

"ALTA BANKA" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI
KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2024. GODINU**

"ALTA BANKA" AD, BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2024. GODINU

S A D R Ž A J

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

KONSOLIDOVANE NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

Broj: 27/25-1

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Alta banka" a.d., Beograd

Izveštaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih konsolidovanih finansijskih izveštaja "Alta banka" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Grupa), koji uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2024. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2024. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku „Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. Mi smi nezavisni u odnosu na Banku u skladu etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima. Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo Banke je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Alta banka" a.d., Beograd (Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uverenja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvanih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.*
- Stičemo razumevanje internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.*
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.*
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezan obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.*
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.*

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Alta banka" a.d., Beograd (Nastavak)

Ostale informacije o konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju

Rukovodstvo Banke je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju (čiji je sastavni deo izveštaj o korporativnom upravljanju), ali ne uključuju godišnje finansijske izveštaje i naš izveštaj nezavisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije, osim u meri u kojoj je to izričito navedeno u delu našeg izveštaja nezavisnog revizora pod naslovom Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja, ili da li prema našim saznanjima stečenim tokom revizije ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

U skladu sa zahtevima koji proističu iz člana 33. Zakona o računovodstvu i člana 39. Zakona o reviziji Republike Srbije izvršili smo zahtevane radnje u vezi sa konsolidovanim godišnjim izveštajem o poslovanju (uključujući izveštaj o korporativnom upravljanju- koji čine sastavne njegove delove) u cilju provere usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima Grupe, kao i provere da li je konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju (uključujući izveštaj o korporativnom upravljanju) sastavljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju je:

- usklađen sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe i
- sastavljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama u skladu sa članom 34. Zakona o računovodstvu.

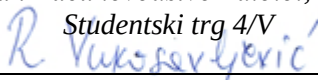
Nefinansijski izveštaj je sastavljen u skladu sa članom 37. Zakona o računovodstvu.

Informacije u izveštaju o korporativnom upravljanju prikazane su u skladu sa stavom 2. tač. 2) i 3) i sadrže informacije iz stava 2. tač. 1), 4) i 5) člana 35. Zakona o računovodstvu.

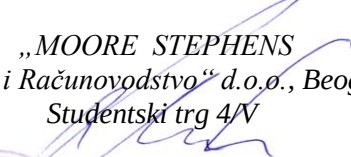
Na osnovu poznavanja i razumevanja Grupe i njegovog okruženja, stečenog tokom revizije ili na drugi način, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne navode u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju.

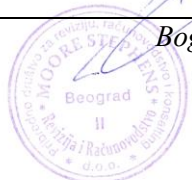
U Beogradu, 20. mart 2025. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

Ružica Vukosavljević
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

Bogoljub Aleksić
Direktor

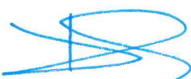

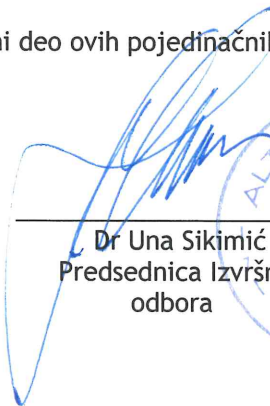
KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
U periodu od 11.jula do 31. decembra 2024. godine

		U hiljadama dinara Napomena 2024.
Prihodi od kamata		4,392,761
Rashodi od kamata		(1,712,345)
Neto prihod po osnovu kamata	6	2,680,416
Prihodi od naknada i provizija		4,010,107
Rashodi naknada i provizija		(1,336,332)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	2,673,775
Neto gubitak/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	8	56,446
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	8	186
Neto gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	8	(22,369)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika		-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	9	10,627
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	10	(446,739)
Ostali poslovni prihodi	11	21,221
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD/PRIHOD		4,973,563
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1,295,599)
Troškovi amortizacije	13	(140,976)
Ostali prihodi	14	104,691
Ostali rashodi	15	(1,832,111)
(GUBITAK)/DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1,809,568
POREZ NA DOBITAK	16a	298,081
Gubitak/Dobitak po osnovu odloženih poreza		4,519
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		1,516,006
Zarada po akciji		2,307

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 20. mart 2025. godine

 Danijela Stanić
 Direktor odeljenja računovodstva
 i izveštavanja

 Dr. Una Sikimić
 Predsednica Izvršnog
 odbora

 Tatjana Kuljak
 Član Izvršnog
 odbora

ALTA BANKA A.D. BEOGRAD

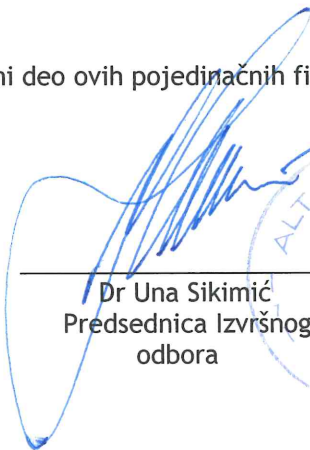
KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 11. jula do 31. decembra 2024. godine

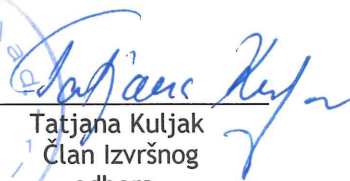
	U hiljadama dinara 2024.
DOBITAK PERIODA	1,516,006
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:	
Smanjenje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-
Pozitivni / (negativni) efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	22,369
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:	
Pozitivni/Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	31,914
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat period	
Ukupan (negativni) / pozitivni ostali rezultat perioda	54,283
UKUPAN NEGATIVAN/POZITIVAN REZULTAT PERIODA	1,570,289

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 20. mart 2025. godine

Danijela Stanić
Direktor odeljenja računovodstva
i izveštavanja

Dr Una Sikimić
Predsednica Izvršnog
odbora

Tatjana Kuljak
Član Izvršnog
odbora

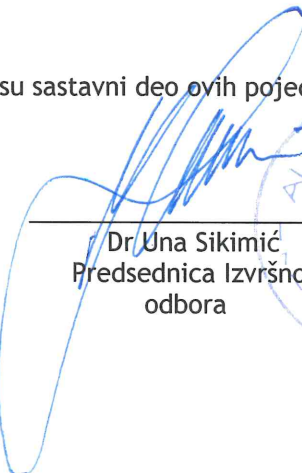
KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
Na dan 31. decembar 2024.godine

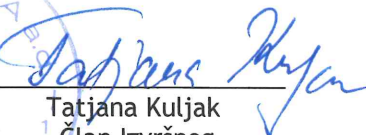
	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2024.</u>
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	55,667,686
Potraživanja po osnovu derivata		1,320
Hartije od vrednosti	18	995,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	9,939,440
Kredit i potraživanja od komitenata	20	51,348,537
Investicije u zavisna društva	21	114
Nematerijalna ulaganja	22	359,632
Nekretnine, postrojenja i oprema	22	2,124,033
Investicije nekretnine	23a	129,952
Odložena poreska sredstva		891
Tekuća poreska sredstva		-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		-
Ostala sredstva	24	763,196
UKUPNO AKTIVA		121,330,540
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		26,002
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	6,608,891
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	96,274,367
Rezervisanja	27	211,178
Tekuće poreske obaveze		152,124
Odložene poreske obaveze	16c	112,405
Ostale obaveze	28	2,097,456
UKUPNO OBAVEZE		105,482,423
KAPITAL		
Akcijski kapital	29	12,180,705
Dobitak		1,524,682
Rezerve		2,142,730
UKUPNO KAPITAL		15,848,117
UKUPNO PASIVA		121,330,540

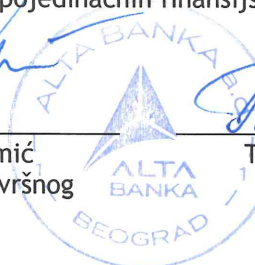
Beograd, 20. mart 2025. godine

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

 Danijela Stanić
 Direktor odeljenja računovodstva
 i izveštavanja

 Dr. Una Sikimić
 Predsednica Izvršnog
 odbora

 Tatjana Kuljak
 Član Izvršnog
 odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 11.jula do 31. decembra 2024. godine

	U hiljadama dinara 2024.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	10,134,278
Prilivi od kamata	5,526,510
Prilivi od naknada	4,095,728
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	512,040
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6,706,249
Odlivi po osnovu kamata	(1,437,069)
Odlivi po osnovu naknada	(1,335,462)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1,469,055)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(98,692)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(2,365,971)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	3,428,029
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	29,656,979
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	477,024
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	21,058
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	29,155,762
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti os rizika i promene fer vrednosti koje su predmet zaštite od rizika	3,135
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(28,961,491)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(28,961,491)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	4,123,516
Plaćeni porez na dobit	(148,684)
Isplaćene dividende	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,974,832
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	901,239
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	83,980
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	817,260
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1,618,827)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(52,986)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(38,944)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(1,526,897)
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(717,588)

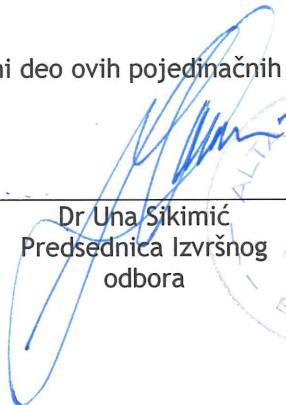
KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 11.jula do 31. decembra 2024. godine

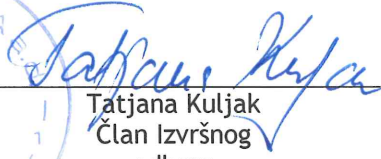
	U hiljadama dinara 2024.
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	149,367,513
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	7,800,408
Prilivi po osnovu uzetih kredita	141,567,105
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(133,882,904)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(133,863,133)
Odlivi gotovine po osnovu otkupa sopstvenih akcija	-
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(19,771)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	15,484,609
Svega prilivi gotovine	190,060,009
Svega odlivi gotovine	171,318,156
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	18,741,853
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	27,875,057
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	10,565
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	46,627,475

Beograd, 20. mart 2025. godine

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

 Danijela Stanić
 Direktor odeljenja računovodstva
 i izveštavanja

 Dr. Una Sikimić
 Predsednica Izvršnog
 odbora

 Tatjana Kuljak
 Član Izvršnog
 odbora

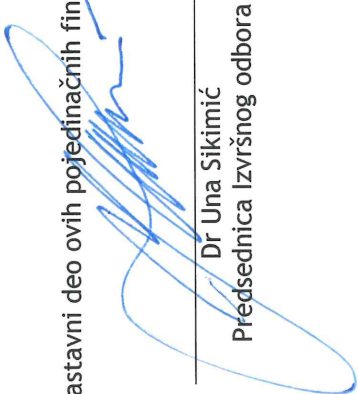
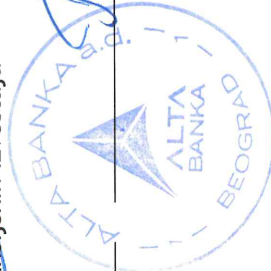

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 11. jula do 31. decembra 2024. godine

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici/gubici	Rezultat perioda	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2023.	4,212,124	168,173	339,697	643,175	1,105,575	6,468,744
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-	-	54,283	-	54,283
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	1,524,682	1,524,682
Prenos na rezerve	-	-	1,105,575	-	(1,105,575)	-
Ostalo - povećanje	7,800,392	16	-	-	-	7,800,408
Stanje na dan 31. decembra 2024.	12,012,516	168,189	1,445,272	697,458	1,524,682	15,848,117

Beograd, 20. mart 2025. godine

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Danijela Stanić
Direktor odeljenja računovodstva
i izveštavanja
Dr Una Sikimić
Predsednica Izvršnog odbora
Tatjana Kuljak
Član Izvršnog odbora

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2024. GODINU**

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

1. OSNOVNI PODACI**Osnovni podaci o banci**

ALTA banka a.d. Beograd osnovana je 26. juna 1979. godine kao Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. (u daljem tekstu "Banka"), u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenkoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke u JUBMES banka a.d., Beograd.

Dana 22.09.2023.godine, rešenjem APR-a broj BD 84229/2023 od 22.09.2023.godine upisana je odluka o povlačenju akcija sa regulisanog tržišta, na osnovu skupštinske odluke o isključenju akcija izdavaoca sa tržišta berze broj 16082/23 od 11.09.2023.godine.

Prinudnim otkupom akcija jedini akcionar Alta Banke je ALTA PAY Group doo Beograd, sa vlasništvom od 100%

Dana 30. januara 2020. godine Skupština Banke je usvojila naknadne izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke tako da sada glasi ALTA banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce". Banka ne vrši konsolidaciju na osnovu člana 32 Zakona o računovodstvu jer je u pitanju zavisno društvo koje pojedinačno ili u konsolidovanom zbiru, sa stanovišta izrade konsolidovanog godišnjeg finansijskog izveštaja materijalno beznačajna.

Dana 11. Jula 2024. godine Banka je rešenjem NBS, stekla vlasništvo u kapitalu od 100% u Privrednom društvu Vantage leasing d.o.o. Beograd koje sada posluje pod nazivom ALTA Leasing d.o.o. Beograd. Banka kao najviše matično lice ima obavezu da shodno članu 31 Zakona o računovodstvu izađuje konsolidovane godišnje finansijske izveštaje.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Bulevar Zorana Đinđića br. 121, preko svoje Centrale u Beogradu i 13 ekspozitura.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Osnovni podaci o banci (nastavak)

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine zapošljavala 504 radnika (31. decembra 2023. godine 279 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

Alta Leasing d.o.o. Beograd

Društvo je osnovano Odlukom o osnivanju od 21. aprila 2003. godine od strane stranog pravnog lica „VB Leasing International Holding“ GmbH iz Beča, Austrija.

Osnivanje Društva je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem IX-Fi-4623/03 dana 23. aprila 2004. godine. Registrovani i do tada upisani i uplaćeni kapital iznosio je 5,000.00 USD.

Dana 7. juna 2004. godine izvršena je dokapitalizacija od strane inicijalnog osnivača i pristupanje društvu „Volksbank“ a.d., Beograd. Struktura kapitala nakon dokapitalizacije je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč - 51%, a „Volksbank“ a.d., Beograd - 49%.

Tokom narednih godina, izvršeno je uvećanje osnovnog kapitala u više navrata tako da je odnos između članova Društva ostao nepromenjen. Društvo je upisano u Registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre Republike Srbije Rešenjem broj BD 1518/2005 od 9. februara 2005. godine.

Ugovorom o kupoprodaji i prenosu udela između osnivača od 29. septembra 2011. godine izvršena je kupoprodaja i prenos udela na način što je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, otkupio 49% udela „Volksbank“ a.d., Beograd u Društvu, čime je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, postao vlasnik 100% udela. Ova promena osnivača, kapitala i udela registrovana je u Agenciji za privredne registre, rešenjem br. BD 129007/2011 od 18. oktobra 2011. godine.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 25266/2019 od 14.03.2019. godine došlo je do promene poslovnog imena pa je umesto dotadašnjeg, „VB Leasing doo Beograd“, upisano novo poslovno ime „Vantage Leasing doo Beograd“. Osnovna delatnost Društva je 6491 - Finansijski lizing. Sedište Društva je u Beogradu, Novi Beograd, Ulica Đorđa Stanojevića br. 12. Matični broj Društva je 17481495, a Poreski identifikacioni broj (PIB) je 102843789.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 35064/2024 evidentira se promena podataka zakonskih zastupnika briše se Slobodan Janošević i Goran Arsić, a upisuje se Ratko Petrović kao predsednik Izvršnog odbora i Gordana Vukša-Urošević kao član Izvršnog odbora.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 61072/2024 od 17.07.2024 usvaja se registraciona prijava za promenu i upisuje se nova adresa Društva Bulevar Zorana Đinđića 121.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 64355-2024 od 26.07.2024 usvaja se promena poslovnog imena u punom obliku : Privredno društvo za finansijski lizing Alta Leasing doo Beograd, u skraćenom obliku Alta Leasing doo Beograd.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 64104/2024 od 25.07.2024 godine briše se APS Quattro Holding S.a.r.l., adresa Adolphe Fischer 7, Luksemburg, Luksemburg, adresa Adolphe Fischer 7, Luksemburg, upisan kapital je 438 539.514,50 RSD što čini

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

udeo od 100% upisuje se ALTA BANKA AD BEOGRAD na adresi Bulevar Zorana Đinđića 121, Beograd , Srbija, Matični br. 07074433 sa 100% vlasničkim kapitalom.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 67358/2024 od 12.08.2024 izvršilo su se izmene briše se office@vantageleasing.rs upisuje se info@altaleasing.rs; briše se internet adresa www.vantageleasing.rs upisuje se nova internet adresa www.altaleasing.rs , briše se prokurista Stephan Mag. Wagner I upisuje se uplata dodatnog kapitala u iznosu od 248.779.656,39 pa novoupisan kapital Društva iznosi 672.675.514,50 rsd.

Privredno društvo za finansijski lizing ALTA LEASING DOO BEOGRAD osnovano je kao Društvo sa ograničenom odgovornošću. Društvo se bavi poslovima finansijskog lizinga (šifra delatnosti 6491).

Društvo ima 16 zaposlenih na dan 31. decembra 2024. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

(a) Izjava o usklađenosti

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji (u daljem tekstu: konsolidovani finansijski izveštaji ili finansijski izveštaji) Grupe, sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu MSFI ili IFRS).

Konsolidovani finansijski izveštaji sutakođe usklađeni sa propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka. Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Službeni glasnik Republike Srbije broj 101/2017, 38/2018, 103/2018 93/2020) .

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon". "Sl. glasnik RS". br. 73/2019). Grupa, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Računovodstvene politike prikazane u nastavku, konzistentno su primenjivane u svim obračunskim periodima prikazanim u ovim finansijskim izveštajima.

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2024. godinu su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i kroz ostali rezultat, kao i nekretnina i investicionih nekretnina koje se naknadno vrednuju po modelu revalorizovane, odnosno fer vrednosti.

Finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Grupe za 2024. godinu.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog odbora Banke dana 20. marta 2025. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2024. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Banku:

- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih i dugoročnih. Dopuna treba da razjasni zahteve za prezentacijom obaveza kao kratkoročnih i dugoročnih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju nakon 01. januara 2024. godine).
- Dopuna MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Dugoročne obaveze sa klauzulom - dopunom se menja MRS 1 kako bi se pojasnila prezentacija obaveza u Izveštaju o finansijskom položaju kao kratkoročnih i dugoročnih. Prema ovim izmenama, ugovorne klauzule koje treba ispuniti nakon datuma izveštavanja ne utiču na klasifikaciju duga kao kratkoročnog ili dugoročnog. Umesto toga, amandmani zahtevaju od entiteta da obelodani informacije o ovim klauzulama u Napomenama uz finansijske izveštaje. Amandman može biti prevremeno usvojen i u slučaju prevremenog usvajanja, dopune koje se odnose na Klasifikaciju obaveza kao kratkoročnih i dugoročnih, mora biti usvojena na raniji datum ili na datum ove izmene (na snazi za godišnje periode koji počinju nakon 01. januara 2024. godine).
- Dopune MSFI 16 „Lizing” - Lizing obaveza u Sale and Leaseback transakcijama - ovim amandmanom se ažurira MSFI 16 kako bi se razjasnilo da se zahtevi za imovinu sa pravom korišćenja i lizing obaveze u MSFI 16 primenjuju na sale-and-lease back transakcije nakon početnog priznavanja. Takođe pojašnjava da će „plaćanja zakupnine“ biti određena na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje dobitak ili gubitak koji se odnosi na imovinu sa pravom korišćenja koju zadržava prodavac-zakupac. Ovaj amandman se primenjuje retrospektivno (na snazi za godišnje izveštaje koji počinju na dan ili nakon 1 januara 2024 godine);
- Dopune MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ Aranžmani za finansiranje dobavljača - Ove izmene MRS 7 i MSFI 7 zahtevaju od entiteta da obezbede dodatna obelodanjivanja o njihovom korišćenju finansijskih aranžmana dobavljača i obezbede da korisnici imaju informacije koje će im omogućiti da procene: a) kako aranžman finansiranja dobavljača utiče na tokove gotovine i obaveze entiteta i b) uticaj koji aranžmani finansiranja dobavljača imaju na rizik likvidnosti. Obelodanjivanja MRS 7 nisu obavezna za uporedni period (na snazi za godišnje izveštaje koji počinju na dan ili nakon 1 januara 2024 godine);

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Dopune MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ - Nemogućnost utvrđivanja kursa - Ovaj amandman ažurira MRS 21 da zahteva od entiteta da primenjuju konzistentan pristup u proceni da li je valuta zamenljiva i kako da procene devizni kurs ako nije. Potrebna su i dodatna obelodanjivanja o tome kako se procenjuje devizni kurs. Postoje i posledične izmene MSFI 1. Ovaj amandman ne zahteva preračunavanja za uporedni period (na snazi za godišnje izveštaje koji počinju na dan ili nakon 1 januara 2025 godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - dopuna pojašnjava računovodstveni tretman prodaje ili uloga imovine između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (odloženo dok IASB ne kompletira istraživanje na equity metodi).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

2.4. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**(a) Konsolidacija**

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svim svojim zavisnim pravnim licima. Zavisna pravna lica su privredna društva koje su pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola je uspostavljena kada Banka:

- ima moć nad subjektom ulaganja
- je izloženo, ili ima prava, na promenljive prinose od svog učešća u subjekat ulaganja i
- ima sposobnost da koristi svoju moć da utiče na ostvarivanje koristi od njegove delatnosti.

Finansijski izveštaji zavisnog preduzeća su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe od dana početka kontrole. Sva sredstva i obaveze unutar grupe, kapital, prihodi, rashodi i novčani tokovi koji se odnose na transakcije između članova Grupe eliminišu se u procesu konsolidacije.

Konsolidovani finansijski izveštaji obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica Alta banke a.d. Beograd i Alta Leasing doo Beograd. Procenat učešća u kapitalu je 100%, i primenjuje se metod pune konsolidacije.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Grupa je u obavezi da sastavlja pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI.

U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu, Grupa je odlučila da ne izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. Konsolidovani izveštaj o poslovanju dostavlja se Agenciji za privredne registre, na čijem sajtu se publikuje i dostupan je javnosti.

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, paragraf B 5.4.1-B 5.4.7.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Prihodi od kamate u skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti" priznaju se različito prema statusu finansijskog sredstva u odnosu na očekivane kreditne gubitke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.1. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)**

U skladu sa MSFI 9, paragraf 5.4.1, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koja nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstava ili finansijska sredstava koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva). Efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik jeste stopa koja diskontuje procenjene novčane tokove tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva na amortizovanu vrednost za ova sredstva.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidenciona kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

MSFI 9 u paragrafima B 5.4.2 i B 5.4.3 propisuje koje naknade nisu, a koje jesu sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade i provizije nastale po osnovu izvršenih usluga platnog prometa kao i naknade nastale kao rezultat procesa servisiranja kredita, naknade za administraciju, praćenje, monitoring, održavanje računa i slično, koje Banka naplaćuje na periodičnoj osnovi, ne mogu se smatrati integralnim delom efektivne kamatne stope, i Banka ih evidentira u periodu kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena kao prihod po osnovu naknada i provizija.

U skladu sa MSFI 9 Banka definiše konkretne naknade koje čine integralni deo efektivne kamatne stope koje se evidentiraju kao prihod od kamate kao i metod razgraničenja prihoda od tih naknada.

Integralni deo efektivne kamatne stope su konkretne naknade za odobravanje finansijskog instrumenta i Banka ih prihoduje tokom perioda trajanja plasmana u skladu sa efektivnom kamatnom stopom.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se kao usklađenje s efektivnom kamatnom stopom osim ako se finansijski instrument ne meri po fer vrednosti pri čemu se promena fer vrednosti priznaje u dobiti ili gubitku. U tim slučajevima naknade se priznaju kao prihod ili rashod pri početnom priznavanju instrumenta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.3. Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrednosti**

U skladu sa MSFI 9, dobici/ gubici po osnovu dužničkih instrumenata kapitala koji se vrednuju kroz ostali rezultat se priznaju kroz ostali rezultat, tj. na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promene njihove fer vrednosti, osim prihoda i rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Dobici/gubici po osnovu vlasničkih instrumenata kapitala ili finansijskih instrumenata čiji je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje priznaju se u bilansu uspeha. Svi realizovani ili nerealizovani dobici po osnovu promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Hartije od vrednosti čiji je poslovni model prikupljanje ugovorenih novčanih tokova Banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvobitna nabavna vrednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate. Iznos gubitka, nastalog usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj efektivnoj stopi ulaganja, i priznaje se u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 45).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti (osim menjačkih poslova kod koji se razlika po osnovu kupoprodaje deviza kao posledica razlike između kupovnog/prodajnog i srednjeg kursa evidentira u okviru prihoda/rashoda od naknada), evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu NBS na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti i ostala potraživanja, dok se finansijske obaveze najvećim delom odnose na primljene depozite banaka i drugih finansijskih organizacija i ostale obaveze.

3.5.1. Početno priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha kod kojih troškovi transakcija direktno terete bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

3.5.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.2. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih novčanih tokova. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja.

U zavisnosti od poslovnog modela vrši se klasifikacija finansijskih instrumenata:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacije rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja ne zadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha.

Ostale investicije u vlasničke instrumente

Ostale investicije u vlasničke instrumente se klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat. Vrednovanje ovih sredstava zavisi od postojanja kotirane cene na aktivnom tržištu. Fer vrednosti investicija koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim tržišnim cenama. Promene u tržišnoj ceni investicija evidentiraju se u okviru kapitala kao revalorizacije rezerve. Kada se investicije otuđe, kumulirani efekti promena fer vrednosti koje su priznate u okviru kapitala, evidentiraju se u bilansu uspeha.

Investicije izuzete od vrednovanja po amortizovanoj vrednosti, ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, su

Učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9)

Investicije, čiju fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi jer se ne kotiraju na berzi, vode se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. Dividende se priznaju u okviru bilansa uspeha.

Investicije obuhvataju finansijska sredstva koja su namenjena da se drže na neodređeni vremenski period, a koja mogu biti prodana usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili kao odgovor na izmene u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala.

Nakon inicijalnog priznavanja, investicije, se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednosti investicija koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim tržišnim cenama. Promene u tržišnoj ceni investicija evidentiraju se u okviru kapitala kao revalorizacije rezerve. Kada se investicije otuđe, kumulirani efekti promena fer vrednosti koje su priznate u okviru kapitala, evidentiraju se u bilansu uspeha.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela menja tako da se njegova prethodna procena modela više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL), po fer vrednosti kroz ostali rezultat

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)**

(FVTOCI) i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente, dok za vlasničke nije predviđena kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija treba da se primeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promene u poslovnom modelu. Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrednosti, u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti, tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrednosti reklasifikovanih sredstava u svaku od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju i ponovno ugovaranje ili modifikacije ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha.

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primenjivo, revidirane efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 5.1.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 10).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.3. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restrukturiira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restrukturirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.5.4. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih obaveza**

Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze merene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasifikuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog ukupnog rezultata a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspeha.

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza, u okviru grupe prihodi/rashodi od kursnih razlika (Napomena 9).

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 19). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nekretnine postrojenja i oprema uključuju zemljište, građevinske objekte, opremu, alat i inventar sa kalkulativnim otpisom, osnovna sredstva u pripremi, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i ostala osnovna sredstva. Ova pozicija uključuje i opremu uzetu u finansijski lizing.

Lizing
 Lizing je u skladu sa MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Na datum početka ugovora, Grupa procenjuje da li ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.

Grupa kao korisnik lizinga

Grupa primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kratkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Pravo korišćenja sredstva - Grupa priznaje pravo korišćenja sredstva na datum početka lizinga (tj. datum kada je odnosno sredstvo raspoloživo za korišćenje). Pravo korišćenja sredstva se amortizuje pravolinijski tokom lizing perioda. Pravo korišćenja sredstva je iskazano na bilansnoj poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema.

Obaveze po osnovu lizinga - Na datum početka lizinga, Grupa priznaje obaveze po osnovu lizinga koje se vrednuju u visini neto sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda.

Grupa kao davalac lizinga

Grupa zaključuje ugovore o zakupu kao zakupodavac putničkih i komercijalnih vozila i opreme. Zakupi za koje je Grupa zakupodavac, klasifikuju se kao finansijski.

Iznosi od zakupa po osnovu finansijskog lizinga su priznati kao potraživanja na iznos neto investicije Grupe u zakupe. Prihodi od finansijskog lizinga se alociraju na obračunske periode kako bi se odrazila stalna periodična stopa prinosa na neto investiciju Grupe koja je preostala po osnovu zakupa.

Početno vrednovanje nekretnina postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Njihovu nabavnu cenu čini fakturna cena sa svim uvoznim troškovima i troškovima koji se mogu pripisati, a koji su nastali dovođenjem osnovnog sredstva u stanje za nameravanu upotrebu. Početno vrednovanje za finansijski lizing vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja i po fer vrednosti.

U neposredno pripisive troškove uključuju se: troškovi pripreme mesta, troškovi isporuke i rukovanja, instaliranje, montaža i naknade stručnjacima.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznato osnovno sredstvo pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, uz uslov da će buduće ekonomske koristi od tog osnovnog sredstva biti veće od prvobitno utvrđene stope prinosa tog sredstva. Svi ostali naknadni izdaci iskazuju se kao rashod u periodu u kome su nastali.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine, umanjenom za akumuliranu ispravku vrednosti. Efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke (Napomena 29).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9 Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine(nastavak)

Investicione nekretnine se u početku odmeravaju po nabavnoj vrednosti odnosno ceni koštanja. Troškovi transakcija se uključuju u početno odmeravanje. Nakon početnog priznavanja investicione nekretnine se odmeravaju po fer vrednosti. Dobici i gubici koji proizilaze iz promene fer vrednosti investicionih nekretnina se priznaju u bilansu uspeha za period u kome su nastali. Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha (Napomena 14).

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršenoj na dan 31. decembra 2020. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2024. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1,3-10,0%
Kompjuterska oprema	20,0-45,0%
Nameštaj	10,0-15,0%
Motorna vozila	14,3-25,0%
Nematerijalna imovina	20,0-30,0%
Ostala oprema	10,0-40,0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjen za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

Godišnje stope amortizacije koje je Grupa primenila pri obračunu amortizacije po godišnjem računu za 2024. godinu za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. Zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019 i 153/2020, 118/2021, 94/2024) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019) i Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 93/2019) što rezultira u odloženim porezima (Napomena 16c).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Obezvredjenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.11. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.12. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Naknade zaposlenima

a) *Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova.

b) *Obaveze po osnovu otpremnina*

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 2 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	6.2%
- Godišnji rast zarada	5%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) *Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2024. godine.

d) *Učešće u dobiti*

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.15. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.16. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak-

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020, 118/2021, 94/2024) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 15).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.18. Zarada po akciji**

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.19. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 30). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.20. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 32).

3.21. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija plasmana i rezultati po segmentima su prikazani u Napomeni 42.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansijskih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, priznaju se u bilansu uspeha kroz ostali rezultat, i njima se ne umanjuje vrednost u bilansu stanja.

Banka vrši obezvrđenje na bazi modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9: Finansijski instrumenti.

Obezvrđenje se vrši po jednom od sledećih osnova:

- 12- mesečni očekivani gubici - ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci u odnosu na izveštajni datum
- životni (lifetime) očekivani gubici -kreditni gubici kao posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta, a koji nastaje kao posledica značajnog porasta kreditnog rizika (Napomena 5.1).

(b) Obezvrđenje investicija

Banka investicije smatra obezvrđenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Aдекватnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine**

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom i kada je negativna ishod po Banku veći od 50%. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili prijema novih informacija u redovnom toku sagledavanja postupaka.

(f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 16c).

(g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 3.14 b.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sticanjem 100% vlasništva nad ALTA Leasing doo Beograd, Banka je kao najviše matično društvo stekla podređeno društvo i postala Grupa povezana zajedničkim upravljanjem na koju se primenjuje isti način procene, merenja i kontrole rizika i predmet su zajedničke konsolidacije koja se sprovodi metodom pune konsolidacije.

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke, kao i Upravnom i Izvršnom odboru podređenog lizing društva, čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Grupi za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Grupe definisane su politikama upravljanja rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora matične Banke.

Grupa je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanje ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: okvir za upravljanje rizičnim apetitom, strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Grupe, matična Banka je formirala dve zasebne organizacione jedinice: Sektor upravljanja rizicima i Sektor analize kreditnog rizika, dok je lizing društvo formiralo zaseban Sektor analize i upravljanja rizicima.

Organi Grupe nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Grupe.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i njegovo usklađivanje sa sklonošću Grupe ka rizicima i tolerancijom prema rizicima, a u skladu sa usvojenim okvirom za upravljanje rizičnim apetitom, strategijama i politikama matične Banke. Sistem upravljanja rizicima definisan je okvirom za upravljanje rizičnim apetitom kojim je definisana sklonost ka rizicima i tolerancija prema rizicima kroz uspostavljanje sklonosti (targeta) i tolerancije (limita) za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Grupu. Pored okvira za upravljanje rizičnim apetitom kao najvišeg akta, Grupa je definisala sistem upravljanja rizicima i strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama upravljanja pojedinačnim rizicima. Izjava o rizičnom apetitu opisuje rizike kojima je Grupa već izložena i iznos izloženosti koji je spremna da preuzme ili da izbegne u pogledu ovih izvora rizika u budućnosti. Ona eksplicitno definiše granice (targete, limite, zone) u okviru kojih Grupa očekuje da posluje prilikom nastojanja da ostvari ciljeve poslovanja, upravljanja finansijama i rizicima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Targeti i limiti definisani za set najvažnijih pokazatelja Grupa pružaju odgovarajući mehanizam upozorenja, kako ne bi došlo do prekomerne izloženosti materijalno značajnim rizicima, kroz definisanje nivoa limita (za pokazatelje za koje je definisan limit) koji korespondira prihvatljivom nivou izloženosti određenom riziku za Grupu.

Prilikom definisanja limita uzet je u obzir i trenutni rizični profil Grupe, ali i definisani srednjoročni ciljevi definisani strategijom i poslovnom politikom matične Banke i lizing društva. Postoje jasno definisani postupci za proces eskalacije i postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Grupe nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Grupe i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga na nivou matične Banke i podređenog društva praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Grupa je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika, minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća problematičnih kredita (NPL) u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom i pokazatelja neto stabilnih izvora finansiranja iznad nivoa propisanih regulativom. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja matične Banke i lizing društva.

Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije, potrebe daljeg unapređenja procesa upravljanja rizicima, zahteve spoljnog revizora, kao i globalnu ekonomsku situaciju, članice Grupe su tokom 2024. godine izvršile odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima je definisan sledećim aktima:

- Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom - Izjava;
- Strategijom upravljanja rizicima;
- Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
- Politikama upravljanja rizicima;
- Procedurama upravljanja rizicima;
- Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
- Ostalim aktima.

Okvir za upravljanje rizičnim apetitom obuhvata izjavu o rizičnom apetitu (eng. *Risk Appetite Statement* - RAS), sklonost (targete) i toleranciju (limite) izloženosti pojedinačnim materijalno značajnim rizicima, kao i pregled nadležnosti i odgovornosti lica zaduženih za primenu i nadzor nad primenom okvira za upravljanje rizičnim apetitom. Predmetni sistem limita je integrisan u proces odlučivanja u Grupi, kao i u proces strateškog planiranja - izrade Strategije i poslovnog plana.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Strategijom upravljanja rizicima definisani su:

- Pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena;
- Dugoročni ciljevi, utvrđeni poslovnom politikom i strategijom svake od članica Grupe, kao i sklonost ka rizicima i tolerancija prema rizicima određeni u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela i principi preuzimanja i upravljanja rizicima;
- Osnovna načela upravljanja lošom aktivom;
- Osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti Grupe u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i u stranoj valuti;
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe.

Takođe, strategijom upravljanja rizicima definisani su kriterijumi za utvrđivanje, kao i osnovna načela upravljanja lošom aktivom i najviši prihvatljiv nivo loše aktive za Grupu, kao i osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti.

Grupa je utvrdila osnovna načela upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- Organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima na nivou svake članice Grupe;
- Funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti svake od članica Grupe;
- Sveobuhvatnost upravljanja rizicima;
- Efektivnost upravljanja rizicima;
- Cikličnost upravljanja rizicima;
- Razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
- Upravljanje rizicima je deo poslovne kulture.

Načela upravljanja lošom aktivom obuhvataju:

- Aktivno upravljanje lošom aktivom u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Grupe;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- Definisanje strategija za upravljanje lošom aktivom - skup aktivnosti i mera u cilju oporavka finansijskog stanja dužnika ili pokretanje odgovarajućih postupaka prinudne naplate;
- Jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom;
- Ranu identifikaciju dužnika koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u docnji ili statusu neizmirenja obaveza;
- Procenu finansijskog stanja dužnika;
- Set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;
- Segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- Načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera;
- Veću učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja i sredstava stečenih naplatom potraživanja;
- Organizacionu odvojenost organizacionih jedinica zaduženih za upravljanje lošim plasmanima od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

- Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje loše aktive;
- Transparentno izveštavanje organa Grupe o lošoj aktivni, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom.

Načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti obuhvataju:

- Sagledavanje izloženosti klijenata sa aspekta kreditno-deviznog rizika - kroz sagledavanje uticaja potencijalne promene deviznog kursa na prihode klijenta i njegov kapacitet otplate kredita;
- Sagledavanje vrste i segmenta poslovanja sa aspekta kreditno-deviznog rizika - kroz sagledavanje vrste delatnosti i vrste proizvoda u smislu direktne ili indirektno povezanosti poslovanja i cene proizvoda sa kretanjem deviznih kurseva;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja izloženosti kreditno-deviznom riziku;
- Jasno definisane aktivnosti u procesu odobravanja kredita indeksiranih u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti;
- Segmentaciju izloženosti po vrsti izloženosti;
- Veću učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za lošu aktivnu, kao i sredstava obezbeđenja stečenih naplatom potraživanja;
- Organizacionu odvojenost nadležnosti za praćenje u odnosu organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje izloženosti kreditno-deviznom riziku;
- Transparentno izveštavanje organa Grupe o izloženosti kreditno-deviznom riziku, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom;
- Praćenje kretanja deviznih kurseva.

Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu:

- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima Grupe i jasna razgraničenja odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom;
- Način procene rizičnog profila Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
- Načine praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Grupa koristi i njihovu strukturu;
- Način odlučivanja i postupanja u slučaju prekoračenja uspostavljenih limita, uz definisanje izuzetnih okolnosti u kojima je moguće odobravanje prekoračenja u zakonskim okvirima;
- Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
- Principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
- Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Procedurama upravljanja rizicima Grupa bliže definiše proces upravljanja rizicima i nadležnosti i odgovornosti svih organizacionih jedinica pojedinačnih članica Grupe u sistemu upravljanja rizicima.

Grupa je pojedinačnim metodologijama detaljnije propisala metode i pristupe koji se koriste u sistemu upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor matične Banke je nadležan i odgovoran za usvajanje okvira za upravljanje rizičnim apetitom, strategije i politika upravljanja rizicima i strategije i plana upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola u Grupi i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću, nadzor nad radom Izvršnog odbora, usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima, usvajanje Plana oporavka, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i drugo.

Izvršni odbor matične Banke je nadležan i odgovoran za analiziranje i usvajanje predloga okvira za upravljanje rizičnim apetitom - Izjava, sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije i plana upravljanja kapitalom, usvajanje procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanje njihove primene na nivou članica bankarske Grupe i izveštavanje Upravnog odbora matične Banke u vezi s tim aktivnostima. Takođe, Izvršni odbor analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučuje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti pojedinačnih članica Grupe prema licu povezanom sa Grupom i o tome obaveštava Upravni odbor.

Odbor za reviziju (Odbor za praćenje poslovanja) matične Banke je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih okvira za upravljanje rizicima, strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola na nivou bankarske Grupe. Najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti, predlaže unapređenje politika i procedura upravljanja rizicima i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola na nivou bankarske Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Grupe rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, na osnovu internih izveštaja i projekcija Grupe koji sadrže detaljne informacije o izloženosti Grupe rizicima, te predlaže mere za upravljanje kamatnim, deviznim i rizikom likvidnosti, na način da donosi konkretne odluke i/ili zaključke, odnosno jasne smernice za obezbeđivanje adekvatnog upravljanja pomenutim rizicima.

Kreditni odbor matične Banke odlučuje o poslovnim aranžmanima sa fizičkim i pravnim licima, odnosno o odobravanju kredita, izdavanju garancija, limita za VISA business kartice, kreditnih kartica, faktoringa (uključujući i obrnuti faktoring), eskonta menica, avaliranja menica, davanja drugih oblika jemstava u zemlji i inostranstvu, ugovora o ustupanju potraživanja, dokumentarnih poslova, obavezujućih okvira/limita za odobravanje konkretnih proizvoda po unapred definisanim uslovima, limita za finansijske institucije uključujući i trade finance limite, tj. limite za dokumentarne poslove, ulaganja u hartije od vrednosti i druga finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, a u okviru limita utvrđenog odlukom Upravnog odbora u određenom iznosu i procentu u odnosu na kapital, u skladu sa opštim aktima i aktima poslovne politike Grupe, analizira izloženost Grupe kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima matične Banke definiše i predlaže na usvajanje okvir za upravljanje rizičnim apetitom, strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležan je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Grupe.

Sektor sredstava i upravljanja likvidnošću matične Banke je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i upravljanje aktivom i pasivom Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Odeljenje unutrašnje revizije matične Banke je odgovorno za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor matične Banke.

Odeljenje kontrole usklađenosti poslovanja matične Banke dužno je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima na nivou bankarske Grupe, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja matične Banke.

Proces upravljanja rizicima

Grupa redovno meri, odnosno procenjuje rizike koje je identifikovala u svom poslovanju. Merenje podrazumeva primenu kvalitativnih i kvantitativnih metoda i modela merenja koji omogućuju uočavanje promena u profilu rizika i procenu novih rizika.

Za sve identifikovane rizike Grupa određuje njihovu značajnost koja je zasnovana na sveobuhvatnoj proceni rizika koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima, aktivnostima i procesima Grupe.

Ublažavanje rizika podrazumeva diverzifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Grupa ga sprovodi u skladu sa rizičnim profilom, sklonošću ka rizicima i tolerancijom prema rizicima.

Praćenje i kontrola rizika se sprovode kroz kontinuirano praćenje izloženosti po različitim kriterijumima, kao i kroz praćenje i kontrolu limita koje je Grupa uspostavila, koji zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Grupa spremna da prihvati.

Grupa je uspostavila sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i rizičnom profilu, koji omogućuje relevantnim zaposlenima na svim nivoima organizacione strukture u Grupi pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

Izveštaji o upravljanju rizicima se redovno dostavljaju: Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke, koji sadrže sve informacije neophodne za procenu rizika i donošenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

Grupa je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnim rizicima, riziku ulaganja, riziku koncentracije kreditne izloženosti i riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive**

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza dužnika prema pojedinačnim članicama bankarske Grupe.

Članice Grupe imaju definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana pojedinačne članice bankarske Grupe procenjuju kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica sa ovlašćenjem za odlučivanje o plasmanima, odbori i organi pojedinačnih članica Grupe, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, članice Grupe su definisale kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste clijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa ovlašćenjem za odlučivanje o plasmanima, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor na nivou svake od članica Grupe.

Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, svaka od članica Grupe procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Grupe obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Grupa je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Grupe.

Upravljanje kreditnim rizikom

U skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje obavlja, Grupa je organizovala proces upravljanja kreditnim rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Grupe u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom - Izjava i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija članica Grupe, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija pojedinačnih članica Grupe;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Grupa nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Pojedinačne članice Grupe ocenjuju kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrše monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bile u mogućnosti da preduzmu odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

Grupa vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internih rejting kategorija.

Sistem internih rejting kategorija je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, sistem internih rejting kategorija služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezvređenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Sistem internih rejting kategorija rizika podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Grupe.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti - rizik koncentracije,
- Diverzifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Grupa kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Grupom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite.

Grupa prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisane istih u slučaju promene faktora rizika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine, propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019. godini, preko 7 godina u 2020. godini i preko 6 godina od 2021. godine.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa clijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

U cilju zaštite od rizika neizmirenja obaveza u poslovanju sa klijentima, članice Grupe preduzimaju sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Grupa osim kreditne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Grupa koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou na nivou pojedinačnih članica Grupe, odnosno polugodišnje na konsolidovanom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Grupa kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI¹ kriterijum;

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Poslovni model Grupe opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Grupa opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima, ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, trošak kreditnog rizika, administrativni troškovi i profitna marža.

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa naknadnom reklasifikacijom dobitka i gubitka kroz bilans uspeha.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Grupa obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Grupa je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivu primarno proističe iz kreditnog rizika, odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Grupa identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Grupe u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela, kao i na definisanu sklonost i toleranciju ka kreditnom riziku, merene kroz tri pokazatelja:

- učešća bruto problematičnih kredita u ukupnim bruto kreditima (NPL);
- učešća problematičnih potraživanja (NPE) u ukupnoj bilansnoj aktivu i vanbilansnim stavkama koje se klasifikuju i
- pokrivenost NPL ispravkama vrednosti NPL.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Grupa je uvela i nivo obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobravanja, kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok se klijenti iz nivoa 3 obezvređuju individualno, uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije loših plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

Članice Grupe lošom aktivom upravljaju na nivou ukupnog i segmenata portfolija (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizmirenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Grupa pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Grupa pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća obaveze, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, Grupa je procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne,
- procenjeno da je malo verovatno da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema pojedinačnoj članici Grupe, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite,
- utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja (glavnice i kamate) od dužnika,
- kamata u visini tromesečnog iznosa (i više) pripisana dugu, kapitalizovana, refinansirana, ili je njeno plaćanje odloženo,

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)****Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)*****Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)***

- realizacija sredstava obezbeđenja, osim menice, od strane drugih poverilaca,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika,
- neprekidna blokada duže od 60 dana,
- pokretanje prodaje potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena, kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje.

Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori članica Grupe.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Grupe, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za Grupu i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Grupa kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena, preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Grupe dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, u slučaju kontinuirane blokade duže od 60 dana, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema pojedinačnoj članici Grupi iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. U Grupi se u skladu sa važećim sistemom odlučivanja donosi odluka da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Grupa odlučuje samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr.), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih, potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,
- članica Grupe aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja članice Grupe (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do značajnih i sistemskih, finansijskih poteškoća u poslovanju klijenta,
2. plan, odnosno mere i aktivnosti, koje će biti preduzete sa ciljem konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja klijenta,

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

3. projekciju novčanih tokova za period otplate plasmana koji su predmet restrukturiranja, zasnovanu na realnim i objektivno definisanim pretpostavkama, koja potvrđuje adekvatan kapacitet preduzeća za izmirivanje obaveza u skladu sa novom dinamikom otplate.

Pored prethodno navedenog, vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana, analiza mogućih mera restrukturiranja plasmana i potrebno je obrazložiti efekte i prednosti izabrane mere restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja plasmana.

U cilju minimiziranja gubitaka Grupe vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI²”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Ona u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Grupa uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da je obezvređeno u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva umanjenog za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao obezvređenje na novom finansijskom sredstvu.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja Grupa može nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikovati u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- za potraživanje nisu više ispunjeni uslovi koji opredeljuju status neižvršenja, odnosno problematičnu izloženost i

² Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

- nakon primene mere restrukturiranja, na datum klasifikacije dužnik svoje obaveže izmiruje blagovremeno, a Grupa na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, oceni da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Informacije o načinu na koji Grupa vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja pojedinačnih članica Grupe privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja internog rejtinga privrednog društva kojima je članica Grupe izložena, ili ima nameru da se izloži, u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica.

Raspoređivanje dužnika u definisane rejting kategorije se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju članice Grupe primenjuju pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, kao i adekvatno određivanje cene rizika, izražene kroz premiju rizika, utvrđenu za svaku pojedinačnu rejting kategoriju na osnovu evidentirane očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza.

Dodeljivanje rejting kategorije oslikava verovatnoću da će dužnik dospeti u status neizmirenja obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj rejting kategoriji) u periodu od jedne godine (jednogodišnji PD).

PD model sadrži finansijsku i bihejvioralnu komponentu, dok je konačna rejting kategorija dobijena na bazi kombinacije pomenute dve modelske komponente. Finansijska komponenta modela obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava, koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje. Bihejvioralna komponenta je razvijena na bazi podataka o klijentima i istorije ponašanja klijenata (privrednih društava) u matičnoj Banci i zasniva se na više različitih podataka - podaci o bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti na nivou partije i klijenta, datum podnošenja zahteva za plasman, broj dana docnje i iznos u docnji na nivou partije i klijenta, broj i iznos transakcija priliva i odliva po računima klijenta u matičnoj Banci, indikator neizmirenja obaveza na posmatrani datum, informacije o blokadama računa privrednih društava i drugo.

Nakon utvrđivanja internog rejtinga primenom razvijenog PD modela, uzimaju se u obzir kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana, ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje nivoa rizičnosti klijenta kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom utvrđivanja internog rejtinga privrednih društava, Grupa koristi internu skalu koja se sastoji od osam kategorija:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije o načinu na koji Grupa vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Rejting kategorija	Okvir PD (u %)
1	0 - 0,80
2	0,80 - 2,00
3	2,00 - 3,50
4	3,50 - 5,50
5	5,50 - 9,00
6	9,00 - 14,00
7	14,00 - 100,00
8	-

Interni rejtingi označavaju grupe koje imaju zajedničku karakteristiku u pogledu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza u narednom periodu od jedne godine. Matična Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li razvrstavanje klijenata u definisane interne rejting kategorije i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne rejting kategorije odgovaraju empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Članice Grupe za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koriste rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koju Grupa primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Grupa koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolateralna), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolateralna zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Grupa je Politikom upravljanja kolateralima definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolateralna koje Grupa priznaje kao sredstvo ublažavanja kreditnog rizika i sekundarni izvor otplate plasmana, odnosno sredstvo povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u sagledavanju adekvatnosti kolaterala,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Grupa rukovodi pri upravljanju kolateralima su:

- Svaka članica Grupe po plasmanima pribavlja adekvatan kolateral, odnosno kolateral usklađen sa osnovnim elementima konkretne transakcije (iznos, rok i vrsta plasmana, dinamika otplate, namena i drugo) kao sekundarni izvor otplate plasmana, odnosno u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Nadležni organ odlučivanja, uključujući i lica sa ovlašćenjem za odlučivanje, određuju vrstu i vrednost kolaterala prema nivou identifikovanog rizika i navedeno je sastavni deo Odluke o odobravanju plasmana;
- Članice Grupe utvrđuju vrednost kolaterala u skladu sa važećim standardima vrednovanja opredeljenim relevantnim zakonskim propisima i odlukama regulatora;
- Članice Grupe kontinuirano prate vrednost i utrživost uspostavljenog kolaterala;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju nesolventnosti, stečaja i likvidacije dužnika ili založnog dužnika (davaoca/vlasnika instrumenta obezbeđenja), obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava članici Grupe naplatu dela ili potraživanja u celosti,
- Ukoliko kao kolateral služi pokretna i nepokretna imovina (osim zemljišta), onda takav kolateral mora da bude osiguran i polisa vinkulirana u korist članice Grupe, izuzev ako odlukom nadležnog nivoa odlučivanja nije drugačije definisano.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Grupa od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana, ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise - zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu - hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu - novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, članice Grupe obezbeđuju stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svele na najmanju moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Grupu, a polise vinkulirane u korist pojedinačnih članica Grupe.

Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

- kolateralu i očekivanih vremenskih okvira za realizaciju kolateralu.
- 5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolateralu (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolateralu se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolateralu i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Grupa sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Faktor umanjenja vrednosti kolateralu (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolateralu i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolateralu u postupku naplate. Haircut procenjenju tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Grupa za sledeće vrste kolateralu utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolateralu: kolateralu u obliku finansijske imovine, kolateralu u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralu u vidu potraživanja, kolateralu u vidu polise osiguranja vinkulirane u korist članica Grupe, kolateralu u vidu hipoteke na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralu u vidu zaloge na pokretnim stvarima (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralu u vidu garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost nepokretnosti za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa preporukom vinkulacije u korist članica Grupe). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa preporukom vinkulacije u korist članica Grupe), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, članice Grupe prihvataju samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv). Iznos garancije mora da pokriva minimalno vrednost plasmana (glavnicu), uz preporuku da predmetni iznos bude uvećan za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da članica Grupe poseduje dokument o zalozi (najčešće ugovor ili založna izjava) koji je potpisao vlasnik hartije od vrednosti i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama od vrednosti koje se zalažu. Stepenn pokrivenosti plasmana kolateralom se računa kao odnos iznosa založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolateralu u visini od 85% i odobrenog iznosa plasmana.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolateralu, za potrebe procene obezvređenja na individualnom nivou, Grupa primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolateralu (haircut-ove) u zavisnosti od vrste kolateralu, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, na tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti i u manjoj meri na prethodnom iskustvu u Grupi. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu, ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Za specifične vrste kolaterala, ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se može izvršiti na osnovu procene analitičara, uz adekvatno obrazloženje.

Članice Grupe nemaju značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Matična Banka ima samo jednu stambenu nepokretnost, uz dva garažna mesta, stečenu naplatom potraživanja koja je služila kao sredstvo obezbeđenja stambenog kredita fizičkom licu, što je posledica činjenice da su članice Grupe prevashodno orijentisane na saradnju sa pravnim licima i da nemaju razvijenu poslovnu mrežu.

Svi instrumenti obezbeđenja, izuzev menica, jemstva i pristupa dugu, moraju imati poznatu vrednost.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji, kao i u toku važenja ugovora u dinamici propisanoj internim aktima Grupe. Ukoliko po proceni Grupe dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, može se zahtevati izrada nove procene vrednosti kolaterala od strane ovlašćenog procenitelja / sudskog veštaka. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, članice Grupe su u obavezi da povere procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine, ovlašćenom procenitelju sa Liste.

Osnovica za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala), ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise. Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polis. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni procenitelj sa Liste. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, odnosno procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz portfolija članica Grupe sa kretanjima vrednosti na tržištu Republike Srbije (realizovana prodaja, ponuda i tražnja), korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Grupa sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Grupa prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Grupe u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava. Grupa vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i individualnoj osnovi.

Individualno procenjivanje

Grupa procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza - default-a, odnosno za plasmane koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema članicama Grupe, vrši se nova procena obezvređenja plasmana. Obezvređenje na individualnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada članice Grupe, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promene uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Individualno procenjivanje (Nastavak)

Pored navedenog, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Grupa uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom.

Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija članice Grupe procenjuju na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Objektivni dokazi obezvređenja

Grupa na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Grupa pri ispitivanju posmatra promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Grupa upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do pogoršanja interne rejting kategorije za dve ili više kategorija, za privredna društva i preduzetnike, odnosno dve kategorije po klasifikaciji NBS za banke, poljoprivrednike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i dva eksterna kreditna rejtinga agencije Moody's za države i centralne banke,
- potraživanje nije u statusu neizmirenja obaveza, ali je restrukturirano, i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2.

Ispunjenost bilo kog od navedenih kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen nijedan od navedenih kriterijuma, potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neizmirenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispunji ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, te da njegovu sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja utvrdi da je iznos potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana - što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2 - u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)****Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)*****Objektivni dokazi obezvređenja (Nastavak)***

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 - standard klijenti i u nivou 2 - klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije, bazirane na sistemu internih rejting kategorija i to na mesečnom nivou.

Grupa koristi sledeće metode grupisanja radi procenjivanja očekivanih kreditnih gubitaka na grupnoj osnovi:

- interne rejting kategorije (privredna društva i preduzetnici);
- vrsta plasmana (na primer: kreditne kartice, minusi po tekućim računima, itd.);
- vrsta dužnika (na primer: banke, privredna društva, jedinice lokalne samouprave, poljoprivrednici, država, centralna banka);
- urednost u izmirivanju obaveza;
- promena u rejtingu potraživanja.

Metodologija za obezvređenje je značajno promenjena i umesto pristupa realizovanog gubitka u skladu sa MRS 39, primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 - potraživanja kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 - potraživanja kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka (Expected Credit Loss - ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Grupa obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Fair Value through Other Comprehensive Income - FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektore privrede i stanovništva, Grupa obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T PD_t * (1 - CPD_{t-1}) * LGD_t * EAD_t * B_t$$

Gde je

ECL_t (expected credit loss) očekivani kreditni gubitak,

EAD_t (exposure at default) izloženost u trenutku default-a,

LGD_t transformisana vrednost gubitka u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza,

PD_t i CPD_t su, redom, uslovna i kumulativna verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza,

B_t diskontni faktor, gde je kao diskontna stopa uzeta efektivna kamatna stopa za ročnost t .

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivoima 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta. Očekivani kreditni gubici koji se priznaju za finansijske instrumente u nivou 1 predstavljaju najviše jednogodišnji iznos obračunatih kreditnih gubitaka. Za instrumente čiji je preostali rok dospeća kraći od godinu dana, očekivani kreditni gubitak se obračunava za broj meseci do datuma dospeća. U izuzetnim slučajevima kada je rok dospeća istekao, očekivani kreditni gubici se obračunavaju za jedan mesec.

EAD , odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova, kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost pri neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Grupa procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za potraživanje koje se nalazi u nivou 1, za koje se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

PD (Probability of default) predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Grupa je još uvek izložena. Grupa na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar.

PD za svako privredno društvo i preduzetnika se utvrđuje na godišnjem nivou u skladu sa Metodologijom za razvoj PD modela - pravna lica i preduzetnici koji vode dvojno knjigovodstvo. Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Grupa primenjuje vrednost PD parametra dužnika za prvu godinu utvrđenog na osnovu internog rejting modela za dužnike raspoređene u nivo 1 i nivo 2 ili vrednosti PD parametra za kraći period, ako potraživanje dospeva u roku kraćem od godinu dana od izveštajnog datuma (posmatrano u broju meseci do konačnog dospeća).

Ukoliko je potraživanje svrstano u nivo 2 neophodno je izvršiti procenu višegodišnjih vrednosti PD parametra, odnosno verovatnoću neizmirenja tokom života instrumenta na osnovu sledeće formule:

$$lifetime PD_t(i) = CPDT(i)$$

gde je

$CPDT(i)$ kumulativna verovatnoća neizmirenja za rejting kategoriju i , koja predstavlja verovatnoću da se status neizmirenja dogodi bilo kada od početnog trenutka 1:

$$CPD_{t-1}(i) = \sum_{t=1}^{t-1} MPD_t(i)$$

za $t > 2$

dok je MPD_t granična verovatnoća neizmirenja (marginal PD) za rejting kategoriju i odgovara (bezuslovnoj) verovatnoći neizmirenja u trenutku t :

$$MPD_t(i) = PD_t(i)(1 - CPD_{t-1}(i)).$$

Uslovna verovatnoća neizmirenja tokom života instrumenta (forward lifetime PD) odgovara verovatnoći da se status neizmirenja dogodi između trenutka t i dospeća instrumenta T , pod uslovom da se ne dogodi pre trenutka t :

$$FPD_{t,T}(i) = \frac{CPD_T(i) - CPD_{t-1}(i)}{1 - CPD_{t-1}(i)}$$

Za procenu višegodišnjih verovatnoća neizmirenja (cumulative, lifetime i forward PD), Grupa koristi metod homogenih Markovljevih lanaca u diskretnom vremenu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Grupno procenjivanje (Nastavak)

Metodi zasnovani na Markovljevim lancima pretpostavljaju da buduće tranzicije kreditnih rejtinga zavise samo od trenutnog, ali ne i od prethodnih rejtinga. Pretpostavka homogenosti polazi od toga da se verovatnoće migracija m_{ij} ne menjaju tokom vremena. Odatle sledi da će matrica tranzicije za period od početnog trenutka (datuma kada je instrument postao kreditna izloženost za Banku) do trenutka t biti:

$$M(t) = M^t$$

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

U skladu sa zahtevima MSFI 9 prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka vrši se uračunavanje makroekonomskih efekata, odnosno „gledanje unapred“ (*forward looking*).

Grupa razvija ekonometrijske modele kako bi utvrdila zakonitost i vezu koja je postojala u posmatranom istorijskom periodu između ostvarenih stopa default-a, na kvartalnom ili mesečnom nivou i nezavisnih varijabli. Ovom prilikom, Grupa ispituje veze koje postoje između ostvarenih default stopa i makroekonomskih faktora.

Grupa procenjuje ekonometrijskim modelima veze između posmatranih parametara najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. Grupa koristi javno dostupne projekcije izabranih makroekonomskih parametara, a ukoliko iste ne postoje, vrši projekciju koristeći ekstrapolaciju trenda serije trogodišnjih podataka. Prilikom odabira projekcija makroekonomskih parametara Grupa sagledava relevantnost dostupnih izvora i u slučaju postojanja više različitih relevantnih izvora mogu se definisati različiti scenariji u delu forward looking komponente. Grupa najčešće koristi 3 scenarija (optimistični, realan i pesimistični) o očekivanim kretanjima makroekonomskih parametara. Dodatno, Grupa može koristiti i više različitih scenarija ukoliko postoji za tim potreba, obuhvatajući i ekspertske procenjene scenarija o visini očekivanih stopa neizmirenja obaveza (default stopa).

Na osnovu razvijenog internog ekonometrijskog modela i dobijenih parametara, Grupa vrši predviđanje očekivanih default stopa za sva tri scenarija za periode za koje postoje adekvatne projekcije makroekonomskih pokazatelja, a za svaki od segmenata posmatrano pojedinačno. Ovo se radi najduže za vremenski period od 3 godine, imajući u vidu nepouzdanost i nepostojanje adekvatnih projekcija za periode duži od tog, odnosno činjenicu da sami obračunati *Through-the-Cycle* (TTC) PD-evi predstavljaju najbolju dugoročnu projekciju *Point-in-Time* (PIT) PD-eva.

Ukoliko Grupa nije u mogućnosti da ekonometrijskim modelima potvrdi stabilnu vezu između nezavisnih varijabli i stope default-a, a u skladu sa definisanim kriterijumima, kao najbolja aproksimacija PIT PD-eva za naredne periode koriste se benchmark koeficijenti za prilagođavanje PD-eva u Point-in-Time objavljeni od strane European Banking Authority za ostale zemlje u razvoju na teritoriji Evrope (Other developing Europe).

Na osnovu dobijenih projektovanih stopa defaulta, Grupa vrši obračun Beta faktora koristeći pristup varijabilnog skalara:

$$\beta_{pit} = \frac{DRT}{PDT}$$

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (Nastavak)

Gde je DR default rate (stopa default-a) predviđena ekonometrijskim modelom, a PD petogodišnji ponderisani prosek PD parametra obračunat na bazi istorije Grupe, u trenutku t.

Vrednost Beta faktora se izračunava za sva tri scenarija (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

$$\beta_{pit} = (\beta_{optimistic} * \text{verovatnoća opt. 10\%}) + (\beta_{realan} * \text{verovatnoća real. 80\%}) + (\beta_{pesimistic} * \text{verovatnoća pes. 10\%})$$

Izuzetno, ukoliko se koristi više različitih scenarija, uključujući i ekspertske procenjene scenarija, jedan ili više, onda se dodatnom ili dodatnim scenarijima dodelje značajnost od najmanje 20%, dok se β realni faktor u tom slučaju koriguje za značajnost dodeljenu dodatnom ili dodatnim scenarijima. Grupa se može opredeliti da umesto uvođenja dodatnih scenarija, uključujući i ekspertske procenjene, u izuzetnim slučajevima vrši korekciju pojedinačnih β faktora, kao vrstu određene marže konzervativnosti. Korišćenje scenarija baziranih na ekspertske proceni se bazira na potrebi adekvatne procene očekivanja u vezi sa nivoom obezvređenja za kreditni rizik, u situacijama kada nastupe ili se procenjuje da će nastupiti uslovi koji se značajno razlikuju u odnosu na istorijsko iskustvo Grupe, odnosno kada nastupe događaji koji se ranije nikada u tom obliku nisu realizovali. Na ovaj način, obračunati β_{pit} faktor za dati vremenski period se primenjuje linearno na sve pojedinačne PD-eve iz TTC tranzicione matrice, na način da je:

$$PD_{i,t}^{pit} = \beta_{pit} * PD_{i,t}^{ttc}$$

U poslednjem koraku se vrši obračun lifetime PiT kumulativnih matrica prema sledećem algoritmu:

Pretpostavke: n - broj godina za lifetime obračun,

M_0 - istorijska jednogodišnja matrica,

$\beta_1, \beta_2, \beta_3$ - parametri iz modela,

M_1, M_2, M_3 - nove matrice pomnožene beta parametrima i

C_1, C_2, C_3, C_k - PiT kumulativne matrice

Najpre se računaju matrice dobijene množenjem jednogodišnje TTC matrice beta parametrima:

$$M_i = M_0 * \beta_i \quad \text{za } i = 1, 2, 3$$

Zatim se računaju kumulativne PiT matrice:

$$C_1 = M_1$$

$$C_2 = C_1 * M_2$$

$$C_3 = C_2 * M_3$$

$$C_k = C_3 * M^{k-3}, \quad k = 4, \dots, n$$

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Grupa koristi jednogodišnje PD-jeve za prvih 12 meseci. Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Grupa koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između $t+1$ i t , gde t predstavlja vremenski period od jedne godine. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javljaju u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Grupa u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Grupa primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Grupa uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti, a ukoliko takva interna evidencija nije dovoljna, za ove potrebe koriste se podaci sa tržišta Republike Srbije o očekivanim vremenima naplate iz kolaterala i faktorima umanjenja vrednosti kolaterala (haircut-ova) u zavisnosti od vrste kolaterala.

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - Bt u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Grupe. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Grupa koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Grupa ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, Grupa se oslanja na istraživanja i podatke eksterne rejting agencije Moody's.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (Nastavak)

$$CPD_t = 1 - e^{-(\text{default rate} * t)}$$

Grupa za izloženosti prema drugim domaćim i stranim banakama, društvima za osiguranje i davaocima lizinga, poljoprivrednicima, za potraživanja od budžetskih korisnika, jedinica lokalne samouprave i javnih administrativnih tela koristi tranzicione matrice na osnovu kojih utvrđuje uslovne i kumulativne verovatnoće neizmirenja obaveza, s obzirom na to da raspolaže ograničenom istorijom podataka u delu prelaska u status neizmirenja obaveza ovih klijenata.

Tranziciona matrica predstavlja matricu verovatnoće prelaska iz jedne kategorije u sve ostale kategorije. Grupa kao kategorije koristi kategorizaciju utvrđenu u skladu sa odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (A, B, V, G i D).

Banka sva potraživanja od fizičkih lica raspoređuje u sledeće segmente:

- limiti po kreditnim karticama,
- odobreni minusi po tekućim računima,
- krediti.

Inherentni gubici po ovim proizvodima se procenjuju na grupnoj osnovi, a na osnovu analize istorijskih iskustava u pogledu delikventnosti svake vrste plasmana u skladu sa kriterijumom neizmirenja obaveza po plasmanima fizičkim licima.

Procenjivanje obezvređenja na grupnoj osnovi se vrši na osnovu podele svih potraživanja u sledeće segmente portfolija (m), prema broju dana kašnjenja, a posebno za svaku vrstu plasmana ili ukupno za celokupan portfolio fizičkih lica (u zavisnosti od toga da li je po pojedinačnim vrstama plasmana moguće obezbediti relevantnu količinu istorijskih podataka za adekvatnu procenu):

m	0	1	2	3	4	5	6	7
Opis	bez docnje	1 - 30 dana	31 - 60 dana	61-90 dana	91 -120 dana	121 - 150 dana	151 - 180 dana	preko 180 dana

Stopa neizmirenja obaveza za segment portfolija (vrsta plasmana) koja predstavlja osnovu obračuna procenta obezvređenja na grupnoj osnovi izračunava se na bazi prosečnih tekućih stopa prelaska u lošiji segment portfolija na osnovu istorijskih podataka.

Istorijska statistika obuhvata period od tri poslednje godine, uz mesečno posmatranje na definisane datume preseka (poslednji dan u mesecu) i raspoređivanje svih plasmana u navedene segmente.

Stopa prelaska za n datum preseka izračunava se kao odnos iznosa potraživanja (IP) koja su se nalazila u korpi *m* u mesecu *t* i iznosa potraživanja koja su se nalazila u korpi *m-1* za prethodni datum preseka (poslednji dan u mesecu koji prethodi posmatranom), odnosno:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (Nastavak)

$$SP = IP_t / IP_{t-1}$$

$$PSP_{m1} = (SP_1 + SP_2 + \dots + SP_n) / \sum_1^n SP$$

$$PSP_{m2} = (SP_1 + SP_2 + \dots + SP_n) / \sum_1^n SP$$

·
·

$$PSP_{mn} = (SP_1 + SP_2 + \dots + SP_n) / \sum_1^n SP$$

U poslednjem koraku dobijeni proseci se pomnože i dobijeni proizvod stepenuje kako bi se izračunala godišnja stopa neizvršenja:

$$SN = (PSP_{m1} \times PSP_{m2} \times \dots \times PSP_{mn})^2$$

gde je:

SP - stopa prelaska

IP - iznos plasmana

PSP - prosečna stopa prelaska

SN - stopa neizmirenja

Za vanbilansne stavke izloženosti fizičkim licima koje označavaju preuzete neopozive obaveze, Grupa primenjuje stope verovatnog gubitka jednake stopama obezvređenja bilansnih potraživanja za napred navedene segmente potraživanja od fizičkih lica.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama - plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivoe 1 i 2, Grupa utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Grupa umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)****Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)*****Utvrdjivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (Nastavak)***

U skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (Credit Conversion Factors - CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje sopstvenih CCF. Zbog toga, Grupa koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Grupa ugovorila безусловnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Grupa ne obračunava verovatni gubitak po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Grupa primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na individualnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja na bazi dokazivih, razumnih i prihvatljivih pretpostavki. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najnovijih dostupnih informacija.

Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija, procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja posebno se uzimaju u obzir sledeći elementi:

- Nefinansijski faktori koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje članice Grupe realizuju teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema članici Grupe od strane dužnika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Grupa primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Ukoliko se raspolaze sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, nacrti ili predlozi planova restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravnosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravnosnažna, ovaj period ne može da bude kraći od šest meseci. Ukoliko dokumenta nisu usvojena, ovaj period ne može da bude kraći od dvanaest meseci.

Ukoliko naplata Grupe zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši procena izvesnosti povoljnog ishoda sudskog spora za Grupu i procena vremenskog perioda za završetak istog, ili se obezbeđuje pribavljanje navedenog od angažovanih zastupnika Grupe. Ukoliko je procena da postoji visoka izvesnost povoljnog ishoda sudskog spora za Grupu, novčani tokovi koji bi proizašli iz istog mogu da se koriste prilikom procene nivoa obezvređenja, a nakon vremenskog perioda koji zavisi od informacije o potrebnom periodu za završetak sudskog spora.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolateralna) i očekivanje da takva mogućnost postoji, odnosno da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije sredstva obezbeđenja po potraživanjima od klijenta.

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki prilikom naplate potraživanja iz kolateralna, Grupa primenjuje očekivano vreme naplate iz kolateralna u zavisnosti od vrste kolateralna. Minimalni vremenski periodi očekivani za realizaciju naplate iz kolateralna u trenutku prve procene nadoknadivosti potraživanja koja se zasniva na očekivanoj naplati iz kolateralna, se prilikom naknadnih procena nadoknadivosti mogu skraćivati u zavisnosti od napretka u postupku realizacije naplate, a u skladu sa informacijama iz organizacionih jedinica Grupe nadležnih za sprovođenje procesa naplate. Za specifične vrste kolateralna, ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolateralna (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolateralna se može izvršiti na osnovu procene analitičara uz adekvatno obrazloženje.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolateralna, za potrebe procene obezvređenja na individualnom nivou, Grupa primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolateralna (haircut-ove) u zavisnosti od vrste kolateralna, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, na tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti, i u manjoj meri na prethodnom iskustvu u Grupi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Grupa primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

Pod nadoknativim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši se diskontovanje očekivanih novčanih tokova, tj. njihovo svodenje na sadašnju vrednost. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknativne vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao obezvređenje bilansne aktive i verovatni gubitak po osnovu vanbilansnih stavki.

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji članica Grupa vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja, vrši se trajni otpis potraživanja.

Uslov za trajni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršeno obezvređenje datog potraživanja u celokupnom iznosu.

Računovodstveni otpis problematičnog kredita, iz Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke, vrši se u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je Grupa evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti i to prenosom bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Grupa uz obavezu da se prenos u vanbilansnu evidenciju sprovede najkasnije u roku od 30 dana od dana evidentiranja ispravke vrednosti od 100%.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja, neizvesno, može se, u skladu sa procenom, predložiti računovodstveni otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je klijent u docnji preko tri godine, ukoliko članica Grupa u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od klijenta, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od klijenta koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Grupa prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava svrstanih u nivo 3 priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuje isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva, bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate i evidentira se kao prihod ili rashod od promene obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki.

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis)

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju.

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti, organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija pojedinačnih članica Grupe,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja članica Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

Za restrukturiranje potraživanja se Grupa odlučuje samo ukoliko utvdi da je klijent sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će, u skladu sa novom dinamikom otplate opredeljenom nakon sprovedenog restrukturiranja, moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti:

- detaljnu analizu razloga koji su doveli do značajnih i sistemskih finansijskih poteškoća u poslovanju klijenta,
- plan, odnosno mere i aktivnosti, koje će biti preduzete sa ciljem konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja klijenta,
- projekciju novčanih tokova za period otplate plasmana koji je predmet restrukturiranja, zasnovanu na realnim i objektivno definisanim pretpostavkama, koja potvrđuje adekvatan kapacitet preduzeća za izmirivanje obaveza u skladu sa novom dinamikom otplate.

Pored prethodno navedenog, vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana, analiza mogućih mera restrukturiranja plasmana i obrazloženje efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i sačinjava se novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja plasmana.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća klijenta, obrazloženje efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Procedurom Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema članici Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.2. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti članica Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze, zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Grupa u svom poslovanju poštuje osnovne principe upravljanja likvidnošću, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

Rizik likvidnosti ispoljava se u razlici između priliva sredstava, sa jedne strane, i dospeća obaveza, sa druge strane, uključujući i mogućnost kašnjenja planiranih priliva, kao i neočekivane odlive. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu obaveza odgovarajuće ročnosti i cene, i potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane, tržišni rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežano ili nemoguće pribavljanje likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrše Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke i Izvršni odbori matične banke i podređenog lizing društva, u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

Likvidnost Grupe zavisi, sa jedne strane, od bilansne strukture, a sa druge strane, od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Grupe. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke su odgovorni za likvidnost i solventnost Grupe. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke obezbeđuje da Grupa ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, članice Grupe:

- vrše diversifikaciju valutne i ročne strukture izvora sredstava;
- formiraju i održavaju dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravljaju novčanim sredstvima;
- prate buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitiraju osnovne izvore kreditnog rizika koji imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definišu i periodično testiraju Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje faktora rizika koji mogu dovesti do nastanka rizika likvidnosti, a podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stres test.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, kroz definisanje sklonosti i tolerancije prema ovom riziku, kao i sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, uz blagovremeno preduzimanje mera za umanj enje rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za ublažavanje. Kontrola rizika likvidnosti se sprovodi na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, uključujući i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Tokom 2024. godine Grupa je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom i pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja na nivoima koji nisu niži od regulatorno propisanih limita (min 100%), odnosno u skladu sa interno definisanom sklonošću, tj. targetom (min 130%) i tolerancijom, tj. limitom (min 115%).

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koja mogu imati značajan uticaj na likvidnost Grupe.

Matična Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Grupe i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Grupa kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Grupe veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Grupe, pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Matična Banka redovno testira Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i proverava period preživljavanja i solventnost Grupe, dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

Matična Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Grupe.

Ukoliko indikatori za rano otkrivanje krize likvidnosti pokazuju negativne tendencije, zaposleni u Odeljenju upravljanja nekreditnim rizicima u matičnoj Banci, zaduženi za praćenje pokazatelja likvidnosti, o tome obaveštavaju, bez odlaganja, nadležna lica u Sektoru upravljanja rizicima i Sektoru sredstava i upravljanja likvidnošću matične Banke. Ukoliko se vrednost pokazatelja likvidnosti približi internim limitima (tolerancija), i(li) postoje događaji za koje zaposleni u Odeljenju upravljanja nekreditnim rizicima, smatraju da bi mogli da imaju negativne efekte na likvidnost Grupe, o tome izveštavaju direktora Sektora upravljanja rizicima matične Banke, koji potom izveštava članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršnog odbora matične Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke je nadležan za praćenje i kontrolu likvidnosti u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja, kao i za praćenje indikatora za rano otkrivanje krize likvidnosti i razmatra da li ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti ukazuju na postojanje krize. Ukoliko Odbor za upravljanje aktivom i pasivom proceni da su poremećaji manjeg intenziteta ili kraćeg roka trajanja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. U zavisnosti od procene karaktera i dužine trajanja poremećaja, utvrđuju se i konkretne mere i instrumenti koji će se koristiti u cilju prevazilaženja krizne situacije.

Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, i/ili da se korektivnim merama ne može uticati na negativne vrednosti pokazatelja, te da se one približavaju kritično niskom nivou likvidnosti, Odeljenje upravljanja nekreditnim rizicima matične Banke o tome obaveštava direktora Sektora upravljanja rizicima matične Banke, koji potom izveštava članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršnog odbora matične Banke.

Izvršni odbor matične Banke razmatra novonastalu situaciju i odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti na osnovu informacija dobijenih od direktora Sektora upravljanja rizicima. U slučaju da Izvršni odbor matične Banke proglasi krizu likvidnosti, formira se Krizni tim za delovanje u periodu krize likvidnosti. Krizni tim je nadležan za upravljanje likvidnošću u slučaju nastanka krize likvidnosti, koordinira radom članica Grupe i svih nadležnih organizacionih jedinica i lica koja učestvuju u otklanjanju krize likvidnosti, usvaja mere i donosi odluke za umanjene rizika likvidnosti u kriznim uslovima.

Grupa je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima po osnovu transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Grupa nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Grupa kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju povišene potrebe za likvidnošću ili krize likvidnosti.

Matična Banka na dnevnom nivou prati vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti obračunatih kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije.

Izloženost Grupe riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 34.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.3. Tržišni rizici**

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Grupe koje nastaju usled promena tržišnih varijabli (kretanja cena na tržištu) i obuhvataju devizni rizik za sve poslovne aktivnosti, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Grupa je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njihovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizicima vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovim rizicima.

Članice Grupe sve svoje aktivnosti raspoređuju u pozicije koje se evidentiraju u knjizi trgovanja ili koje pripadaju bankarskoj knjizi. Jedino matična Banka ima knjigu trgovanja, dok podređeno lizing društvo sve pozicije razvrstava u bankarsku knjigu.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Grupa drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja, kotirana od strane berze ili data provider-a. Bankarska knjiga obuhvata svu aktivu Grupe i sve transakcije Grupe koje nisu obuhvaćene knjigom trgovanja, a za koje se očekuje da se drže do dospeća.

Grupa je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizlazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena za koji se vrši predviđanje.

S obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Grupa primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Grupe. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznog kursa, a Grupa mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar, kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju devizne kredite.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu i obračunava pokazatelj deviznog rizika, vodi politiku umerene izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

U upravljanju deviznim rizikom Grupa teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Grupa izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Grupe za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valute u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije članica Grupe kao pouzdanih i profesionalnih institucija, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odole potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Grupu;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu usklađenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.3. Tržišni rizici (Nastavak)****a) Devizni rizik (Nastavak)**

Matična Banka, pored praćenja pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Grupe radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Grupa takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu, vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i analizira njihov uticaj na izloženost Grupe deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Grupa postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Grupe, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Grupe. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Grupu i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u članicama Grupe.

Izloženost Grupe riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 36.

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cena ovih hartija i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik. Specifični cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled činilaca koji se odnose na njenog izdavaoca ili izdavaoca dužničke hartije od vrednosti koja je predmet ugovora (za finansijske derivate). Jedino je matična Banka izložena cenovnom riziku po osnovu pozicija iz knjige trgovanja, dok podređeno lizing društvo trenutno nije izloženo ovoj vrsti tržišnih rizika.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničke hartije od vrednosti je rizik od promene cene ove hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa. Primarna izloženost Grupe cenovnom riziku, proizlazi iz portfolija plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Grupa ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Grupa cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Grupa je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Grupe je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Grupa vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Grupe koji su namenjeni za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Grupa, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stres testova. Analiza stres testova je ključna za analizu kapaciteta Grupe da apsorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike, kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Cenovni rizik (Nastavak)

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kojom se procenjuju efekti istovremene promene više faktora rizika kroz kombinacije stresnih udara koje proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza osetljivosti (kojom se procenjuju efekti značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak).

Primena scenarija koje je Grupa predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolija, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

Izloženost Grupe cenovnom riziku prikazana je u Napomeni 37.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Grupa upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (*repricing risk*) - izloženost usled neusklađenosti rokova do dospeća (za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom), odnosno do perioda ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom) za kamatno osetljive pozicije iz bankarske knjige i vanbilansa;
- rizik krive prinosa (*yield curve risk*) - kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (*basis risk*) - kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (*optionality risk*) - kome je izložena iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine, ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena zbog ugovorenih opcija - kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, kao i na ekonomsku vrednost Grupe, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevashodno, Grupa upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Grupa posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala i neto kamatni prihod.

Grupa procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)**

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Ekonomska vrednost kapitala;
- Stres test.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Grupe, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjeње izloženosti kamatnom riziku Grupe. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovede organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Grupa vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Grupe od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Grupa primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan.

Sredstva i obaveze u Napomeni 35 su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa Grupa u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Grupe kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Grupa određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto kamatnih prihoda (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Grupa primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

Izloženost Grupe riziku od promena kamatnih stopa prikazana je u Napomeni 35.

5.5. Rizici koncentracije kreditne izloženosti Grupe

Grupa upravlja rizikom koncentracije kreditne izloženosti preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije kreditne izloženosti u cilju diverzifikacije kreditnog portfolija. Grupa na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike pojedinačnih članica Grupe i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Grupa vrši diverzifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

U 2024. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije kreditne izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije kreditne izloženosti Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Grupom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Grupe.

Grupa je Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom definisala sklonost (targete) i toleranciju (limite) rizika koncentracije kreditne izloženosti merene indikatorima Nivoa 1, kao i toleranciju (limite) za indikatore Nivoa 2 merene HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao i na nivou pokazatelja koncentracije instrumenata kreditne zaštite. Grupa procenjuje ovaj rizik i u sklopu procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Grupe sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Grupe ne bude veći od 400% kapitala Grupe, kao i da ukupna izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Rizici ulaganja Grupe

Rizici ulaganja Grupe obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Grupa stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Sektor upravljanja rizicima matične Banke prati ulaganja Grupe i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ulaganja Grupe u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije, kao i uticaja angažovanja sredstava Grupe u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Grupe, prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti članica Grupe da naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti članica Grupe da naplate potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Grupa vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Grupa upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Grupa vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu nezahtevanih dugoročnih kreditnih rejtinga rejting agencije Moody's Investor Service Ltd i utvrđivanjem limita izloženosti kao procenta od kapitala Grupe u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Grupa vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.7. Rizik zemlje (Nastavak)**

Plasmani Grupe koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Grupi očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Grupe bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

Izloženost Grupe riziku zemlje prikazana je u Napomeni 38.

5.8. Rizik izloženosti

Velika izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Grupom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Grupe.

U svom poslovanju, Grupa vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Grupe;
- Zbir svih velikih izloženosti Grupe ne sme preći 400% kapitala Grupe.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Grupom.

Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Grupom, kretala se u okviru propisanih limita.

5.9. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Grupa događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi s fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenta i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Grupe koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.9. Operativni rizik (Nastavak)**

Matična Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakoj organizacionoj jedinici matične Banke imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizaciona jedinica matične Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje Upravnog odbora, Izvršnog odbora i Odbora za reviziju o operativnim rizicima.

Grupa meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Grupa sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelji na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Grupa upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudskih grešaka i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Grupe.

Grupa je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Grupi, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja, Grupa je usvojila Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Grupe u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Grupe.

Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih jedinica u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mera za poboljšanje.

Grupa ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom. Grupa preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Grupe.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Grupa je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Grupe u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Grupa procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Grupe, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana.

U toku 2024. godine u bazi operativnih gubitaka evidentirano je ukupno 127 događaja operativnog rizika, od čega 24 događaja koji su rezultirali stvarnim gubicima za Grupu u ukupnom iznosu od RSD 22.3 miliona i 17 događaja koji su predstavljali potencijalne gubitke koji su se mogli kvantifikovati.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.10. Upravljanje kapitalom**

Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Grupe.

Grupa je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom kojom su definisane osnovne smernice za upravljanje kapitalom, kao i pokazateljima adekvatnosti kapitala Grupe, kako bi se održalo poverenje investitora, kreditora i tržišta i omogućilo dalje odvijanje poslovanja Grupe. Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i raspoloživog internog kapitala koji je dovoljan da pruži adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, uz sprovođenje politike dividendi, kao i da obezbedi usklađenost sa regulatornim zahtevima.

Pored Strategije upravljanja kapitalom, Grupa je usvojila i Plan upravljanja kapitalom, kao operativni dokument, kojim se utvrđuje nivo raspoloživog internog kapitala koji je dovoljan da pruži adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja i koji je usklađen sa poslovnom politikom i strategijom Grupe za naredni trogodišnji period.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017. godine usklađen sa Bazel III standardom.

Strateški ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku definisane tolerancije prema rizicima i sklonosti Grupe ka rizicima i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Grupe;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Grupe, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Grupe ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenljivim makroekonomskim uslovima, kao strateški resurs za podršku Grupi u ostvarenju njenog strateškog poslovnog plana. Planom kapitala Grupa konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Grupa da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Grupa kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije (očuvanje minimalnog regulatornog zahteva od EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti buduću razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Grupe se prati šestomesečno od strane rukovodstva Grupe. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Grupa je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive Grupe;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive Grupe;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive Grupe.

Grupa je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4.5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala.

Regulatorni kapital Grupe predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Kapital Grupe u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala Grupe i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

Rizična aktiva predstavlja zbir rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Grupa za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Dakle, rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Grupa je na dan 31. decembar 2024. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Grupe, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Tokom 2024. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala Grupe su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije propisan matičnoj Banci (12.95% + kombinovani zaštitni sloj kapitala, 9.71% + kombinovani zaštitni sloj kapitala i 7.27% + kombinovani zaštitni sloj kapitala za pokazatelje adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala respektivno).

Grupa Strategijom i Planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu raspoloživog internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Tokom 2024. godine Grupa je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Grupa na kontinuiranoj osnovi sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složnošću poslovnih aktivnosti, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Grupe je sastavni deo sistema upravljanja Grupom koji se na kontinuiranoj osnovi sprovodi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Grupe. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Grupe, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima propisane Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom Banke - Izjava.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces, ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe;
- uključen je u sistem upravljanja Grupom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Grupi obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
 - o kapitala i raspoloživog internog kapitala;
 - o minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
 - o zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Grupe na dan 31. decembra 2024. godine, kao i pokazatelji adekvatnosti kapitala, prikazani su u Napomeni 41.

5.11. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši obezvređenje.

Finansijski instrumenti Grupe iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Grupe smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za iznos obezvređenja bilansne aktive i za verovatni gubitak po osnovu vanbilansnih stavki.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Grupe predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Grupa primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene, ili kotirane cene dileru za slične instrumente, koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**5.11. Pravična (fer) vrednost (Nastavak)**

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju, ili kratkročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama, i stoga rukovodstvo Grupe smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Grupi na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Grupe, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5.12. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od pet godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od kamata	
<i>Kredit i depoziti</i>	
Narodna banka Srbije	195,262
Domaće banke i druge finansijske organizacije	82,285
Strane banke	556,279
Privredna društva	2,504,340
Javna preduzeća	143,934
Stanovništvo	316,540
Ostalo	248,825
<i>Kamata na hartije od vrednosti i ostale plasmane</i>	
Repo poslovi i blagajnički zapisi	151,666
Eskont menica	29,633
Obveznice	24,987
Faktoring	137,543
Ostalo	1,469
Ukupno	4,392,761
Rashodi od kamata	
Banke i druge finansijske institucije	218,439
Privredna društva	683,330
	162,554
Javna preduzeća	
Stanovništvo	160,127
Javni sektor	128,538
Strana lica	162,558
Preduzetnici	5,164
Drugi komitenti	191,636
Ukupno	1,712,345
Dobitak po osnovu kamata	2,680,416

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od naknada i provizija	
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	423,916
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	279,295
- naknade po poslovima sa stanovništvom	181,559
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	3,049,478
- ostale naknade za bankarske usluge	72,438
- ostale naknade i provizije	3,421
Ukupno	4,010,107
	U hiljadama dinara 2024.
Rashodi naknada i provizija	
Naknade za usluge platnog prometa:	
- u zemlji	853
- u inostranstvu	54,668
Naknade za održavanje računa kod korespodentskih banaka (a)	14,761
- naknade po osnovu kupoprodaje deviza	1,041,461
Ostale naknade i provizije (b)	224,589
Ukupno	1,336,332
Dobitak po osnovu naknada i provizija	2,673,775

Ostale naknade i provizije se odnose na naknade prema bankama za usluge deviznog platnog prometa. Značajno povećanje rashoda na ovim pozicijama posledica je značajnog povećanja obima platnog prometa, a što je kompenzirano porastom prihoda od naknada za usluge platnog prometa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od promene fer vrednosti - SWAP	82,920
Rashodi od promene fer vrednosti - SWAP	(26,474)
Ukupno	56.446
Prihod od prestanka priznavanja fin.instrumenata	186
Ukupno	186
Prihodi po osnovu reklasifikacije fin.instrumenata	3,887
Rashodi po osnovu reklasifikacije fin.istrumenata	(26,256)
Ukupno	22,369

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od kursnih razlika	2,176,264
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	28,405
Rashodi od kursnih razlika	(2,142,575)
Rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule	(51,467)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	10,627

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

10. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na teret rezultata

	U hiljadama dinara 2024.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:	
- gotovina i sredstva kod centralne banke	8,395
- hartije od vrednosti	5,794
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	196,905
- krediti i potraživanja od komitenata	2,852,331
- ostala sredstva	6,617
- investicije u zavisna društva	-
- hov po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi	64
	<u>3,070,106</u>
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	133,900
Rashodi otpisa neneplativih potraživanja	3,110
Ostalo	<u>8</u>
Ukupno	<u>3,207,124</u>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:	
- gotovina i sredstva kod centralne banke	6,841
- hartije od vrednosti	2,841
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	131,918
- krediti i potraživanja od komitenata	2,420,797
- ostala sredstva	15,446
- hov po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi	37
	<u>2,577,879</u>
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	<u>143,388</u>
Prihodi od otpisa nenaplativih potraživanja	<u>39,127</u>
Ukupno	<u>2,760,394</u>
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	<u><u>446,739</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

10. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 17)	Hartije od vrednosti (Napomena 18)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih. fin. organizacija (Napomena 19)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Investicije u zavisna društva (Napomena 21)	Ostala sredstva (Napomena 24)	HOV po fer kroz ostali rezultat preko rev.rezervi (Napomena 18)	Vanbilansna aktiva (Napomena 30)	Ukupno
Stanje na dan									
31. decembra 2023. godine.	929	2,879	26,969	2,344,444	-	150,949	1,476	55,172	2,582,818
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 10(a))	8,395	5,794	132,811	2,942,757	-	42,339	70	133,900	3,266,066
Kursne razlike	(1)	377	(939)	(643)	-	(7)	-	(45)	(1,303)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(6,841)	(2,841)	(131,918)	(2,481,124)	-	(15,715)	(62)	(143,388)	(2,925,277)
Ostala preknjizava8nja				(4,412)				4,923	5,434
Otpisi nenaplativih potraživanja	-	-	-	(1,571,899)	-	(10,378)	-	-	(1,582,277)
Stanje na dan									
31. decembra 2024. godine	2,482	6,209	26,923	1,229,123	-	167,188	1,484	50,562	1,483,971

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od zakupnina	13,051
Prihodi od dividende	-
Ostali prihodi	<u>8,170</u>
Ukupno	<u>21,221</u>

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara 2024.
Troškovi neto zarada i naknada	(865,194)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(320,993)
Ostali lični troškovi	(38,759)
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za penzije i dr.rezervisanja za zaposlene (Napomena 27)	<u>(70,654)</u>
Ukupno	<u>(1,295,599)</u>

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara 2024.
Troškovi amortizacije:	
- osnovnih sredstava (Napomena 22)	88,467
- imovina sa pravom korišćenja - nekretnine i ostala oprema uzeta u lizing (Napomena 22)	36,023
- nematerijalne imovine (Napomena 22)	<u>16,486</u>
Ukupno	<u>140,976</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

14. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara 2024.
Prihodi od smanjenja obaveza	12,885
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina (Napomena 22)	18,045
Ostali prihodi	73,761
Ukupno	104,691

15. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara 2024.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	208,196
Proizvodne usluge	455,622
Ostali nematerijalni troškovi	572,737
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	105,249
Materijal i energija	85,180
Troškovi reprezentacije	57,683
Premije osiguranja	96,245
Troškovi revizije	8,893
Troškovi marketinga	173,084
Ostali rashodi	69,222
Ukupno	1,832,111

16. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara 2024.
Tekući porez	(298,081)
Odložen poreski (rashod) / prihod	4,519
Ukupno	(293,562)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

16. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

- b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2024.</u>
Dobitak pre oporezivanja	<u>1,898,578</u>
Efekti na odložene poreske prihode/rashode kroz bilans uspeha	5,228
Efekti na rashode koji se priznaju u poreskom bilansu	(5,159)
Efekti na rashode koji se ne priznaju u poreskom bilansu	303,017
Efekti na prihod od kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS, NBS ili lok.samouprava	(171,393)
Efekti na prihode koji umanjuju poresku osnovicu	(12,839)
Efekti po osnovu dividendi	-
Poreska osnovica	<u>2,017,430</u>
Porez na dobit	302,615
Umanjenje po osnovu poreskog gubitka iz ranijih godina	<u>(30,221)</u>
Obračunati porez	<u>298,081</u>
<i>Efektivna stopa poreza na dobitak</i>	<u>15,70%</u>

- c) Promene na odloženim porezima u toku godine

	<u>U hiljadama dinara 2024.</u>
Stanje neto odloženih poreskih obaveza na dan 1. januara	116,034
Efekat privremenih razlika evidentiran u (korist)/na teret bilansa uspeha	4,519
Efekat privremenih razlika evidentiran u okviru bilansa stanja	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>111,515</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	
Tekući račun	3,039,393
Blagajna:	
- u dinarima	28,947,259
- u stranoj valuti	12,794,812
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	6,130,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	4,756,292
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	2,412
Gotovina i sredstva kod centralne banke bruto	55,670,168
Minus Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	(2,482)
Stanje na dan 31. decembra	55,667,686

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenju u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 i 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

„Prema Odluci o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine prosečna dnevna knjigovodstvena stanja obaveza iz prethodnog kalendarskog meseca, čiji su osnov:

- dinarski depoziti, krediti, hartije od vrednosti i druge dinarske obaveze, uključujući i delove dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita, osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom;
- devizni depoziti, krediti, hartije od vrednosti i druge devizne obaveze, kao i depoziti, krediti i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, uključujući i dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom.

Izuzetno, banke ne obračunavaju obaveznu rezervu na iznos:

- obaveza prema Narodnoj banci Srbije;
- obaveza prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije;
- subordiniranih obaveza koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- dinarskih i deviznih obaveza po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije, i to posredstvom države kao glavnog dužnika odnosno vlasnika tih sredstava, ili neposredno, uz uslov da pri replasiranju tih sredstava kamatne marže budu niže od prosečnih kamatnih marži na kredite koje banka odobrava iz ostalih izvora sredstava.

Prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza, kao i dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom, koje čine deo devizne osnovice izražava se u evrima, s tim što se za svaki dan sredstva denominovana u drugim valutama - uključujući i dinare, preračunavaju u evre primenom zvaničnih srednjih kurseva dinara Narodne banke Srbije za odgovarajuće valute.

Obračun obavezne rezerve banke vrše jedanput mesečno, 17. u mesecu, odnosno radnog dana koji mu prethodi ukoliko je 17. u mesecu neradni dan.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obavezna rezerva na dinarske izvore se obračunava po stopi od:

- 7% - na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 2% - na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obavezna rezerva na devizne izvore se obračunava po stopi od:

- 23% - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 16% - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunata dinarska obavezna rezerva je šira kategorija od obračunate obavezne rezerve u dinarima, a čini je zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 46% dinarske protivvrednosti obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 38% dinarske protivvrednosti obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunata devizna obavezna rezerva je uža kategorija od obračunate obavezne rezerve u evrima, a čini je:

- 54% obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine;
- 62% obavezne rezerve u evrima obračunate na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Na dan 31. Decembra 2024. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila 8,190,437,580.70 dinara (31. decembar 2023. godine 5,414,041,051.99 dinara) i bila je usklađena sa Odlukom Narodne banke Srbije.

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na 31. decembra 2024. godine iznosila 42,393,917.22 evra (31. decembar 2023. godine: 39,472,474.48 evra), Banka izdvaja u evrima na deviznom računu kod Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu do nivoa koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve.

Kamata se obračunava i plaća po kamatnoj stopi u visini 0,75% na godišnjem nivou, i to drugog radnog dana po isteku obračunskog perioda.

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2024. godine.,,

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije se u toku 2024. godine kretala od 4,50% - 5,25% na godišnjem nivou.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	31.12.2024.
U dinarima	
Tekući i žiro računi	3,123,931
Gotovina u blagajni	28,947,259
	<u>31,985,364</u>
U stranoj valuti	
Devizni računi	1,761,473
Gotovina u blagajni	12,794,812
	<u>14,556,285</u>
Ukupna gotovina	<u>46,627,475</u>
Minus Ispravka vrednosti din i deviznih računa	<u>(8,491)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>46,618,984</u></u>

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara
	31.12.2024.
U dinarima:	
HOV po fer vrednosti kroz BU	
HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasničke hartije od vrednosti	249
- obveznice Republike Srbije	805,237
	<u>805,486</u>
U stranoj valuti:	
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:	
- Obveznice Republike Irak	83,360
- Državni zapisi RS	113,102
	<u>1,001,948</u>
Ukupno bruto	<u>1,001,948</u>
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	<u>(6,209)</u>
Stanje na dan	<u><u>995,739</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Plasmani u dinarima:	
Kreditni domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	8,190,751
Plasmani po repo transakcijama	
Potraživanja za obračunatu kamatu	969
Razgraničena potraživanja za kamatu	241
Razgraničeni prihodi od naknada	(1,272)
Namenski depozit kod domaćih banaka i ostalih finansijskih institucija	14,202
Ukupno	8,204,891
Plasmani u stranoj valuti:	
Devizni računi kod ino banaka	1,287,379
Namenski devizni račun - VISA card	469,652
Devizni računi kod NBS	0
Dati depoziti domaćim bankama	0
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,441
Ukupno	1,761,472
Plasmani, bruto	9,966,363
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)</i>	<i>(26,932)</i>
Stanje na dan 31. decembra	9,939,440

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
U dinarima:	
Javna preduzeća	2,742,026
Privredna društva	38,986,788
Stanovništvo	7,144,272
Javni sektor	170,158
Ostalo	155,550
	<u>49,198,794</u>
U stranoj valuti:	
Privredna društva	72,648
Stanovništvo	5,124
Strana lica	2,899,841
	<u>2,977,613</u>
Obračunata kamata u dinarima	214,298
Obračunata naknada u dinarima	925
Obračunata kamata u stranoj valuti	24,897
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	275,541
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	5,224
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	<u>(119,633)</u>
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	<u>52,577,660</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)</i>	<u>(1,229,123)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>51,348,537</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

	U hiljadama dinara 31.12.2024.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
U dinarima			
Kredit:			
- privrednim društvima	16,067,667	19,085,872	35,153,529
- javnim preduzećima	3,112,253	2,562,562	5,674,815
- drugim komitentima	69,505	71,901	141,406
- stanovništvu	198,078	6,935,995	7,134,073
- javni sektor	161,581	-	161,581
Dospela potraživanja	1,304,511	-	1,304,511
Ukupno	20,913,595	28,656,330	49,569,925
U stranoj valuti			
Kredit:			
- privrednim društvima	2,474	60,947	63,421
- stanovništvo	185	4,690	4,875
- strana lica	52,055	2,837,808	2,889,863
- javni sektor	-	2,034	2,034
Dospela potraživanja	47,542	-	47,542
Ukupno	102,256	2,905,479	3,007,735
Plasmani klijentima, bruto	21,015,851	31,561,809	52,577,660
Minus:			
Ispravka vrednosti	(689,907)	(539,216)	(1,229,123)
Stanje na dan 31. decembra	20,325,944	31,022,593	51,348,537

Kratkoročni krediti pravnim licima i preduzetnicima odobravani su uz fiksnu i varijabilnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 7,99% do 22,80% na godišnjem nivou na dinarske kredite, odnosno od 6,38% do 12,41% na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti pravnim licima i preduzetnicima odobravani su uz fiksne i varijabilnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 7,50% do 14,95% na godišnjem nivou za dinarske kredite, odnosno od 4,70% do 12,68% na godišnjem nivou na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Gotovinski krediti stanovništvu odobravaju se na period od 6 do 71 meseca a kamatna stopa za dominantne dinarske kredite se kreće u rasponu od 7,95% do 15,00%. Gotovinski krediti stanovništvu sa 100% depozitom odobravaju se po kamatnoj stopi od 3,49% na godišnjem nivou i periodom otplate do 71 meseca, bez primene pasivne kamatne stope na deponovana sredstva. Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi od 19,00% do 26,00% godišnje. Ponderisana kamatna stopa za postojeći portfolio u segmentu gotovinskih kredita sa decembrom 2024. godine je 9,08%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su za kupovinu automobila, rešavanje stambenih potreba, nabavku trajnih potrošnih dobara. Kamatna stopa za auto kredite je u rasponu od 5,77% do 8,80% godišnje u zavisnosti od ročnosti i valutnog znaka uz kreditne periode do 48 meseci i do 84 meseca, a kamatna stopa za stambene kredite je u rasponu od 5,99% do 7,79% godišnje u zavisnosti od ročnosti i interne segmentacije klijenata uz maksimalni kreditni period od 360 meseci. Ponderisana kamatna stopa u segmentu stambenih kredita sa bila je ograničena/definisana Odlukom NBS o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima (ograničenje od 5,03% sa fiksnom stopom odnosno marginom od 1,1% kod kredita sa promenljivom ks).

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 1.00% do 5,50% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.10% do 3.70% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute (za USD od 0,40% do 4,00%). Ponderisana kamatna stopa na depozite stanovništva do godinu dana u dinarima sa decembrom 2024. godine je 5,42, do dve godine je 5,52% i preko dve godine 5,27%, a ponderisana kamatna stopa na depozite stanovništva u EUR sa decembrom 2023. godine je 3,27% za ročnost depozita od 15 meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

a) Ročnost dospeća plasmana komitentima

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema inicijalnom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine, je sledeća:

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Dospela potraživanja	1,352,053
Do 30 dana	6,426,070
Od 1 do 3 meseca	274,516
Od 3 do 12 meseci	12,958,382
Preko 1 godine	31,566,639
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>52,577,660</u></u>

b) Ročnost dospelih potraživanja od komitenata

Struktura dospelih potraživanja prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Dospela potraživanja	
Do 3 meseca	88,686
Od 3 do 6 meseci	64,131
Od 6 do 12 meseci	531,935
Preko 1 godine	667,301
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>1,352,053</u></u>

c) Koncentracija plasmana komitentima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata Banke, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2024. i 2023. i značajna je kod sledećih delatnosti:

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
U dinarima:	
Građevinarstvo	15,266,305
Prerađivačka industrija	4,487,662
Strana pravna lica	2,949,720
Stanovništvo	7,183,309
Trgovina	4,513,262
Ostali	18,177,402
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>52,577,660</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

21. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
U dinarima:	
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114
-Alta lizing, Beograd	-
	114
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)	-
Stanje na dan 31. decembra	114

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Osnovna sredstva uzeta u lizing	Zemljište	Ukupno	Nemate- rijalna imovina
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 31. decembra 2023. godine	911,228	510,988	150,585	519,078	2,091,878	156,037
Povećanja	204,996	379,329	142,727	-	726,764	200,325
Priprema	(37,847)	5,894			(31,953)	118,996
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,902)	(49,753)	-	(60,655)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	1,078,377	885,309	243,559	519,078	2,726,123	475,358
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 31. decembra 2023. godine	171,615	299,167	28,413	-	499,194	98,186
Amortizacija (Napomena 13)	13,572	73,841	36,023	-	123,436	17,540
Ostali rashodi po osnovu aneksa	-	-		-		-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,813)	(9,727)	-	(20,540)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	185,186	362,195	54,709	-	602,090	115,726
Neotpisana vrednost na dan: - 31. decembra 2024. godine	893,191	523,114	188,850	519,078	2,124,033	359,632

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 31. decembra 2024. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

Na dan 31. decembra 2024. godine nabavna vrednost osnovnih sredstava čija je sadašnja vrednost jednaka nuli iznosi 269,382 hiljade dinara. Banka i dalje koristi navedena sredstva.

Imovina sa pravom korišćenja se odnosi na zakup poslovnog prostora i na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 172,038 Ugovori o lizingu nekretnina su zaključeni uglavnom na period od 5 godina uz mogućnost produženja za novih 5 godina. Banka ima određen broj automobila uzetih na lizing na period od 4 godine.

23. INVESTICIONE NEKRETNINE

	U hiljadama dinara
	<u>31.12.2024.</u>
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	97,194
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	<u>32,758</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>129,952</u>

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 479,85 m². Prema proceni rukovodstva Banke, iskazana vrednost investicionih nekretnina u knjigama se ne razlikuje značajno od potencijalne tržišne vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

24. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
U dinarima:	
Dati avansi u dinarima	46,757
Potraživanja za unapred plaćene poreze	12,810
Zalihe	-
Sitan inventar u upotrebi	-
Sredstva stečena naplatom potraživanja	123,154
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	98,013
Ostale investicije	-
Ostala potraživanja u dinarima	433,449
	714,183
U stranoj valuti:	
Privredna društva	31,040
Ostale investicije u valuti	177
Ostala potraživanja u valuti	184,984
	216,201
Ostala sredstva, bruto	930,384
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	-
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10b)</i>	(167,188)
Ukupno	(167,188)
Stanje na dan 31. decembra	763,196

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC

U hiljadama dinara			
31.12.2024.			
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima			
Osiguravajuća društva	1,183,265	180,216	1,363,481
Domaće banke	6,416	-	6,416
Strane banke	1,035		1,035
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	2,906,187	31,121	2,937,308
Ukupno	4,096,903	211,337	4,308,240
U stranoj valuti			
Strane banke	592,984	-	592,984
Domaće banke	1,379,450	-	1,379,450
Ostale finansijske organizacije	328,217	-	328,217
Ukupno	2,300,651	-	2,300,651
Stanje na dan 31. decembra	6,397,554	211,337	6,608,891

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

25 DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (Nastavak)

	U hiljadama dinara
	31.12.2024.
Transakcioni depoziti	
Transakcioni depoziti u dinarima	526,806
Transakcioni računi stranoj valuti	644,751
Ostali depoziti	
Ostali depoziti u dinarima	3,759,038
Ostali depoziti u stranoj valuti	1,654,780
Primljeni krediti od stranih banaka	-
Obaveze za obračunatu kamatu	
Kamata u dinarima	626
Kamata u stranoj valuti	5
Razgraničena kamata u dinarima	21,770
Razgraničena kamata u stranoj valuti	1,115
Stanje na dan 31. decembra	6,608,891

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

U hiljadama dinara

	31.12.2024.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima			
Javna preduzeća	3,991,854	3,500	3,995,354
Privredna društva	32,623,678	1,613,999	34,237,677
Stanovništvo	7,265,120	836,956	8,102,076
Javni sektor	2,045,812	-	2,045,812
Drugi komitenti	5,777,310	3,191,446	8,968,756
Ukupno	51,703,774	5,645,902	57,349,676
U stranoj valuti			
Javna preduzeća	1,410,361	-	1,410,361
Privredna društva	5,343,533	352,932	5,696,465
Stanovništvo	25,631,027	2,956,947	28,587,975
Javni sektor	0	259,128	259,128
Drugi komitenti	2,968,655	2,106	2,970,761
Ukupno	35,353,576	3,571,114	38,924,691
Stanje na dan 31. decembra	87,057,350	9,217,016	96,274,367

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na transakcione depozite u dinarima pravnih lica Banka plaća kamatu u rasponu od 0.25% do 6.65% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine prosečnog stanja na računu. Na transakcione depozite pravnih lica u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 0.5% - 2.70%. Na transakcione depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu po stopi od 0% godišnje, odnosno od 0% godišnje za depozite u stranoj valuti.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 1.00%-7.45% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na depozite oročene u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 1.00%-3.70% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Transakcioni depoziti	53,497,581
Štedni depoziti	13,356,976
Depoziti po osnovu datih kredita	335,871
Namenski depoziti	1,995,382
Ostali depoziti	25,883,703
Primljeni krediti	259,128
Obračunata kamata	97,663
Razgraničena kamata	339,908
Ostale finansijske obaveze	508,154
Stanje na dan 31. decembra	96,274,367

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

27. REZERVISANJA

	Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	Rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	Rezervisanja za otpremne	Rezervisanja za sudske spорове	U hiljadama dinara Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	55.172	29.850	46.252	22.393	153.667
Izdvajanje u toku godine	139,460	54,046	46,458	8,434	248,397
Ukidanje u toku godine	(144,069)	(29,850)	-	(16,967)	(190,886)
Stanje na dan 31.12.2024. godine	55,023	54,046	92,710	13,860	211,178

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremnine za penzije za 2024. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 6.20%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 5% godišnje, a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

28. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	52,2755
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	24,779
Ostale obaveze prema zaposlenima	1,264
Obaveze prema dobavljačima	120,622
Obaveze po osnovu lizinga	187,546
Obaveze za dividende	2,253
Ostale obaveze u stranoj valuti	447,607
Ostale obaveze u dinarima	161,634
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	944,724
Razgraničene obaveze za obračunate rashode	25,267
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	129,484
Stanje na dan 31. decembra	2,097,456

Obaveze po osnovu lizinga po osnovu zakupa nekretnina i opreme u skladu sa MSFI 16 na dan 31. decembra 2024. godine prikazane su kako sledi:

	Sadašnja vrednost 2024
Nekretnina	179,122
Opreme	7,710
Ukupno imovina sa pravom korišćenja	186,332
Obaveze po osnovu lizinga	186,332

29. KAPITAL GRUPE

Struktura kapitala Grupe

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Akcijski kapital	12,012,516
Emisiona premija	168,189
	12,180,705
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	705,242
Rezerve iz dobiti-statutarne	1,445,272
Nerealizovani gubici od promene vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(7,784)
Rezerve	2,142,730
Dobitak	1,524,682
Stanje na dan 31. decembra	15,848,117

Dobitak prikazan u kapitalu nije jednak dobitku prikazanom u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

29. KAPITAL GRUPE (Nastavak)
Struktura kapitala Grupe (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Grupe se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 12,012,516 hiljade dinara i u celini se sastoji od 1,189,358 običnih akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2023. godine iznosio je 4,212,124 hiljade dinara i bio je podeljen na 417,042 akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Učešće ALTA PAY Group doo Beograd u ukupnom akcijskom kapitalu Banke iznosi na dan 31. decembra 2024. godine 100.00% (31. decembra 2023. godine učešće ALTA PAY Group doo Beograd iznosi 100%).

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2024. godine je sledeća:

	U hiljadama dinara 2024	
	Vrednost akcija	u %
ALTA PAY Group doo Beograd	12,012,516	100.00%
Stanje na dan 31. decembar	<u>12,012,516</u>	<u>100.00%</u>

Dana 22.09.2023.godine, rešenjem APR-a broj BD 84229/2023 od 22.09.2023.godine upisana je odluka o povlačenju akcija sa regulisanog tržišta, na osnovu skupštinske odluke o isključenju akcija izdavaoca sa tržišta berze broj 16082/23 od 11.09.2023.godine.

Prinudnim otkupom akcija jedini akcionar Alta Banke je ALTA PAY Group doo Beograd doo Beograd, sa vlasništvom od 100%

Dobitak po akciji u 2024. godini iznosio je 2,307dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

29. KAPITAL GRUPE (Nastavak)

Struktura kapitala Grupe (Nastavak)

Emisiona premija na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 168,189 hiljada dinara (31. decembra 2023. godine 168,173 hiljade dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznose 2,142,730 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2023. godine iznosila su 982,871 hiljada dinara) i čine ih revalorizacije rezerve Banke u iznosu od 705,242 hiljade dinara (31. decembra 2023. godine 705,242 hiljade dinara), ostale rezerve u iznosu od 1,445,272 hiljade dinara (31. decembra 2023. godine 339,697 hiljada dinara) i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti u iznosu od 7,784 hiljada dinara (31. decembra 2023. godine 62,067 hiljade dinara).

Nerealizovani dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti HOV koje se vrednuju po FVOCI i odložene poreske obaveze

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu promene fer vrednosti vlasničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI, neto	(9,268)
Ispravka vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI	1,484
Nerealizovani gubici po osnovu promene fer vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po FVOCI, neto	-
Odloženo poresko sredstvo po osnovu promene FV HOV	-
Stanje na dan 31. decembra	(7,784)

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	185,015
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	29,992,606
Derivati (d)	17,601,746
Primljena jemstva za obaveze	8,948,135
Druge vanbilansne pozicije (c)	40,355,644
Stanje na dan 31. decembra	97,083,147

Derivati koje banka ima u vanbilansnoj evidenciji se odnose na valutni swap.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	181,620
Ostali komisioni poslovi u dinarima	3,395
	185,015
Stanje na dan 31. decembra	

c) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
<i>Plative garancije</i>	
-u dinarima	2,150,911
-u stranoj valuti	239,041
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>	
-u dinarima	25,065,536
-u stranoj valuti	2,322,424
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučenih kredita i garancija	214,693
Stanje na dan 31. decembra	29,992,606

- d) Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po rizičnoj vanbilansnoj aktivni shodno računovodstvenoj politici. Najznačajniji deo rizične vanbilansne aktive odnosi se na odobrene činidbene garancije. Rizične vanbilansne stavke se odnose na preuzete neopozive obaveze u iznosu od 392,556 hiljada dinara. U okviru preuzetih neopozivih obaveza, na neiskorišćene odobrene minuse po tekućim računima građana iznos od 30,651 hiljada dinara, na neiskorišćene overdraft kredite 59,950 hiljada dinara, na nepovučene odobrene kredite 233,838 hiljada dinara a na neiskorišćene kreditne limite po kreditnim karticama iznos od 68,117 hiljada dinara.

e) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Obveznice Republike Irak	3,614
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	-
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,353,911
Izdane garancije bez pravnog dejstva	1,140,708
Rizične vanbilansne stavke	32,777,780
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	5,079,631
Stanje na dan 31. decembra	40,355,644

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos monetarnih sporova iznosi 2,721,636 hiljada dinara (31. decembar 2023. godine iznos 2,003,263 hiljada dinara).

Pored prethodno navedenog, protiv Banke se vodi 6 (šest) nemonetarnih sporova, odnosno sporova za koje nije utvrđena vrednost tužbenih zahteva.

Prema proceni Sektora za pravne poslove i advokata Banke, očekuje se pozitivan ishod za većinu sporova. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 31. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2024. godine, Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od 5,426 hiljada dinara (31. decembar 2023. godine 22,393 hiljada dinara). Navedeni iznos ne obuhvata zatezne kamate iz tužbenih zahteva obračunate do dana izveštavanja.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila odgovarajuću ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Alta lizing je na dan 31.12.2024. godine imalo 237 aktivnih pravnih postupaka protiv 213 stranaka, u kojima je Društvo tužilac. Svi postupci se odnose na stari portfolio VB Leasing-a/Vantage Leasing-a. Ukupna vrednost potraživanja iz aktivnih pravnih postupaka iznosila je 188.307 hiljada RSD. Pored ovih sporova, Društvo je u knjigama na dan 31.12.2024. imalo iskazano potraživanje u iznosu od 33.331 hiljada RSD iz 40 sporova koji su obustavljeni zbog nemaštine.

Alta lizing je na dan 31.12.2024. godine imalo 25 pravnih postupaka protiv 25 stranaka, u kojima je Društveno tuženo. Od tih postupaka 23 se odnose na stari portfolio VB Leasing-a/Vantage Leasing-a, dok su 2 postupka radni sporovi. Društvo je evidentiralo rezervacije na dan 31.12.2024. godine za 5 sporova, u ukupnom iznosu od 8.434 hiljade RSD. Rezervacije obuhvataju glavni dug, zakonsku zateznu kamatu na glavni dug do dana 31.12.2024. godine i najveće moguće troškove postupka suprotne strane u postupku, po proceni Odeljenja pravnih poslova i usklađenosti poslovanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2024.godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Plasmani:	
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,436,725
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(1,418)
	1,435,307
 Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	 120,815
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(163)
	120,652
 Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	 4,903,700
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(59,655)
	4,844,045
 Plasmani, neto	 6,400,004
 Depoziti i ostale obaveze:	
Depoziti akcionara	130,356
Depoziti članova odbora Banke	12,293
Depoziti ostalih povezanih lica	212,152
	354,801
 Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:	
Akcionari	3,617
Članovi odbora Banke	857
Ostala povezana lica	289,176
	293,650

Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u 2024. godini su iznosili 346,506 hiljada dinara, a rashodi od kamata, naknada i provizija u 2024. su iznosili 2,489

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar 2024. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele se vidi da se na dan 31. decembar 2024. godine 41% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja, a 18% se odnosi na činidbene garancije.

U hiljadama dinara

	2024.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	26,892,542	26,890,060
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9,966,363	9,939,440
Krediti i potraživanja od komitenata	52,577,660	51,348,537
Hartije od vrednosti	1,001,949	995,740
Ostala bilansna aktiva	645,679	478,488
Ukupno bilansne pozicije	91,084,193	89,652,265
Izloženost vezana za vanbilansne stavke		
Plative garancije	2,389,953	2,372,595
Činidbene garancije	27,387,960	27,355,595
Neiskorišćene preuzete obaveze	32,978,724	32,977,884
Ukupno vanbilansne stavke	62,756,637	62,706,074
Ukupno	153,840,830	152,358,339

Na dan 31. decembar 2024. godine ukupna aktiva po bilansnim potraživanjima i vanbilansnim stavkama koja se klasifikuje iznosi 122,994,355 hiljada dinara po bruto knjigovodstvenoj vrednosti, odnosno 121,769,099 hiljada dinara po neto knjigovodstvenoj vrednosti. Ukupna aktiva podređenog lizing društva predstavlja ostalu neklasifikovanu bilansnu izloženost.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku (Nastavak)

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 99.5% portfolija čine potraživanja raspoređena u Nivo 1 i Nivo 2 u skladu sa MSFI 9, a od čega 97.6% pripada Nivou 1;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom članica Grupe.

b) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Grupe na dan 31. decembar 2024. godine prema nivoima obezvređenja. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Grupe.

	U hiljadama dinara					
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	Obezvređenj e/verovatni gubitak	Ukupno neto
Gotovina i sredstva kod centralne banke	26,892,542	-	-	26,892,542	2,482	26,890,060
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9,965,814	25	524	9,966,363	26,923	9,939,440
Kredit i potraživanja od komitenata						
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	29,950	172	2,089	32,211	1,625	30,586
- kreditne kartice	20,946	-	2,307	23,253	1,534	21,719
- stambeni krediti	1,788,295	-	8,561	1,796,856	3,600	1,793,256
- gotovinski krediti	4,730,121	12,062	45,377	4,787,560	90,922	4,696,638
- ostali plasmani	156,631	-	2,768	159,399	3,611	155,788
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica</i>	40,345,686	1,874,546	521,205	42,741,437	1,037,851	41,703,586
<i>Lizing plasmani i potraživanja:</i>	2,960,643	-	76,301	3,036,944	89,980	2,946,964
	50,032,272	1,886,780	658,608	52,577,660	1,229,123	51,348,537
Hartije od vrednosti	918,588	83,360	-	1,001,949	6,209	995,740
Ostala bilansna aktiva	478,308	643	166,728	645,679	167,191	478,488
Vanbilansne stavke	61,803,366	952,716	555	62,756,637	50,563	62,706,074
Ukupno na 31.12.2024.	150,090,891	2,923,524	826,415	153,840,830	1,482,491	152,358,339

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

b) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja (Nastavak)

Ukupno obezvređenje bilansne aktive i verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama aktive koja se klasifikuje na dan 31. decembar 2024. godine iznose 1,233,048 hiljada dinara. Od tog iznosa 427,581 hiljada dinara se odnosi na individualno obezvređene kredite i plasmane u nivou 3, a 805,467 hiljada dinara na grupno obezvređene, odnosno na plasmane u nivoima 1 i 2.

c) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po kreditima i potraživanjima

Pozicija	Kredit i potraživanja			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2024.	552,191	151,488	1,686,196	2,389,875
Nova potraživanja	614,587	15,365	8,564	638,516
Smanjenje/Otplata potraživanja	(216,656)	(36,445)	(149,593)	(402,694)
Prelazak iz nivoa 1	-	7,474	48,737	56,211
Prelazak iz nivoa 2	4,289	-	33,563	37,852
Prelazak iz nivoa 3	53	-	-	53
Prelazak u druge nivoe i promene u istom nivou	(257,498)	(37,173)	8,419	(286,252)
Druge promene	-	-	(1,208,306)	(1,208,306)
Stanje 31.12.2024.	696,966	100,709	427,581	1,225,256

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Koncentracija klasifikovane izloženosti kreditnom riziku po sektorima

Sledeća tabela prikazuje klasifikovane izloženosti Grupe kreditnom riziku po sektorima na dan 31. decembar 2024. igodine. Pregled je dat po bruto knjigovodstvenim vrednostima.

U hiljadama dinara

	Sektor finansija i osiguranja	Sektor javnih preduzeća	Sektor privrednih društava	Sektor predu- zetnika	Javni sektor	Sektor stanovništva	Sektor stranih lica	Sektor drugih komitenata	Registrov ani poljopriv- redni proizvod- ači	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	169,640	-	-	-	-	-	-	-	-	169,640
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6,570,910	-	-	-	-	-	3,393,648	-	-	9,964,558
Kredit i potraživanja od komitenata	-	2,817,021	36,389,945	324,346	168,968	6,663,645	2,980,576	124,496	69,684	49,538,680
Kredit i potraživanja od stanovništva:										
- minusna salda	-	-	-	-	-	30,992	1,219	-	-	32,211
- kreditne kartice	-	-	-	-	-	23,253	-	-	-	23,253
- stambeni krediti	-	-	-	-	-	1,732,124	64,732	-	-	1,796,856
- gotovinski krediti	-	-	-	-	-	4,787,559	-	-	-	4,787,560
- ostali plasmani	-	-	-	-	-	89,716	-	-	69,684	159,400
Kredit i potraživanja od pravnih lica:	-	2,817,021	36,389,945	324,346	168,968	-	2,914,625	124,496	-	42,739,401
Hartije od vrednosti	-	826	-	-	-	-	83,360	-	-	84,186
Ostala bilansna potraživanja	138,660	3,664	85,756	3,074	2,267	1,034	245,454	745	-	480,654
Vanbilansne stavke	912,190	2,870,024	58,695,811	98,909	-	106,374	1,082	7,579	64,668	62,756,637
Ukupno na 31.12.2024.	7,791,400	5,691,535	95,171,512	426,329	171.235	6,771,053	6,704,119	132,820	134,352	122,994,355

Grupa na dan 31. decembar 2024. godine ima 77.38% izloženosti kreditnom riziku prema licima u sektoru privrednih društava.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

e) Sredstva obezbeđenja po kreditima i plasmanima

Sledeća tabela prikazuje sredstava obezbeđenja po kreditima i plasmanima Grupe koji se klasifikuju u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, koja su prikazana do visine potraživanja, na dan 31. decembar 2024. godine. Hipoteka kao sredstvo obezbeđenja dodatno mora da zadovolji uslove za priznavanje koji su propisani od strane Narodne banke Srbije.

	U hiljadama dinara		
	31.12.2024.		
	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno
Sektor privrednih društava:	36,475,700	58,695,811	95,171,512
- obezbeđeno hipotekom	4,965,770	943,732	5,909,502
- obezbeđeno depozitom	203,156	1,890,657	2,093,813
- neobezbeđena potraživanja	31,306,775	55,861,421	87,168,196
Sektor stranih lica:	6,703,038	1,082	6,704,119
- obezbeđeno hipotekom	2,611,677	-	2,611,677
- obezbeđeno depozitom	706	497	1,203
- neobezbeđena potraživanja	4,090,655	585	4,091,239
Sektor finansija i osiguranja:	6,879,209	912,190	7,791,399
- obezbeđeno hipotekom	83,839	-	83,839
- obezbeđeno depozitom	-	-	-
- neobezbeđena potraživanja	6,795,370	912,190	7,707,560
Javni sektor:	171,235	-	171,235
- neobezbeđena potraživanja	171,235	-	171,235
Sektor stanovništva, preduzetnika i poljoprivrednika:	7,061,783	269,951	7,331,734
- obezbeđeno hipotekom	846,538	-	846,538
- obezbeđeno depozitom	57,341	20,005	77,346
- neobezbeđena potraživanja	6,157,904	249,946	6,407,850
Ostali:	2,946,753	2,877,603	5,824,356
- obezbeđeno hipotekom	-	-	-
- obezbeđeno depozitom	5,000	5,255	10,255
- neobezbeđena potraživanja	2,941,753	2,872,348	5,814,100
Ukupno	60,237,718	62,756,637	122,994,355

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

f) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolija Grupe, klasifikovanog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 31. decembar 2024. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					
	A	B	V	G	D	Ukupno
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	25,787	6,697,892	31,263	1,080	123,187	6,879,209
Sektor privrednih društava	6,371,553	10,789,878	17,418,720	1,442,335	453,213	36,475,700
Sektor stanovništva	4,294,022	1,899,691	310,489	81,512	78,966	6,664,679
Sektor stranih lica	2,176,885	3,715,160	287,185	460,812	62,996	6,703,038
Ostali sektori	186,480	369,162	2,905,122	25,812	28,516	3,515,091
Ukupno	13,054,727	23,471,783	20,952,778	2,011,551	746,878	60,237,718
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	-	790,337	588,326	-	1,459	1,380,122
Sektor stanovništva	13,800,670	26,468,504	16,583,067	1,843,392	179	58,695,811
Ostali sektori	94,975	645,983	1,935,152	2,525	2,068	2,680,704
Ukupno	13,895,645	27,904,824	19,106,545	1,845,916	3,706	62,756,637
Ukupno na 31.12.2024.	26,950,372	51,376,606	40,059,324	3,857,467	750,585	122,994,355

U procesu zaštite potraživanja Grupa pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

g) Raspored kolaterala i odbitnih stavki po aktivima koja se klasifikuje

	U hiljadama dinara						
Kategorija	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Obezvredjenje bilansne aktive	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja a-bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja vanbilansna aktiva	Odbitne stavke za vanbilansnu aktivu
A	13,054,727	94,923	3,881,965	13,895,645	12,190	2,366,867	11,494,707
B	23,471,783	184,120	4,695,953	27,904,824	13,017	483,780	24,513,366
V	20,952,778	414,403	195,553	19,106,545	24,839	9,500	16,818,506
G	2,011,551	93,978	555	1,845,916	516	-	1,819,365
D	746,878	387,268	-	3,706	2	-	1,297
Ukupno na 31.12.2024.	60,237,718	1,174,692	8,774,026	62,756,637	50,563	2,860,147	54,647,242

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

h) Sektorska struktura obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i obezvređenja bilansne aktive i verovatnih gubitaka po vanbilansnim stavkama, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Grupe, na dan 31. decembar 2024. igodine prikazana je kako sledi:

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		U hiljadama dinara Ukupno	
	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive	Bilansna aktiva	Obezvređenje bilansne aktive
Sektor finansija i osiguranja	6,878,675	15,384	9	-	525	286	6,879,209	15,670
Sektor privrednih društava	34,377,088	506,302	1,594,277	18,839	504,334	383,047	36,475,700	908,189
Sektor stanovništva	6,590,342	70,661	12,234	1,399	62,104	29,785	6,664,679	101,845
Sektor stranih lica	6,581,952	29,198	121,054	6,437	32	14	6,703,038	35,649
Ostali sektori	3,254,274	27,629	243,235	71,284	17,584	14,427	3,515,091	113,340
Ukupno bilansna aktiva	57,682,331	649,174	1,970,808	97,960	584,578	427,559	60,237,718	1,174,692
	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama	Vanbilansna aktiva	Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama
Sektor privrednih društava	1,379,729	47	393	-	-	-	1,380,122	47
Sektor stanovništva	57,769,616	47,078	926,195	2,727	-	-	58,695,811	49,805
Ostali sektori	2,654,021	667	26,128	23	555	21	2,680,704	711
Ukupno vanbilansne stavke	61,803,366	47,792	952,716	2,750	555	21	62,756,637	50,563
Ukupno stanje na dan 31.12.2024. godine	119,485,697	696,966	2,923,525	100,709	585,133	427,581	122,994,355	1,225,256

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

i) Potraživanja sa statusom neizmirenja obaveza

Posebnu pažnju Grupa poklanja nadzoru potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (default) prate se na nivou Grupe, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

Pregled sektorske strukture navedenih bilansnih potraživanja, u bruto iznosu, sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Vrednost potraživanja	Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza
Sektor privrednih društava	36,475,700	504,334
Sektor stanovništva	6,664,679	62,104
Sektor preduzetnika	327,420	2,284
Sektor stranih lica	6,703,038	32
Sektor finansija i osiguranja	6,879,209	525
Sektor drugih komitenata	125,241	15,299
Ostali sektori	3,062,430	-
Ukupno sa 31.12.2024.	60,237,718	584,578

Bilansna aktiva u statusu neizmirenja obaveza (default) iznosi 584,578 hiljada dinara na dan 31. decembar 2024. godine, dok obezvređenje navedene bilansne aktive iznosi 427,559 hiljada dinara.

Vanbilansne stavke u statusu neizmirenja obaveza (default) iznose 555 hiljada dinara na dan 31. decembar 2024. godine, dok verovatni gubitak po navedenim vanbilansnim stavkama iznosi 21 hiljadu dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

33. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

j) Restrukturiranje

Restrukturiranje obuhvata produžavanje ugovorenih rokova otplate, kao i modifikaciju plaćanja. Nakon restrukturiranja, klijent koji je bio u docnji se vraća u status aktivnog plasmana i vodi se zajedno sa ostalim sličnim plasmanima. Procedure Grupe u vezi sa restrukturiranjem se zasnivaju na indikatorima ili kriterijumima koji, prema mišljenju rukovodstva Grupe, ukazuju da će se otplata plasmana najverovatnije nastaviti. U sledećoj tabeli prikazano je stanje plasmana Grupe na dan 31. decembar 2024. godine koji su restrukturirani.

	U hiljadama dinara <u>2024.</u>
Kredit i potraživanja od komitenata	
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>	
- ostali plasmani	-
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>	
- mikro, mala, srednja i velika	<u>220,598</u>
Ukupno	<u>220,598</u>

Na dan 31. decembar 2024. godine u okviru bilansne aktive restrukturirani su krediti sledećim klijentima:

	U hiljadama dinara <u>2024.</u>
011 Nekretnine doo	9,629
Metalopromet doo Kula	6,617
Strong rent doo	145,202
Ari fruct doo - u stečaju	33,878
Volfrez doo	25,272
Fizička lica	<u>-</u>
Ukupno	<u>220,598</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

34. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Grupe na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2024. godine prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	55,667,686	-	-	-	-	55,667,686
Potraživanja po osnovu derivata	1,320	-	-	-	-	1,320
Hartije od vrednosti	249	-	804,411	190,254	826	995,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8,355,871	56,845	1,400,641	122,530	3,552	9,939,440
Kredit i potraživanja od komitenata	2,306,358	3,428,090	23,058,645	21,313,594	1,241,850	51,348,537
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	359,632	-	359,632
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	2,124,033	2,124,033
Investicione nekretnine	-	-	-	-	129,952	129,952
Odložena poreska sredstva	-	-	891	-	-	891
Ostala sredstva	198	-	-	98,013	664,984	763,196
Ukupna aktiva	66,331,682	3,484,935	25,264,588	22,084,022	4,165,313	121,330,540

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)**a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)**

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	25,182	820	-	-	-	26,002
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	2,964,794	1,457,000	832,197	1,354,899	1	6,608,891
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	15,237,007	8,048,123	20,182,223	52,765,673	41,341	96,274,367
Rezervisanja	79	903	171,249	38,947	-	211,178
Tekuće poreske obaveze	-	-	152,124	-	-	152,124
Odložene poreske obaveze	-	-	112,405	-	-	112,405
Ostale obaveze	1,911,485	8,443	41,401	136,127	-	2,097,456
Ukupna pasiva	20,138,548	9,515,289	21,491,599	54,295,646	41,341	105,482,423
Ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembra 2024.	46,193,135	(6,030,354)	3,772,989	(32,211,624)	4,123,971	15,848,117

U okviru potraživanja do mesec dana raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća (investicione jedinice).

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Grupa je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Grupe, te da se po tom osnovu u periodu nakon godinu dana ne mogu očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Grupe. Deo ovih depozita koji je sa 31. decembrom 2024. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu od 2 do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine
34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)**b) Ročnost vanbilansnih stavki**

Tabela u nastavku prikazuje ročnu strukturu vanbilansnih stavki po osnovu kojih Grupa potencijalno može doći u situaciju da vrši plaćanje. Ročna struktura je data prema ugovorenom datumu isteka važnosti preuzete potencijalne obaveze Grupe.

U hiljadama dinara						
	Garancije	Preuzete neopozive obaveze	Preuzete opozive obaveze	Ukupno bruto	Rezervisanje	Ukupno neto
31.12.2024.						
Do 1 godine	8,488,371	153,808	6,177,720	14,819,900	19,454	14,800,446
Preko 1 godine	21,289,542	60,885	26,586,311	47,936,737	31,145	47,905,592
	29,777,913	214,693	32,764,031	62,756,637	50,599	62,706,038

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kao i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (PPLA) i pokazatelja neto stabilnih izvora finansiranja (NSIF) utvrđenih prema regulativi NBS na konsolidovanom nivou na dan 31. decembra 2024. godine date su u sledećim tabelama:

Pokazatelj likvidnosti	2024.
31. decembra	2.67
Prosek za godinu	3.05
Najniži iznos	2.12
Najviši iznos	4.10
Uži pokazatelj likvidnosti	2024.
31. decembra	2.33
Prosek za godinu	2.57
Najniži iznos	1.59
Najviši iznos	3.63
	2024.
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (PPLA)	165%
Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSIF)	196%

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Grupa koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 31. decembra 2024. godine:

Za praćenje gepa likvidnosti Banka posmatra sledeće ratio pokazatelje: (Ratio GAP likvidnosti do 1 godine + CBC) / Ukupne obaveze; (Ratio ukupan GAP likvidnosti + CBC) / Ukupne obaveze; Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupni prilivi.

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

d) Interni pokazatelji likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

Pored navedenih pokazatelja, Grupa prati i pokazatelje koncentracije depozita jednog i tri najveća deponenta u ukupnim depozitima.

Interni pokazatelji likvidnosti	2024.
(Racio GAP likvidnosti do 1 godine + CBC) / Ukupne obaveze	33.20%
(Racio ukupan GAP likvidnosti + CBC) / Ukupne obaveze	(28.34%)
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupni prilivi	54.99%
Pokazatelj promptne likvidnosti	31.26%
Pokazatelj likvidnih sredstava	31.33%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	20.53%
Koncentracija depozita najvećeg deponenta	7.67%
Koncentracija depozita 3 najveća deponenta	12.76%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Grupe riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 31. decembra 2024. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Aktiva koja nije izložena riziku kamatne stope	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	13,923,672	-	-	-	41,744,014	55,667,686
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	1,320	1,320
Hartije od vrednosti	-	917,297	77,367	-	1,075	995,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6,664,619	49,901	1,268,870	90,713	1,865,338	9,939,440
Kredit i potraživanja od komitenata	15,808,764	21,133,237	3,044,442	11,331,672	30,422	51,348,537
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	359,632	359,632
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	2,124,033	2,124,033
Investicione nekretnine	-	-	-	-	129,952	129,952
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	891	891
Ostala sredstva	-	-	-	-	763,196	763,196
Ukupna aktiva	36,397,054	22,100,435	4,390,680	11,422,384	47,019,987	121,330,539
					Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	Ukupno
OBAVEZE						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	26,002	26,002
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	615,357	229,925	564,030	-	5,199,579	6,608,981
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	58,762,734	12,941,874	10,375,604	1,715,192	12,478,963	96,274,367
Rezervisanja	-	-	-	-	211,178	211,178
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	152,124	152,124
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	112,405	112,405
Ostale obaveze	31,567	43,810	75,321	295,262	1,651,496	2,097,456
Ukupno obaveze	59,409,658	13,215,609	11,014,954	2,010,455	19,831,748	105,482,423
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
Na dan 31. decembra 2024.	(23,012,603)	8,884,827	(6,624,276)	9,411,929	27,188,239	15,848,116

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Grupe na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	Promena u nivou kamatnih stopa ±50bp							
	+50bp		-50bp					
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	20,488	11,301	22	31,811	(20,488)	(11,301)	(22)	(31,811)
Efekat na kamatno osetljive obaveze	13,382	1,303	137	(14,822)	13,382	1,303	137	14,822
Neto efekat promene kamatnih stopa na dan:								
31.decembar 2024. godine	7,106	9,998	(115)	16,990	(7,106)	(9,998)	115	(16,990)

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite, budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 31. decembra 2024. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2024. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 1,440 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 31. decembra 2024. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2024. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 13,382 hiljade dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 31. decembra 2024. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2024. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 11,323 hiljade dinara, kao rezultat većih rashoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 31. decembra 2024. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2024. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 20,488 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

c) Koeficijent dispariteta

Izloženost Grupe riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijent dispariteta).

Stanje na dan	Kamatonosno osetljiva aktiva	Kamatonosno osetljiva pasiva	Koeficijent dispariteta
31. decembar 2024. godine	74,310,553	85,650,676	0.87

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

d) Ekonomska vrednost kapitala (EVE - Economic Value of Equity)

Grupa analizira uticaj promene kamatne stope na ekonomsku vrednost kapitala (EVE) primenom modela koji se zasniva na ponderima osetljivosti. Ponderisani disparitet kamatno osetljive aktive i pasive Grupe za svaku valutu predstavlja meru za utvrđivanje internog kapitalnog zahteva za kamatni rizik i ispituje se za sve stres testove promena kamatnih stopa (i to: paralelna promena kamatnih stopa, promena konveksnosti/konkavnosti i uvrtnje) za svaku posmatranu valutu.

Na dan 31.12.2024. godine ekonomska vrednost iznosi 4.77% kapitala Grupe, što je u granicama definisanog internog limita. Tokom cele 2024. godine pokazatelj EVE se kretao u rasponu od 1.19% (najniža vrednost) do 4.77% (najviša vrednost).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	16,670,397	406,616	367,447	105,917	17,550,377	38,117,309	55,667,686
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,320	1,320
Hartije od vrednosti	112,886	77,367	-	-	190,253	805,486	995,739
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,948,647	270,404	164,341	485,669	3,869,061	6,070,379	9,939,440
Kredit i potraživanja od komitenata	26,475,787	30,465	-	-	26,506,252	24,842,285	51,348,537
Ostala sredstva	215,743	-	-	-	215,743	3,162,075	3,377,818
Ukupna aktiva	46,423,460	784,852	531,788	591,586	48,331,686	72,998,854	121,330,540
OBAVEZE							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	26,002	26,002
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	5,772,798	5,908	2,323	740,576	6,521,605	87,286	6,608,891
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	35,226,699	1,121,143	372,712	1,234,622	37,955,176	58,319,191	96,274,367
Rezervisanja	-	-	-	-	-	211,178	211,178
Ostale obaveze	193,645	501	1	330,738	524,885	1,837,100	2,361,985
Ukupno obaveze	41,193,142	1,127,552	375,036	2,305,936	45,001,666	60,480,756	105,482,423
Neto svop pozicija	(7,168,921)	361,824	(158,491)	1,777,814	(5,187,774)	-	(5,187,774)
Neto devizna pozicija Na dan 31. decembra 2024.	(1,938,602)	19,124	(1,739)	63,464			1,940,341

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANI VALUTA (Nastavak)

- b) Devizni podbilans Grupe po valutama, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara					
		EUR	Devizna klauzula vezana za EUR	USD	Devizna klauzula vezana za USD	Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans
Aktiva	Dinari	22,918,993	23,504,468	784,852	-	1,123,373	48,331,686
	EUR	195,864	200,867	6,707	-	9,600	413,039
Obaveze	Dinari	37,862,380	3,330,763	1,127,552	-	2,680,973	45,001,667
	EUR	323,569	28,464	9,636	-	22,911	384,581
Svop	Dinari	(7,168,921)	-	361,824	-	1,619,323	(5,187,773)
	EUR	(61,265)	-	3,092	-	13,839	(44,334)

- c) Analiza osetljivosti prihoda Grupe na promene deviznih kurseva:

		U hiljadama dinara		
		Ukupno	Promena u kursu ±10% +10%	-10%
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod Centralne banke		17,550,376	1,755,038	(1,755,038)
Hartije od vrednosti		190,254	19,025	(19,025)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		3,869,061	386,906	(386,906)
Kredit i potraživanja od komitenata		26,506,252	2,650,625	(2,650,625)
Ostala sredstva		215,743	21,574	(21,574)
Ukupna aktiva		48,331,686	4,833,169	(4,833,169)
OBAVEZE				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci		6,521,605	(652,160)	652,160
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		37,955,176	(3,795,518)	3,795,518
Ostale obaveze		524,886	(52,489)	52,489
Ukupne obaveze		45,001,667	(4,500,167)	4,500,167
Neto svop pozicija		(5,187,773)	(333,002)	333,002
Neto devizna pozicija:				
31.decembar 2024. godine			194,034	(194,034)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Grupe na promene deviznih kurseva (Nastavak)

U slučaju da je na dan 31. decembra 2024. godine domaća valuta (RSD) zabeležila porast za 10%, odnosno pad za 10%, u odnosu na strane valute, dobitak za 2024. godinu bio bi veći za RSD 194,034 hiljade dinara, odnosno manji za RSD 194,034 hiljade dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza Grupe.

Simetričan uticaj na rezultat Grupe posledica je ukidanja zaštitne klauzule kod kredita sa valutnom klauzulom.

d) Pokazatelj deviznog rizika

Pokazatelj deviznog rizika	2024.
31. decembra	13.94%
Prosek za godinu	8.07%
Najniži iznos	0.33%
Najviši iznos	17.18%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2024. godine kretao u rasponu od 0.33% do 17.18%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo 20% u odnosu na kapital Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

37. CENOVNI RIZIK

- a) VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

2024.godina	VaR na dan	VaR (10d)	Prosečan VaR	Maksimalni VaR
VaR vlasničkih HoV	1.16%	3.67%	1.23%	1.30%
VaR dužničkih HoV	0.63%	2.01%	0.66%	0.69%

- b) Grupa je na dan 31.12.2024. godine u svom portfoliju knjige trgovanja imala transakcije matične Banke - svop ugovore sa INTL FC Stone Ltd i INTESA SANPAOLO SPA, dinarske obveznice Republike Srbije i investicione jedinice OTP Cash Dinar UCITS fond, što je prikazano u sledećoj tabeli:

	Svop	Obveznice	U hiljadama dinara Investicione jedinice
- na dan 31. decembar 2024.	(21,547)	804,411	249

- c) Analiza stres testa na bazi promene cena od ± 200 baznih poena:

Promena cene za ± 200bp	Svop	Obveznice	U hiljadama dinara Investicione jedinice
- na dan 31. decembar 2024.	$\pm 21,978$	$\pm 820,499$	± 254

Stres test se odnosi na uticaj promena vrednosti pozicija portfolija u slučaju promene cena instrumenata od ± 200 bp na pojedinačne pozicije u portfoliju knjige trgovanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

38. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Grupe prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

Država	U hiljadama dinara
	Ukupno na 31.12.2024.
Austrija	434,197
Belgija	177
Bosna i Hercegovina	1,847,934
Crna Gora	901,832
Hrvatska	157,995
Irak	85,574
Italija	2,447,948
Jermenija	12,783
Lihtenštajn	1,203
Malta	585
Kina	87,961
Nemačka	60,087
Rusija	321,122
Singapur	8,528
Švedska	17,500
Tunis	1,282
Turska	6,986
Ujedinjeni Arapski Emirati	4,840
Velika Britanija	28,446
Ukupno	6,426,980

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja po kreditima datim stranim bankama (overnight) i stranim pravnim licima, 78.2%.

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Grupa poseduje. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost, ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U opisanim situacijama u Republici Srbiji fer vrednost nije moguće pouzdano i egzaktno utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Grupe procenjuje sveukupnu izloženost Grupe riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Grupe, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza, kao i bilansnih pozicija koje se ne vrednuju po metodu fer vrednosti, su istovetne njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

Procena finansijskih instrumenata

Grupa meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelje se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente, Grupa određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji dostupna tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju referentnu kamatnu stopu i druge uporedive kamatne stope odgovarajućih ročnosti, kreditne marže i druge premije koje se koriste za procenu diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena.

Grupa koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo dostupne tržišne podatke. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao što su kamatni svopovi.

Dostupnost tržišnih cena i inputa modela smanjuje neizvesnost koja se odnosi na određivanje fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta usled specifičnih dešavanja i opštih uslova kretanja na tržištu.

Tabela u nastavku analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou hijerarhije merenja fer vrednosti:

		U hiljadama dinara			
Finansijska imovina i obaveze koje se vode po fer vrednosti		31.12.2024.			
		Knjigovodstvena vrednost		Fer vrednost	
Hartije od vrednosti		804,659		777,273	
Potraživanja po osnovu derivata		1,320		1,318	
Obaveze po osnovu derivata		26,002		25,972	
Ukupno 31.12.2024.		831,981		804,563	

Fer vrednosti	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Nivo2	Nivo3	Ukupno
Finansijska sredstva	-	778,591	-	778,591
Finansijske obaveze	-	25,972	-	25,972
Ukupno 31.12.2024.	-	804,563	-	804,563

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu iskazani po fer vrednosti i analizira ih po nivou hijerahije merenja fer vrednosti:

	31.12.2024. (u hiljadama dinara)	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	55,667,686	55,667,686
Kredit i potraživanja od bank a i drugih finansijskih organizacija	9,939,440	9,907,607
Kredit i potraživanja od komitenata	51,348,537	48,892,465
Ostala aktiva	763,196	763,196
Ukupno aktiva 31.12.2024.	117,718,859	115,230,954
Finansijska (monetarna) pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	6,608,891	6,493,821
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96,274,367	92,863,539
Ostale obaveze	2,097,456	2,097,456
Ukupno obaveze 31.12.2024.	104,980,714	101,454,816

	U hiljadama dinara			
	Fer vrednost			Ukupno
	Nivo1	Nivo2	Nivo3	
Aktiva				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin. organizacija	-	9,907,607	-	9,907,607
Kredit i potraživanja od komitenata	-	48,892,465	-	48,892,465
Ukupno 31.12.2024.	-	58,800,072	-	58,800,072
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim fin. organizacijama	-	6,493,821	-	6,493,821
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	92,863,539	-	92,863,539
Ukupno 31.12.2024.	-	99,357,360	-	99,357,360

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Grupe za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembar 2024:

U hiljadama dinara

	Po fer vrednosti kroz BU	Po amortizo- vanoj vrednosti	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Ostala amortizo- vana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Ukupna fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	55,667,686	55,667,686	55,667,686
Potraživanja po osnovu derivata	1,320	-	-	-	1,320	1,318
Hartije od vrednosti	804,659	-	827	190,253	995,739	777,273
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	9,939,440	-	-	9,939,440	9,907,607
Kredit i potraživanja od komitenata	-	51,348,537	-	-	51,348,537	48,892,465
Ostala aktiva	-	-	-	763,196	763,196	763,196
Ukupno aktiva	805,979	61,287,977	827	56,621,135	118,715,918	116,009,545
Obaveze po osnovu derivata	22,867	-	3,135	-	26,002	25,972
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	6,608,891	6,608,891	6,493,821
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	96,274,367	96,274,367	92,863,539
Ostale obaveze	-	-	-	2,097,456	2,097,456	2,097,456
Ukupno obaveze	22,867	0	3,135	104,980,714	105,006,716	101,480,788

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Grupe na dan 31. decembra 2024. godine:

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, ostalih plasmana i ostalih sredstava, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost preostalih bilansnih pozicija (kredita i plasmana komitentima, zatim depozita finansijskim institucijama i komitentima) se utvrđuje diskontovanjem novčanih tokova tj. svođenjem na sadašnju vrednost.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Ostali finansijski instrumenti Grupe iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Grupa smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koji se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za listirane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Grupa na dan 31. decembra 2024. godine nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu. Posledično, Grupa nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Grupe odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

40. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Proceduru upravljanja rizicima informacionog sistema koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono komunikacionih tehnologija vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se na osnovu registra resursa IS vrši procena svih informacionih rizika. U zavisnosti od stepena izloženosti i nivoa rizika sačinjava se Plan tretmana informacionih rizika. Na osnovu Plana tretmana se preduzimaju mere za ublažavanje i smanjenje rizika IS.

U skladu sa Aktom o bezbednosti a na osnovu Zakona o informacionoj bezbednosti posebno se tretiraju rizici vezani za informacionu bezbednost. Najmnje jednom godišnje se vrši procena i preispitivanje informacione bezbednosti i Akta o bezbednosti i sačinjava se Izveštaj o proceni koji se dostavlja Izvršnom odboru Banke na razmatranje i usvajanje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine
41. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Grupa je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembar 2024. godine, Grupa je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

a) Adekvatnost kapitala Grupe

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Grupe na dan 31. decembar 2024. godine, kao i pokazatelji adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara 2024.
Regulatorni kapital	
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	12,012,516
Stечene sopstvene akcije	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-
Emisiona premija	168,189
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	-
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	12,180,705
Gubitak tekućeg perioda	(46,355)
Revalorizacione rezerve	695,974
Nematerijalna ulaganja	(359,632)
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	1,445,272
Odbitne stavke od kapitala	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)
Osnovni kapital (2)	13,915,850
Osnovni akcijski kapital (3)	13,915,850
Dodatni osnovni kapital	-
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital (1)	13,915,850
Izloženosti rizicima	
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	59,597,940
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	4,082,871
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	10,315,313
Ukupno (2)	73,996,124
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100, min 16.23%)	18.81%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (2/2 x 100, min 12.99%)	18.81%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (3/2 x 100, min 10.55%)	18.81%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

41. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)**a) Adekvatnost kapitala Grupe (Nastavak)**

U strukturi konsolidovanog kapitala bankarske Grupe prikazan je gubitak tekuće godine podređenog lizing društva koji je nastao nakon saldiranja kapitalnih pozicija u lizing društva nakon sticanja.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala su iznad zakonski propisanih minimalnih vrednosti od 8%, 6% i 4.50%, kao i iznad pokazatelja adekvatnosti kapitala propisanih od strane NBS kroz proces supervizorske procene (ukupni supervizorski zahtev za kapitalom).

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Grupe bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	2024
1.Kapital	Minimum EUR 10 miliona	118.92
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	18.81%
3.Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	16.21%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	323.03%
5.Prosečni mesečni pokazatelj likvidnosti (u trećem mesecu izveštajnog perioda)	Minimum 1	2.46
6.Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	13.94%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni format izveštavanja po segmentima je utvrđen na nivou poslovnih aktivnosti s obzirom da su rizici i stope prinosa Banke primarno pod uticajem razlike u proizvodima i uslugama koje Banka pruža.

Poslovne aktivnosti su u Banci organizovane odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje se pružaju, na takav način da svaki segment predstavlja strateški poslovni deo koji pruža različite proizvode i usluge na tržištu.

Poslovne aktivnosti Banke organizovane su u tri osnovna poslovna segmenta:

- Poslovanje sa korporativnim klijentima: U osnovi se odnosi na odobravanje kredita i različitih oblika garancija i jemstava klijentima, vođenje depozitnih i tekućih računa, usluge platnog prometa.
- Poslovanje sa stanovništvom, preduzetnicima i mikro preduzećima: U osnovi obuhvata prikupljanje depozita, odobravanje kredita, kreditnih kartica, usluge platnog prometa za fizička lica, pri čemu se pod fizičkim licima podrazumeva stanovništvo, preduzetnici, poljoprivrednici i mikro preduzeća.
- Sredstva i trgovanje sa hartijama od vrednosti: U osnovi obuhvata uzimanje pozicije za svoj račun i trgovanje hartijama od vrednosti, trgovanje devizama.
- Ostalo: Druge poslovne aktivnosti koje čine manje od 10% ukupnih poslovnih aktivnosti Banke, kao i centralne funkcije Banke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju rezultate Banke ostvarene u periodu 01. januara do 31. decembra 2024.. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o ostvarenom rezultatu pojedinih poslovnih segmenata Banke, troškovi koji terete ukupno poslovanje Banke: Troškovi amortizacije i Ostali poslovni rashodi podeljeni su prema učešću Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda pojedinih poslovnih segmenata u ukupnim datim troškovima za 2024.. godinu.

	Korporativni klijenti	Stanovništvo, preduzetnici i mikro klijenti	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	3,070,833	663,790	658,087	-	4,392,761
Rashodi kamata	(970,544)	(438,959)	(302,841)	-	(1,712,346)
Dobitak po osnovu kamata	2,100,339	224,831	355,246	-	2,680,416
Prihodi od naknada i provizija	2,992,306	749,633	268,168	-	4,010,107
Rashodi od naknada i provizija	(810,277)	(2,115)	(523,939)	-	(1.336,332)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	2,182,029	747,518	(255,771)	-	2,673,775
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	56,446	-	56,446
Neto dobitak/gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	(22,369)	-	(22,369)
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	-	186	-	186
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-	-	-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(22,552)	(2,260)	35,440	-	10,627
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(722,301)	105,762	169,800	-	(446,739)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	21,221	21,221
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(100,532)	(385,958)	(30,819)	(778,291)	(1,295,599)
Troškovi amortizacije	(8,976)	(42,631)	(3,404)	(85,965)	(140,976)
Ostali prihodi	-	-	-	104,691	104,691
Ostali poslovni rashodi	(105,477)	(557,632)	(44,527)	(1,124,475)	(1,832,111)
Porez na dobitak	-	-	-	(298,081)	(298,081)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	-	-	-	4,519	4,519
Neto dobitak	3,322,530	89,630	260,228	(2,156,381)	1,516,006

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

42. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju sredstva i obaveze Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o stanju sredstava i obaveza po pojedinim poslovnim segmentima, sredstva angažovana za ukupno poslovanje Banke: Osnovna sredstva i Nematerijalna ulaganja podeljena su prema učešću troškova zarada po pojedinim poslovnim segmentima.

Na dan 31. decembar 2024. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo ,preduzetnici i mikro	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	55,667,686	-	55,667,686
Hartije od vrednosti	-	-	995,739	-	995,739
Kredit i potraživanja	38,215,769	10,038,222	13,033,986	-	61,287,977
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1,320	-	1,320
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	435,394	950,245	75,877	1,916,188	3,377,704
Ukupna aktiva	38,648,680	10,988,467	69,774,602	1,916,302	121,330,540
Obeveze po osnovu finansijskih namenjenih zaštiti od rizika	-	-	26,002	-	26,002
Depoziti i ostale obaveze	49,505,828	46,345,673	7,031,757	-	102,883,258
Ostale obaveze	153,909	781,320	62,388	1,575,546	2,573,163
Ukupne obaveze	49,659,937	47,126,993	7,120,147	1,575,546	105,482,423
Kapital				15,845,428	15,848,117
Ukupna pasiva	49,659,937	47,126,993	7,120,147	17,420,974	121,330,540

Kredit i potraživanja od banaka su na 31.12.2024. godine u pogledu pripadnosti segmentu prikazani u segmentu Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2024. godine

43. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa čl. 18 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2024. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je dostavila izvode otvorenih stavki (IOS sa stanjem na 31. oktobar 2024. godine za 6.610 pravnih lica.

Ukupan broj vraćenih i u potpunosti usaglašenih IOS-a je 686 što je 10,38%.

Ukupan iznos delimično osporenih IOS-a je 37 odnosno 0,56%.

Broj klijenata koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e je 5.887 odnosno 89,06%.

Rok za usaglašavanje klijenta sa dostavljenim IOS-om je 15 dana, pa se smatra da klijenti koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e su saglasni sa stanjima potraživanja i obaveza iskazanih u dostavljenom IOS-u.

44. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2024godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	U dinarima 2024.
EUR	117.0149
USD	112.4386
CHF	124.5237

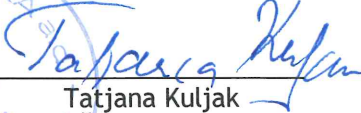
45. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 20. mart 2025. godine

 Danijela Stanić
 Direktor odeljenja računovodstva
 i izveštavanja

 Dr. Una Sikimić
 Predsednica Izvršnog
 odbora

 Tatjana Kuljak
 Član Izvršnog
 odbora

**KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O
POSLOVANJU ZA PERIOD 01.01-
31.12.2024. GODINE**

1.	UVODNE NAPOMENE	11
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE	11
2.1.	Osnovne napomene	11
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	11
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	11
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak).....	12
2.1.	Osnovne napomene (nastavak)	12
2.1.2.	Zaposlenost i zarade (nastavak).....	12
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija ⁵⁾	12
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak).....	13
2.1.	Osnovne napomene (nastavak)	13
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija ⁵⁾ (nastavak)	13
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak).....	14
2.1.	Osnovne napomene (nastavak)	14
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija ⁵⁾ (nastavak)	14
2.1.4.	Devizni kurs ⁶⁾	14
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	14
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak).....	15
2.1.	Osnovne napomene (nastavak)	15
2.1.5.	Monetarni tokovi (nastavak).....	15
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	15
2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak).....	16
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	16
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE	17
3.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe	17
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)	18
3.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe (nastavak)	18
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)	19
3.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe (nastavak)	19
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)	20
3.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe (nastavak)	20
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)	21
3.2.	Informacije o kadrovskim pitanjima	21
3.	POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)	22
3.2.	Informacije o kadrovskim pitanjima (nastavak)	22

4.	BILANS USPEHA GRUPE.....	23
4.1.	Rezultat Grupe u izveštajnom periodu	23
4.	BILANS USPEHA GRUPE (nastavak).....	24
4.1.	Rezultat Grupe u izveštajnom periodu (nastavak).....	24
4.2.	Prihodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu	24
4.	BILANS USPEHA GRUPE (nastavak).....	25
4.2.	Prihodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu (nastavak)	25
4.3.	Rashodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu	25
4.	BILANS USPEHA GRUPE (nastavak).....	26
4.3.	Rashodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu (nastavak)	26
4.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	26
4.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	26
4.6.	Ostali rashodi	26
4.	BILANS USPEHA GRUPE (nastavak).....	27
4.6.	Ostali rashodi (nastavak)	27
5.	BILANS STANJA GRUPE.....	28
5.1.	Osnovne napomene	28
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	29
5.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	29
5.3.	Hartije od vrednosti	29
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	30
5.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	30
5.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	30
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	31
5.5.	Kredit i potraživanja od komitenata (nastavak)	31
5.6.	Investicije u zavisna društva	31
5.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	31
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	32
5.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (nastavak)	32
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	33
5.8.	Ostala sredstva	33
5.9.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	34
5.9.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (nastavak).....	34
5.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	34

5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	35
5.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (nastavak).....	35
5.11.	Rezervisanja.....	35
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	36
5.12.	Ostale obaveze.....	36
5.13.	Kapital Grupe.....	36
5.13.1.	Struktura kapitala.....	36
5.	BILANS STANJA GRUPE (nastavak).....	37
5.13.	Kapital Grupe (nastavak).....	37
5.13.2.	Akcijski kapital.....	37
6.	LIKVIDNOST GRUPE.....	38
6.1.	Dinarska i devizna likvidnost Grupe.....	38
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	39
7.1.	Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima.....	39
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	40
7.1.	Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima (nastavak).....	40
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	41
7.2.	Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti....	41
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	42
7.2.	Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti (nastavak).....	42
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	43
7.2.	Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti (nastavak).....	43
7.3.	Upravljanje kapitalom.....	43
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	44
7.3.	Upravljanje kapitalom (nastavak).....	44
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	45
7.3.	Upravljanje kapitalom (nastavak).....	45
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima.....	45
7.4.1.	Kreditni rizik.....	45
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	46
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak).....	46
7.4.1.	Kreditni rizik (nastavak).....	46
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	47
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak).....	47
7.4.1.	Kreditni rizik (nastavak).....	47
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak).....	47

7.4.2.	Rizik likvidnosti.....	47
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	48
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	48
7.4.2.	Rizik likvidnosti (nastavak).....	48
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	49
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	49
7.4.2.	Rizik likvidnosti (nastavak).....	49
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	50
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	50
7.4.2.	Rizik likvidnosti (nastavak).....	50
7.4.3.	Tržišni rizici	50
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	51
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	51
7.4.3.	Tržišni rizici	51
7.4.3.1.	Devizni rizik.....	51
7.4.3.2.	Cenovni rizik.....	51
7.4.4.	Kamatni rizik	51
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	52
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	52
7.4.4.	Kamatni rizik (nastavak).....	52
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	53
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	53
7.4.4.	Kamatni rizik (nastavak).....	53
7.4.5.	Operativni rizik	53
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	54
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	54
7.4.5.	Operativni rizik (nastavak)	54
7.4.6.	Rizici ulaganja.....	54
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	55
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	55
7.4.6.	Rizici ulaganja (nastavak)	55
7.4.7.	Rizik izloženosti	55
7.4.8.	Rizik zemlje.....	55
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak).....	56
7.4.	Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)	56
7.4.8.	Rizik zemlje (nastavak)	56
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE.....	57

8.1.	Usklađenost poslovanja	57
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	58
8.1.	Usklađenost poslovanja (nastavak)	58
8.2.	Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja	58
8.3.	Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma	58
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	59
8.3.	Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma (nastavak)	59
8.4.	Informaciono-komunikaciona tehnologija	59
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	60
8.4.	Informaciono-komunikaciona tehnologija (nastavak)	60
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	61
8.4.	Informaciono-komunikaciona tehnologija (nastavak)	61
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	62
8.5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	62
8.6.	Korporativna odgovornost prema društvu	62
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	63
8.6.	Korporativna odgovornost prema društvu (nastavak)	63
8.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	63
8.	OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak).....	64
8.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine (nastavak)	64
8.8.	Otkup sopstvenih akcija	64
8.9.	Ogranci	64
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE.....	65
9.1.	Kodeks korporativnog upravljanja	65
9.2.	Organi upravljanja i njihovi odbori	65
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	66
9.2.	Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)	66
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	67
9.2.	Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)	67
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	68
9.2.	Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)	68
9.3.	Informacije o ponudama za preuzimanje	68
9.4.	Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja	68
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	69
9.4.	Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)	69
9.	KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	70

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	70
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	71
9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	71
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	72
9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	72
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	73
9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	73
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	74
9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	74
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	75
9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak).....	75
9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak).....	76
9.5. Opis politike raznolikosti	76
10. RAZVOJ GRUPE U NAREDNOM PERIODU	77
11. POSLOVANJE GRUPE U ČETVRTOM KVARTALU 2024. GODINE.....	78
11. POSLOVANJE GRUPE U ČETVRTOM KVARTALU 2024. GODINE (nastavak).....	79
12. DOGAĐAJI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE.....	80
UVOD	82
1. OSNOVNI PODACI O GRUPI	82
1.1 Osnivanje i delatnost	82
1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (nastavak).....	83
1.1 Osnivanje i delatnost (nastavak).....	83
1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (nastavak).....	84
1.1 Osnivanje i delatnost (nastavak).....	84
1.2 Misija i Vizija i korporativne vrednosti.....	84
1.3 Organizaciona struktura	84
1.4 Akcionarska struktura.....	84
1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (nastavak).....	85
1.4 Akcionarska struktura (nastavak).....	85
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST	85
2.1 Održivo poslovanje.....	85
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	86
2.1 Održivo poslovanje (nastavak)	86

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	87
2.1 Održivo poslovanje (nastavak)	87
2.2 Korporativno upravljanje	87
2.3 Kodeks profesionalnog ponašanja	87
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	88
2.3 Kodeks profesionalnog ponašanja (nastavak)	88
2.4 Borba protiv korupcije i mita u cilju usklađenosti poslovanja	88
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	89
2.4 Borba protiv korupcije i mita u cilju usklađenosti poslovanja (nastavak)	89
2.5 Usklađenost sa poreskim propisima	89
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	90
2.6 Uključivanje interesnih grupa u poslovne aktivnosti	90
2.7 Aktivnosti kojima Banka podržava ciljeve održivog razvoja	90
2.9 Zadovoljstvo klijenata	90
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	91
2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)	91
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	92
2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)	92
2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (nastavak)	93
2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)	93
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA	93
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura	93
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	94
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	94
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	95
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	95
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	96
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	96
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	97
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	97
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	98
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	98
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	99
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)	99
3.2 Podaci o razvoju zaposlenih - obuke	99
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	100
3.2 Podaci o razvoju zaposlenih – obuke (nastavak)	100

3.3 Evaluacija rada zaposlenih	100
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	101
3.3 Evaluacija rada zaposlenih (nastavak)	101
3.4 Zdravlje i sigurnost	101
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (nastavak)	102
3.5 Selekcija zaposlenih	102
4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	102
4.1 Poštovanje ekoloških standarda	102
4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE (nastavak)	103
4.2 IT oprema i elektronski otpad	103
5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST	103
5.1 Sponzorstvo konferencija	103
5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (nastavak)	104
5.1 Sponzorstvo konferencija (nastavak)	104
5.2 Donacije za kulturu	104
5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (nastavak)	105
5.1 Sponzorstvo konferencija (nastavak)	105
5.3 Donacija novogodišnjih paketića	105
5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (nastavak)	106
5.3 Donacija novogodišnjih paketića (nastavak)	106
5.4 Pokloni bebama rođenim na Svetski dan štednje	106
5.6 Sponzorstva sportskih aktivnosti i klubova	106
5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (nastavak)	107
5.7 Sportske igre mladih	107
5.8 Izgradnja sportskih terena	107
5.9 Fondacija "Za dečje srce"	107

1. UVODNE NAPOMENE

Konsolidovani godišnji Izveštaj o poslovanju ALTA banke a.d. Beograd, kao matičnog pravnog lica i sledećih povezanih pravnih lica, nad kojim ALTA banka a.d. Beograd ima kontrolu (u daljem tekstu: Grupa):

- ALTA Leasing doo Beograd i
- Za dečje srce

obuhvata period poslovanja od 01. januara do 31.12. 2024. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Grupe, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. BDP i industrijska proizvodnja

Prema poslednjim dostupnim podacima Republičkog zavoda za statistiku realni rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2024. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 3,3% (fleš procena).¹⁾

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u decembru 2024. godine veća je za 2,7% u odnosu na decembar 2023. godine, a u odnosu na prosek 2023. godine veća je za 8,3%. Industrijska proizvodnja u 2024. godini, u poređenju na isti period 2023. godine, veća je za 3,1%.

Desezonirani indeks industrijske proizvodnje za decembar 2024. godine, u odnosu na novembar 2024. godine pokazuje da je industrija ukupno ostvarila rast od 0,9%, dok je prerađivačka industrija ostvarila rast od 2,7%.

Desezonirani indeks industrijske proizvodnje za decembar 2024. godine, u odnosu na prosek 2023. godine pokazuje da je industrija ukupno ostvarila rast od 4,4%, dok je prerađivačka industrija ostvarila rast od 7,5%.

Posmatrano po sektorima, u decembru 2024. godine, u odnosu na decembar 2023. godine, zabeležena su sledeća kretanja:

- Rudarstvo – rast 9,9%,
- Prerađivačka industrija – rast 5,6% i
- sektor Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija – pad 12,2%.²⁾

Izvor: Republički zavod za statistiku, RS 1) Oblasti, Nacionalni računi; 2) Saopštenje-Industrija

2.1.2. Zaposlenost i zarade

U četvrtom kvartalu 2024. godine ukupan broj zaposlenih je iznosio 2.378.365 lica. Od ukupnog broja 1.907.510 zaposleno je u pravnim licima, 422.940 čine preduzetnici, lica zaposlena kod njih i lica koja samostalno obavljaju delatnost, a 47.915 lica predstavljaju registrovani individualni poljoprivrednici.

U odnosu na četvrti kvartal 2023. godine, ukupan broj zaposlenih je veći za 10.661 lice, odnosno za 0,5%, pri čemu je broj zaposlenih u pravnim licima porastao za 8.579 lica, tj. za 0,5%, broj preduzetnika, zaposlenih kod njih i lica

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

2.1. Osnovne napomene (nastavak)

2.1.2. Zaposlenost i zarade (nastavak)

koja samostalno obavljaju delatnost povećan je za 6.018 lica, tj. za 1,4%, dok je broj registrovanih individualnih poljoprivrednika smanjen za 3.936 lica, tj. za 7,6%.

U odnosu na prethodni kvartal, ukupan broj zaposlenih je veći za 12.693 lica, tj. za 0,5%, pri čemu je broj zaposlenih u pravnim licima povećan za 11.210 lica, tj. za 0,6%, broj preduzetnika, zaposlenih kod njih i lica koja samostalno obavljaju delatnost povećan je za 2.487 lica, tj. za 0,6%, dok je broj registrovanih individualnih poljoprivrednika smanjen za 1.004 lica, tj. za 2,1%.

Prema podacima Ankete o radnoj snazi, u četvrtom kvartalu 2024. godine broj zaposlenih lica iznosio je 2 894 900, broj nezaposlenih 273 100, dok je broj stanovnika van radne snage iznosio 2 462 200.

U odnosu na isti kvartal prethodne godine, broj zaposlenih lica povećan je za 50 700, broj nezaposlenih lica smanjen za 11 600, kao i broj stanovnika van radne snage, koji je manji za 65 300. Stopa zaposlenosti porasla je za 1,1 procentni poen (p.p.) i iznosila je 51,4%, dok je stopa nezaposlenosti smanjena za 0,5 p. p. i iznosila je 8,6%. Stopa stanovništva van radne snage iznosila je 43,7%, što predstavlja smanjenje od 1,0 p. p.

U odnosu na treći kvartal 2024. godine, došlo je do pada broja zaposlenih lica za 28 600, a porasta broja nezaposlenih (za 16 000) i stanovništva van radne snage (porast od 6 300 lica). Tako je stopa zaposlenosti manja za 0,5 p. p., dok su stope nezaposlenosti i stanovništva van radne snage veće za 0,5 p. p., odnosno 0,1 p. p.

Ukupna stopa neformalne zaposlenosti iznosila je 11,9%, pri čemu je stopa neformalne zaposlenosti u sektoru poljoprivrede iznosila 48,5%, a u sektorima van poljoprivrede 6,8%.³⁾

Prosečna zarada (bruto) obračunata za decembar 2024. godine iznosila je 148 428 dinara, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 108 312 dinara.

Rast bruto zarada u periodu januar-decembar 2024. godine u odnosu na isti period prošle godine iznosio je 14,2% nominalno, odnosno 9,2% realno, dok je prosečna neto zarada veća za 14,1% nominalno, odnosno 9,1% realno. U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečna bruto zarada za decembar 2024. godine nominalno je veća za 13,8%, a realno za 9,1%, dok je prosečna neto zarada nominalno veća za 13,9%, odnosno 9,2% realno.

Medijalna neto zarada za decembar 2024. godine iznosila je 79 624 dinara, što znači da je 50% zaposlenih ostvarilo zaradu do navedenog iznosa.⁴⁾

Izvor: Republički zavod za statistiku 3) Oblasti, Tržište rada, Statistički izveštaji; 4) Saopštenje, Tržište rada – Zarade

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija⁵⁾

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidranja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS) je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, u visini 3.0%, sa dozvoljenim odstupanjem ± 1.5 p. p.

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

2.1. Osnovne napomene (nastavak)

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija ⁵⁾ (nastavak)

Cene proizvoda i usluga lične potrošnje u decembru 2024. godine, u odnosu na novembar 2024. godine, u proseku su više za 0,1%. Potrošačke cene u decembru 2024. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 4,3%. U 2024. godini, u poređenju sa 2023. godinom, potrošačke cene su u proseku povećane za 4,6%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u decembru 2024. godine, u odnosu na prethodni mesec, rast cena je zabeležen u grupama Oprema za stan i tekuće održavanje (1,0%), u grupama Odeća i obuća i Restorani i hoteli (za po 0,8%), Transport (0,4%), Stanovanje, voda, električna energija, gas i ostala goriva (0,3%), u grupama Alkoholna pića i duvan i Zdravlje (za po 0,2%), i u grupi Rekreacija i kultura (0,1%). Pad cena zabeležen je u grupi Hrana i bezalkoholna pića (- 0,3%).

Pooštavanje monetarne politike utiče na ograničavanje sekundarnih efekata rasta cena putem inflacionih očekivanja i time doprinosi da se inflacija u Srbiji nađe na opadajućoj putanji i vrati u granice dozvoljenog odstupanja od cilja. Prenošnje efekata dosadašnjeg zaoštavanja monetarne politike na kamatne stope na tržištu novca, kredita i štednje ukazuje na efikasnost transmisionog mehanizma putem kanala kamatne stope. Istovremeno, Narodna banka Srbije ograničavanju efekata prelivanja rasta uvoznih cena na domaće cene, kao i makroekonomskoj stabilnosti u uslovima povećane globalne neizvesnosti, u znatnoj meri doprinosi i održavanjem relativne stabilnosti kursa dinara prema evru.

Inflacija u Srbiji nalazi se u granicama cilja koji iznosi $3 \pm 1,5\%$ i na putanji je koja je u skladu s projekcijom Narodne banke Srbije. U julu je međugodišnja inflacija iznosila 4,3%, dok je mesečna inflacija bila na nivou od 0,4%, što je jednako prosečnim mesečnim ostvarenjima od početka godine. Rast inflacije u julu delom je bio posledica i međunarodnih kretanja, pri čemu su mesečnu dinamiku inflacije obeležila poskupljenja pojedinih kategorija prerađene hrane – hleba, kafe i konditorskih proizvoda, na čije cene se odražava rast cena ovih proizvoda na svetskom tržištu ili sirovina u njihovoj proizvodnji, kao i rast cena usluga. U narednom periodu inflacija bi trebalo da nastavi da se kreće u granicama cilja, s tim da će do kraja ove godine usporiti na oko 4%, a zatim će se tokom naredne godine postepeno približiti centralnoj vrednosti cilja od 3%. Tome će najviše doprineti i dalje restriktivni monetarni uslovi, niža uvozna inflacija i inflaciona očekivanja, kao i očekivani pad svetske cene nafte u skladu s fjučersima. U pravcu niže inflacije trebalo bi da deluje i akciza „Najbolja cena“, koja je planirana da traje do kraja oktobra i koja ima za cilj očuvanje životnog standarda građana.

Dodatno ubrzanje ekonomske aktivnosti očekujemo u naredne dve godine, na raspon 4–5%, s centralnom vrednošću projekcije od 4,5%. Najveći pozitivan doprinos u tekućoj i narednim godinama očekujemo od privatne potrošnje, kao rezultat rasta zaposlenosti i zarada i očuvanog potrošačkog poverenja i životnog standarda naših građana. Zahvaljujući očuvanom investicionom poverenju, koje je dodatno potvrđeno dobijanjem investicionog kreditnog rejtinga, investicije u osnovne fondove nastaviće da pružaju značajnu podršku privrednom rastu. Tome će, pored ostalih faktora, doprinositi i realizacija investicija planiranih programom „Skok u budućnost – Srbija Ekspo 2027“. Dalji rast investicija, koje bi u naredne dve godine trebalo da prestignu nivo od 25% bruto domaćeg proizvoda, podržaće i generalno smanjeni globalni inflatorni pritisci i povoljniji uslovi finansiranja. Takođe, dodatnom potencijalu za investiranje doprineće i visoka profitabilnost privrede iz prethodnih godina i prilivi po osnovu stranih direktnih investicija. Zbog očekivanog ubrzanja investicija i lične potrošnje, očekujemo da će uvoz ove i narednih godina rasti brže od izvoza, što će za posledicu imati negativan doprinos neto izvoza bruto domaćem proizvodu, ali će se on smanjivati iz godine u godinu.

U toku 2024. godine Narodna banka Srbije je smanjila referentnu kamatnu stopu na 5,75% zaključno sa decembrom 2024. godine.

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

2.1. Osnovne napomene (nastavak)

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija ⁵⁾ (nastavak)

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2024. i 2023. godine.

Izvor: 5) Narodne Banka Srbije

Tabela 1. Referentna kamatna stopa u 2024. i 2023. godini

Period	2024	2023
Januar	6.50%	5.25%
Februar	6.50%	5.50%
Mart	6.50%	5.75%
April	6.50%	6.00%
Maj	6.50%	6.00%
Jun	6.25%	6.25%
Jul	6.00%	6.50%
Avgust	6.00%	6.50%
Septembar	5.75%	6.50%
Oktobar	5.75%	6.50%
Novembar	5.75%	6.50%
Decembar	5.75%	6.50%

2.1.4. Devizni kurs ⁶⁾

Tokom 2024. godine, dinar je nominalno ojačao prema evru za 0.2%. Na dan 31.12.2024. godine kurs dinara prema evru iznosio je 117.0149, dok je na dan 31.12.2023. godine iznosio 117.1737.

Narodna banka Srbije je po osnovu intervencija na deviznom tržištu neto kupila 2,5 milijardi evra.

Bruto devizne rezerve Narodne banke Srbije na kraju 2024. su na najvišim nivoima ikad zabeleženim i iznose preko 29 milijardi evra. Povećanje bruto deviznih rezervi u 2024. prvenstveno je rezultat intervencija Narodne banke Srbije na domaćem deviznom tržištu neto kupovinom deviza u ukupnom iznosu 11,6 milijardi evra (zaključno sa 25.12.2024.)

U decembru, kao i od početka godine, vrednost dinara prema evru gotovo je nepromenjena.

Izvor: 6) Narodna banka Srbije

2.1.5. Monetarni tokovi

Na kraju 2024. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

2.1. Osnovne napomene (nastavak)

2.1.5. Monetarni tokovi (nastavak)

zabeležili su, na kraju 2024. godine, rast od 10.2% u odnosu na stanje sa kraja 2023. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Na kraju 2024. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su, na kraju 2024. godine, rast od 10.2% u odnosu na stanje sa kraja 2023. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 2. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 31. decembar 2024. godine ⁷⁾

Korisnik kredita	u mln. dinara		
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2022.
Pravna lica	2,090,907	1,877,735	1,847,252
Preduzetnici	81,635	70,380	71,329
Stanovništvo	1,622,861	1,497,034	1,426,703
UKUPNO:	3,795,403	3,445,245	3,345,284

Izvor: 7) Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Na kraju 2024. godine, učešće docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita je u padu u odnosu na kraj 2023. godine kod svih korisnika kredita.

Tabela 3. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 31. decembar 2024. godine ⁸⁾

Korisnik kredita	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2022.
Pravna lica	2,7%	2,9%	3,0%
Preduzetnici	4,7%	6,1%	4,9%
Stanovništvo	2,1%	2,4%	2,5%
UKUPNO:	2,5%	2,7%	2,8%

Izvor: 8) Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospelu nenaplaćenu obavezu preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju 2024. godine indeks BELEX 15 iznosio je 1,146.76 indeksnih poena, i uvećan je za 31% u odnosu na stanje sa kraja 2023. godine. Takođe, opšti indeks akcija, BELEX line, zabeležio je rast od 28% i na kraju 2024. godine iznosio je 2,453.68 indeksnih poena.

Tabela 4. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 31. decembar 2024. godine ⁹⁾

Opis	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2022.	Index
BELEX 15	1,146.76	875.66	824.61	130.96
BELEX line	2,453.68	1,914.04	1,739.86	128.19

Izvor: 9) Beogradska berza a.d. – Belex

2. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

2.3. Regulatora u izvještajnom periodu

Najznančajniji propisi koji su imali uticaj na bankarsko poslovanje, objavljeni u periodu 01.01-31.12.2024. godine su

- Zakon o platnim uslugama;
- Odluka o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem;
- Odluka o posebnim pravilima za izvršavanje transfera odobrenja i direktnih zaduženja u evrima;
- Odluka o izmeni i dopunama Odluke o posebnim pravilima za izvršavanje transfera odobrenja i direktnih zaduženja u evrima;
- Odluka o obliku, sadržini i načinu korišćenja obrazaca platnih naloga za izvršenje platnih transakcija u dinarima;
- Odluka o upravljanju rizicima koji nastaju po osnovu aktivnosti koje je banka poverila trećim licima;
- Odluku o izmenama i dopunama Odluke o upravljanju rizicima koji nastaju po osnovu aktivnosti koje je banka poverila trećim licima;
- Odluka o izmeni Odluke o adekvatnosti kapitala banke;
- Odluka o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke;
- Odluku o izmenama i dopuni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke;
- Odluka o izmeni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke;
- Uputstvo za elektronsko dostavljanje podataka iz oblasti kontrole poslovanja banaka, za banke i bankarske grupe;
- Uputstvo za elektronsko dostavljanje podataka iz oblasti kontrole poslovanja banaka, za banke i bankarske grupe - Bazel 3;
- Odluka o izmenama Odluke o merama za očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema;
- Odluka o sprovođenju odredaba Zakona o platnim uslugama koje se odnose na davanje dozvola i saglasnosti Narodne banke Srbije;
- Odluka o kapitalu i adekvatnosti kapitala platnih institucija i institucija elektronskog novca;
- Odluka o izmenama i dopunama Odluke o kapitalu i adekvatnosti kapitala platnih institucija i institucija elektronskog novca;
- Odluka o bližim uslovima i načinu vršenja nadzora nad platnim institucijama, institucijama elektronskog novca i javnim poštanskim operatorom;
- Odluka o izmenama i dopunama Odluke o bližim uslovima i načinu vršenja nadzora nad platnim institucijama, institucijama elektronskog novca i javnim poštanskim operatorom;
- Odluka o sadržini registara platnih institucija i institucija elektronskog novca, kao i o bližim uslovima i načinu vođenja tih registara;
- Odluka o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije;
- Odluka o tehničkim standardima za pouzdanu autentifikaciju korisnika i zajedničkim i bezbednim otvorenim standardima komunikacije.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE

3.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe

ALTA Banka

Banka, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja oročenih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

/3/ poslova pružanja usluga, i to:

- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica
- investicionih usluga i aktivnosti

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika;
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura.

Tokom narednih godina, izvršeno je uvećanje osnovnog kapitala u više navrata tako da je odnos između članova Društva ostao nepromenjen. Društvo je upisano u Registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre Republike Srbije Rešenjem broj BD 1518/2005 od 9. februara 2005. godine.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

3.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe (nastavak)

ALTA Leasing

Ugovorom o kupoprodaji i prenosu udela između osnivača od 29. septembra 2011. godine izvršena je kupoprodaja i prenos udela na način što je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, otkupio 49% udela „Volksbank“ a.d., Beograd u Društvu, čime je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, postao vlasnik 100% udela. Ova promena osnivača, kapitala i udela registrovana je u Agenciji za privredne registre, rešenjem br. BD 129007/2011 od 18. oktobra 2011. godine.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 25266/2019 od 14.03.2019. godine došlo je do promene poslovnog imena pa je umesto dotadašnjeg, „VB Leasing doo Beograd“, upisano novo poslovno ime „Vantage Leasing doo Beograd“.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 64355-2024 od 26.07.2024 usvaja se promena poslovnog imena pa se briše Vantage Leasing doo Beograd, a upisuje se u punom obliku: Privredno društvo za finansijski lizing Alta Leasing doo Beograd, u skraćenom obliku Alta Leasing doo Beograd.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 61072/2024 od 17.07.2024 usvaja se registraciona prijava za promenu upisuje se nova adresa Društva Bulevar Zorana Đinđića 121.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 64104/2024 od 25.07.2024 godine briše se APS Quattro Holding S.a.r.l., adresa Adolphe Fischer 7, Luksemburg, upisan kapital je 438,539,514.50 RSD što čini udeo od 100% upisuje se ALTA BANKA AD BEOGRAD na adresi Bulevar Zorana Đinđića 121, Beograd, Srbija, Matični br. 07074433 sa 100% vlasničkim udelom.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 67358/2024 od 12.08.2024 evidentiraju se izmene novčanog kapitala Društva, osnivač ALTA Banka vrši dokapitalizaciju u iznosu od 234,136 hiljada RSD pa novoupisani i uplaćeni kapital Društva na 31.12.2024 iznosi 672,675,514 RSD.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 67358/2024 od 12.08.2024 izvršilo su se izmene briše se office@vantageleasing.rs upisuje se info@altaleasing.rs; briše se internet adresa www.vantageleasing.rs upisuje se nova internet adresa www.altaleasing.rs, briše se prokurista Stephan Mag. Wagner.

Osnovna delatnost Društva je 6491 – Finansijski lizing.

Sedište Društva je u Beogradu, Novi Beograd, Bulevar Zorana Đinđića 121. Matični broj Društva je 17481495, a Poreski identifikacioni broj (PIB) je 102843789.

Društvo ima 16 zaposlenih na dan 31. decembra 2024. godine (31. decembra 2023.: 3 zaposlenih).

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 35064/2024 evidentira se promena podataka zakonskih zastupnika briše se Slobodan Janošević i Goran Arsić, a upisuje se Ratko Petrović kao predsednik Izvršnog odbora i Gordana Vukša-Urošević kao član Izvršnog odbora.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 18309/2024 od 8.3.2024. izvršena je promena članova Upravnog odbora novo imenovani su Davor Macura, Vladimir Glišović i Dušan Milosavljević.

U skladu sa navedenim izmenama na dan 31.12.2024. godine Upravni odbor Društva čine tri člana:

Dr Davor Macura – predsednik,
Vladimir Glišović – član,
Dušan Milosavljević – član.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

3.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Grupe (nastavak)

ALTA Leasing

Skupštinu članova društva čini predstavnik osnivača ALTA Banka ad Beograd.

Na dan 31.12.2024. godine Izvršni odbor Društva čine dva člana:

Ratko Petrović – predsednik,
Gordana Vukša-Urošević – član.

Organi Društva su Skupština, Upravni i Izvršni odbor.

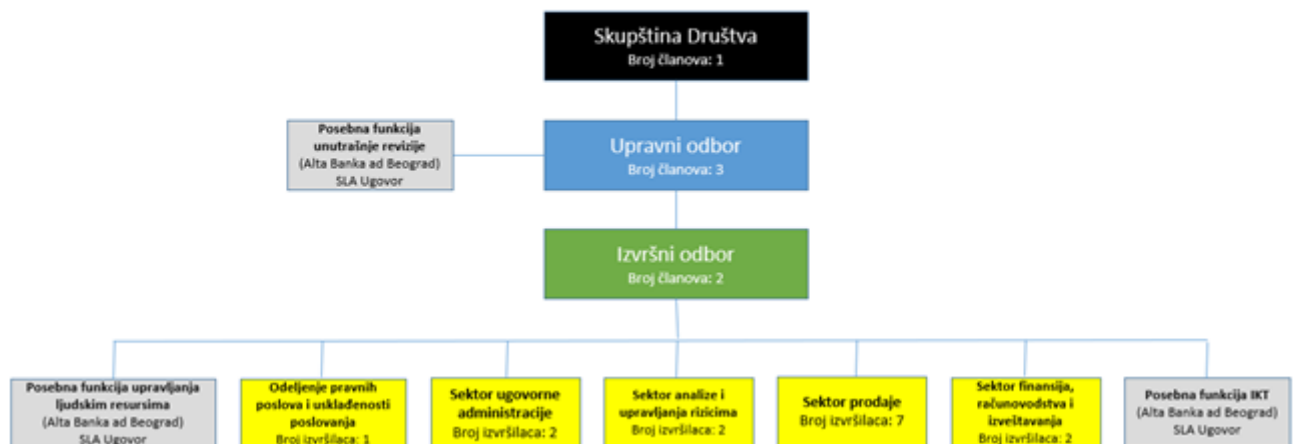
Ograničenje u zastupanju supotpisom je u smislu prilikom zaključivanja pravnih poslova i pri preuzimanju drugih pravnih radnji u ime i za račun davaoca lizinga, član izvršnog odbora davaoca lizinga dužan je da obezbedi potpis Predsednika izvršnog odbora.

Društvo je organizovano po funkcionalnom principu. Poslovi Društva obavljaju se u okviru organizacionih jedinica u Centrali Društva, na način da se u okviru jedne organizacione jedinice obavljaju pojedine vrste istih ili srodnih međusobno povezanih poslova.

Organizacionom strukturom Društva utvrđena je jasna podela poslova i dužnosti zaposlenih, odnosno utvrđene su unutrašnje kontrole kojima se sprečava sukob interesa i obezbeđuje adekvatno upravljanje rizicima kojima je Društvo u svom poslovanju izloženo.

Pregled organizacione strukture Leasing-a dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 1b. Organizaciona struktura Leasing-a

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

3.2. Informacije o kadrovskim pitanjima

U cilju izgradnje održivih i humanizovanih radnih zajednica koje podržavaju rast i prosperitet, Odeljenje za ljudske resurse kontinuirano sprovodi aktivnosti usmerene na unapređenje strategije razvoja ljudskih potencijala. Ova strategija stavlja fokus na kontinuirani napredak zaposlenih kroz obuke, podršku i fleksibilnost prema promenama, jačajući pri tom organizacionu kulturu zasnovanu na saradnji i inovacijama.

Rast i struktura zaposlenih

Tokom 2024. godine, Grupa je ostvarila značajan rast broja zaposlenih – godinu smo započeli sa 282 (279 Banka i 3 Leasing), a završili sa 520 radno angažovana lica (504 Banka i 16 Leasing). Shodno prirodi delatnosti, u Grupi preovladava visoko obrazovana stručna radna snaga, a prosečna starost zaposlenih iznosi oko 42 godine.

Strateški cilj u narednom periodu jeste nastavak trenda jačanja kadrovskih kapaciteta, posebno kroz prijem novih visokoobrazovanih stručnjaka za specijalizovane bankarske i lizing poslove, kao i razvoj novih proizvoda. Pri tome, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno sa prirodnom fluktuacijom zaposlenih i rastom obima poslovnih aktivnosti. Aktivnosti Grupe usmerene su na izgradnju stabilne i fleksibilne organizacije.

Grupa kontinuirano ulaže u razvoj zaposlenih kroz različite programe obuke i usavršavanja, uključujući specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti značajnih za rad i profesionalni razvoj. Podstičemo učešće zaposlenih na relevantnim stručnim skupovima, kao i sticanje i obnavljanje licenci potrebnih za rad u finansijskom sektoru.

Kako bismo unapredili kapacitete zaposlenih, planiramo intenzivniju primenu digitalnih alata i novih tehnologija. Redovne obuke i radionice pomoći će zaposlenima da ostanu u toku s inovacijama, povećaju produktivnost i lakše se prilagode promenama na tržištu. Na ovaj način doprinosimo njihovom profesionalnom razvoju i ukupnom zadovoljstvu na radu.

Jačanje organizacione kulture i zadovoljstva zaposlenih

Posebnu pažnju posvećujemo stvaranju radnog okruženja u kojem se zaposleni osećaju sigurno, motivisano i podržano. Promovišemo inkluzivnost, mentalno zdravlje i fleksibilne radne aranžmane koji doprinose većem zadovoljstvu i angažovanju zaposlenih.

Organizacione promene i digitalizacija HR procesa

Tokom 2024. godine sprovedene su sve neophodne organizacione promene kroz pravilnike o organizaciji i sistematizaciji. Implementiran je novi sistem odobravanja odsustva (godišnji odmor, rad od kuće, plaćeno odsustvo i sl.) putem One Team aplikacije, čime je značajno unapređen proces upravljanja radnim vremenom i fleksibilnošću rada. Takođe, usavršen je proces evaluacije zaposlenih i uspostavljen sistem internog oglašavanja za nove radne pozicije, čime su poboljšane mogućnosti karijernog napredovanja unutar Grupe.

Budući pravci razvoja

Kako bismo očuvali agilnost i spremnost na promene, redovno ćemo evaluirati strategije i prilagođavati ih na osnovu povratnih informacija i trendova u okruženju. Primenićemo pilot-projekte u manjim timovima kako bismo testirali nove metode i tehnologije pre njihove šire implementacije.

Otvoren dijalog sa zaposlenima ostaje ključan faktor u jačanju poverenja i smanjenju nesigurnosti unutar organizacije. Uključivanje zaposlenih u proces donošenja odluka dodatno će osnažiti timski duh i podstaći osećaj zajedništva.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

3.2. Informacije o kadrovskim pitanjima (nastavak)

Investiranje u razvoj zaposlenih ključno je za izgradnju nosilaca promena unutar organizacije. Fokusiraćemo se na programe obuke iz oblasti novih tehnologija, upravljanja i emocionalne inteligencije, jačajući otpornost zaposlenih na promene i osnažujući ih za aktivno učešće u daljem razvoju organizacije.

Na taj način, Grupa nastavlja da gradi modernu, fleksibilnu i društveno odgovornu organizaciju, spremnu za izazove budućnosti.

4.1. Rezultat Grupe u izveštajnom periodu

Tabela 5. Rezultat Grupe ostvaren u periodu januar - decembar 2024. godine

	U hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 31. decembra	
	2024.	2023
Prihodi od kamata	4,392,761	-
Rashodi od kamata	(1,712,345)	-
Neto prihod po osnovu kamata	2,680,416	
Prihodi od naknada i provizija	4,010,107	-
Rashodi naknada i provizija	(1,336,332)	-
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	2,673,775	-
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	56,446	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	186	-
Neto gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	(22,369)	-
Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10,627	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(446,739)	-
Ostali poslovni prihodi	21,221	-
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD/PRIHOD	4,973,563	-
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1,295,599)	-
Troškovi amortizacije	(140,976)	-
Ostali prihodi	104,691	-
Ostali rashodi	(1,832,111)	-
(GUBITAK)/DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	1,809,568	-
POREZ NA DOBITAK	298,081	-
(Gubitak)/Dobitak po osnovu odloženih poreza	4,519	-
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	1,516,006	-
Zarada po akciji	2,307	-

4. BILANS USPEHA GRUPE (nastavak)

4.1. Rezultat Grupe u izveštajnom periodu (nastavak)

Grupa je za 2024. godinu ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 1,809,568 hiljada dinara, a dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 1,516,006 hiljada dinara.

Ostvareni neto prihod po osnovu kamata iznosi 2,680,416 hiljada dinara.

Neto prihod po osnovu naknada i provizija iznosi 2,673,775 hiljada dinara.

Stopa operativne efikasnosti Grupe - "cost to income ratio" je na kraju 2024. godine iznosila 63.6%.

4.2. Prihodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu

Prihodi Grupe po osnovu kamata i naknada za 2024. godinu iznose 4,392,761 hiljada dinara.

Tabela 6. Struktura prihoda od kamata Grupe u periodu januar – decembar 2024. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 31. decembra	
Ukupno prihodi po kamatama	2024	Učešće
Korporativni klijetni	3,070,884	70%
Krediti	2,909,494	66%
Eskont faktura	137,543	3%
Eskont menica	23,847	1%
Stanovništvo	663,791	15%
Preduzetnici	34,637	1%
Micro	312,415	7%
Fizička lica	316,739	7%
Finansijske institucije i osiguranja	658,087	15%
Ukupno:	4,392,761	100%

4. BILANS USPEHA GRUPE (nastavak)

4.2. Prihodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu (nastavak)

Prihodi od naknada i provizija za 2024. godinu iznose 4,010,107 hiljada dinara.

Tabela 7. *Struktura prihoda od naknada Grupe u periodu januar - decembar 2024. godine*

	u hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 31. decembra	
	2024.	Učešće
Prihodi od naknada i provizija		
– naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	423,916	11%
– naknade za izdate garancije i ostala jemstva	279,295	7%
– naknade po poslovima sa stanovništvom	181,559	4%
– naknade po osnovu kupoprodaje deviza	3,049,478	76%
– ostale naknade za bankarske usluge	72,438	2%
– ostale naknade i provizije	3,421	0%
Ukupno	4,010,107	100%

4.3. Rashodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi od kamata za 2024.godinu iznosili su 1,712,345 hiljada dinara.

Tabela 8. *Analitički pregled rashoda od kamata realizovanih u periodu januar – decembar 2024. godine*

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 31. decembra	
	2024	Učešće
Korporativni klijenti	970,545	57%
Stanovništvo	438,960	26%
Preduzetnici	6,405	0%
Micro	108,659	6%
Fizička lica	323,896	19%
Finansijske institucije i osiguranja	302,841	18%
Ukupno:	1,712,345	100%

4. BILANS USPEHA GRUPE (nastavak)

4.3. Rashodi od kamata i naknada Grupe u izveštajnom periodu (nastavak)

Ukupni rashodi od naknada i provizija za 2024. godinu iznosili su 1,336,332 hiljade dinara.

	U hiljadama dinara	
	2024.	Učešće
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:	55,521	4%
– u zemlji	853	0%
– u inostranstvu	54,668	4%
Naknade za održavanje računa kod korespodentskih banaka	14,761	1%
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	1,041,461	78%
Ostale naknade i provizije	224,589	17%
Ukupno	1,336,332	100%

4.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Grupa je u izveštajnom periodu iskazala neto rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 446,739 hiljada dinara.

4.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Grupe su u 2024. godini iznosili 1,295,599 hiljada.

4.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi Grupe su u 2024. godini iznosili 1,832,111 hiljada dinara. Troškovi se najvećim delom odnose na troškove reprezentacije, marketinga, IT opreme, troškova materijala i energije i ostalih rashoda.

4. BILANS USPEHA GRUPE (nastavak)

4.6. Ostali rashodi (nastavak)

Tabela 9. Ostali rashodi Grupe u periodu januar - decembar 2024. godine

	U hiljadama dinara	
	2024.	Učešće
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	208,196	11%
Proizvodne usluge	455,622	25%
Ostali nematerijalni troškovi	572,737	31%
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	105,249	6%
Materijal i energija	85,180	5%
Troškovi reprezentacije	57,683	3%
Premije osiguranja	96,245	5%
Troškovi revizije	8,893	1%
Troškovi marketinga	173,084	9%
Ostali rashodi	69,222	4%
Ukupno	1,832,111	100%

5.1. Osnovne napomene

Tabela 10. Neto bilans stanja Grupe, na dan 31. decembra 2024. godine

	u hiljadama dinara u periodu od 1. januara do 31. decembra	
	31.12.2024.	Učešće
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	55,667,686	46%
Potraživanja po osnovu derivata	1,320	0%
Hartije od vrednosti	995,739	1%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9,939,440	8%
Kredit i potraživanja od komitenata	51,348,537	42%
Investicije u zavisna društva	114	0%
Nematerijalna ulaganja	359,632	0%
Nekretnine, postrojenja i oprema	2,124,033	2%
Investicije nekretnine	129,952	0%
Odložena poreska sredstva	891	0%
Tekuća poreska sredstva	-	0%
Ostala sredstva	763,196	1%
UKUPNO AKTIVA	121,330,540	100%
PASIVA		
Obaveze		
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	26,002	0%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6,608,891	5%
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	96,274,367	80%
Rezervisanja	211,178	0%
Tekuće poreske obaveze	152,124	0%
Odložene poreske obaveze	112,405	0%
Ostale obaveze	2,097,456	2%
UKUPNO OBAVEZE	105,482,423	87%
KAPITAL		
Akcijski kapital	12,180,705	10%
Dobitak	1,524,682	1%
Rezerve	2,142,730	2%
UKUPNO KAPITAL	15,848,117	13%
UKUPNO PASIVA	121,330,540	100%

Ukupna neto bilansna suma Grupe na dan 31.12.2024. godine iznosi 121,330,540 hiljada dinara.

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 55,667,686 hiljada dinara i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Grupe je učestvovalo sa 46%.

Tabela 11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	U hiljadama dinara	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	3,039,393	-
Blagajna:		
- u dinarima	28,947,259	-
- u stranoj valuti	12,794,812	-
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	6,130,000	-
Obavezna rezerva u stranoj valuti	4,756,292	-
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	2,412	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke bruto	55,670,168	-
Minus Ispravka vrednosti	(2,482)	-
Stanje na dan 31. decembra	55,667,686	-

5.3. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na 31. decembar 2024. godine, iznose 995,739 hiljada dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, obveznica Republike Irak, kao i od dugoročnih dinarskih i deviznih HoV Republike Srbije.

Tabela 12. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	U hiljadama dinara	
	31.12.2024.	31.12.2023.
U dinarima:		
HOV po fer vrednosti kroz BU	249	-
HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat - vlasničke hartije od vrednosti		
- obveznice Republike Srbije	805,237	-
	805,486	-
U stranoj valuti:		
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
- Obveznice Republike Irak	83,360	-
- Državni zapisi RS	113,102	-
Ukupno bruto	1,001,948	-
Minus: Ispravka vrednosti	(6,209)	-
Stanje na dan	995,739	-

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.4. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju decembra 2024. godine iznosi 9,939,440 hiljada dinara i čini 8% ukupne neto poslovne imovine Grupe.

Tabela 13. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 31.12.2024. godine

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
Plasmani u dinarima:		
Kreditima domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	8,190,751	-
Plasmani po repo transakcijama	-	-
Potraživanja za obračunatu kamatu	969	-
Razgraničena potraživanja za kamatu	241	-
Razgraničeni prihodi od naknada	(1,272)	-
Namenski depozit kod domaćih banaka i ostalih finansijskih institucija	14,202	-
Ukupno	8,204,891	-
Plasmani u stranoj valuti:		
Devizni računi kod ino banaka	1,287,379	-
Namenski devizni račun - VISA card	469,652	-
Devizni računi kod NBS	-	-
Dati depoziti domaćim bankama	-	-
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,441	-
Ukupno	1,761,472	-
Plasmani, bruto	9,966,363	-
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<i>(26,923)</i>	<i>-</i>
Stanje na dan 31. decembra	9,939,440	-

5.5. Krediti i potraživanja od komitenata

Kreditima i potraživanjima od komitenata, sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, iznose neto 51,348,537 hiljada dinara i čine 42% ukupne neto poslovne imovine Grupe.

Tabela 14. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 31. decembar 2024. godine

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,742,026	-
Privredna društva	38,986,788	-
Stanovništvo	7,144,272	-
Javni sektor	170,158	-
Ostalo	155,550	-
	49,198,794	-
U stranoj valuti:		
Privredna društva	72,648	-
Stanovništvo	5,124	-
Strana lica	2,899,841	-
	2,977,613	-

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.5. Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
Obračunata kamata u dinarima	214,298	-
Obračunata naknada u dinarima	925	-
Obračunata kamata u stranoj valuti	24,897	-
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	275,541	-
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	5,224	-
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(119,633)	-
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	52,577,660	-
Minus: Ispravka vrednosti	(1,229,123)	-
Stanje na dan 31. decembra	51,348,537	-

5.6. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva na kraju 2024. godine iznose neto 114 hiljada dinara. Matično pravno lice (Banka) je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

Tabela 15. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 31.12.2024. godine

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
U dinarima:		
Fondacija Dečje srce, Beograd	114	-
Ukupno	114	-
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembra	114	-

5.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Grupe, na dan 31.decembar 2024. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 2,124,033 hiljade dinara, učestvuje sa 2%.

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (nastavak)

Tabela 16. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Osnovna sredstva uzeta u lizing	Zemljište	Ukupno	Nematerijalna imovina
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. januara 2023. godine	-	-	-	-	-	-
Povećanja	-	-	-	-	-	-
Priprema	-	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023. godine	911,228	510,988	150,585	519,078	2,091,878	156,037
Povećanja	204,996	379,041	142,727	-	726,764	200,325
Priprema	(37,847)	5,894	-	-	(31,953)	118,996
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,813)	(49,753)	-	(60,566)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	1,078,377	885,110	243,559	519,078	2,726,123	475,358
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 1. januara 2023. godine	-	-	-	-	-	-
Amortizacija	-	-	-	-	-	-
Ostali rashodi po osnovu aneksa	-	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023. godine	171,615	299,167	28,413	-	499,194	98,186
Amortizacija	13,572	73,841	36,023	-	123,436	17,540
Ostali rashodi po osnovu aneksa	-	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,813)	(9,727)	-	(20,540)	-
Stanje 31. decembra 2024. godine	185,186	362,195	54,709	-	602,090	115,726
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2024. godine	893,191	523,114	188,850	519,078	2,124,033	359,632
- 31. decembra 2023. godine	-	-	-	-	-	-

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	97,194	-
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	32,758	-
Stanje na dan 31. decembra	129,952	-

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.8. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 31. decembra 2024. godine iznosila 763,196 hiljada dinara.

Tabela 17. Ostala sredstva Grupe na dan 31. decembar 2024. godine

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	46,757	-
Potraživanja za unapred plaćene poreze	12,810	-
Zalihe	-	-
Sitan inventar u upotrebi	-	-
Sredstva stečena naplatom potraživanja	123,154	-
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	98,013	-
Ostale investicije	-	-
Ostala potraživanja u dinarima	433,449	-
	714,183	-
U stranoj valuti:		
Privredna društva	31,040	-
Ostale investicije u valuti	177	-
Ostala potraživanja u valuti	184,984	-
	216,201	-
Ostala sredstva, bruto	930,384	-
Minus: Ispravka vrednosti zaliha	-	-
Minus: Ispravka vrednosti	(167,188)	-
Ukupno	(167,188)	-
Stanje na dan 31. decembra	763,196	-

5.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 31. decembar 2024. godine 6,608,891 hiljada dinara.

Tabela 18. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema banaka i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	31.12.2024.			u hiljadama dinara 31.12.2023.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	1,183,265	180,216	1,363,481	-	-	-
Domaće banke	6,416	-	6,416	-	-	-
Strane banke	1,035	-	1,035	-	-	-
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	2,906,187	31,121	2,937,308	-	-	-
Ukupno	4,096,903	211,337	4,308,240	-	-	-

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (nastavak)

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U stranoj valuti						
Strane banke	592,984	-	592,984	-	-	-
Domaće banke	1,379,450	-	1,379,450	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	328,217	-	328,217	-	-	-
Ukupno	2,300,651	-	2,300,651	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	6,397,554	211,337	6,608,891	-	-	-

5.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Grupe iznose na dan 31. decembar 2024. godine 96,274,367 hiljada dinara.

Tabela 19. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	31.12.2024.			31.12.2023.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	3,991,854	3,500	3,995,354	-	-	-
Privredna društva	32,623,678	1,613,999	34,237,677	-	-	-
Stanovništvo	7,265,120	836,956	8,102,076	-	-	-
Javni sektor	2,045,812	-	2,045,812	-	-	-
Drugi komitenti	5,777,310	3,191,446	8,968,756	-	-	-
Ukupno	51,703,774	5,645,902	57,349,676	-	-	-
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	1,410,361	-	1,410,361	-	-	-
Privredna društva	5,343,533	352,932	5,696,465	-	-	-
Stanovništvo	25,631,027	2,956,947	28,587,975	-	-	-
Javni sektor	-	259,128	259,128	-	-	-
Drugi komitenti	2,968,655	2,106	2,970,761	-	-	-
Ukupno	35,353,576	3,571,114	38,924,691	-	-	-
UKUPNO	87,057,350	9,217,016	96,274,367			

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (nastavak)

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli.

Tabela 20. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na 31.12.2024. godine

	31.12.2024.	u hiljadama dinara 31.12.2023.
Transakcioni depoziti	53,497,581	-
Štedni depoziti	13,356,976	-
Depoziti po osnovu datih kredita	335,871	-
Namenski depoziti	1,995,382	-
Ostali depoziti	25,883,703	-
Primljeni krediti	259,128	-
Obračunata kamata	97,663	-
Razgraničena kamata	339,908	-
Ostale finansijske obaveze	508,154	-
Stanje na dan 31. decembra	96,274,367	-

5.11. Rezervisanja

Rezervisanja Grupe sa 31. decembrom 2024. godine iznose 211,178 hiljade dinara.

Tabela 21. Struktura rezervisanja sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

Rezervisanja	za kreditno rizične vanbilansne stavke	za neiskorišćene godišnje odmore	za otpremnine	u hiljadama dinara za sudske sporove	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023.	-	-	-	-	-
Izdvajanje u toku godine	-	-	-	-	-
Ukidanje u toku godine	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2023.	-	-	-	-	-
Stanje na dan 01.01.2024.	55,172	29,850	46,252	22,393	153,667
Izdvajanje u toku godine	139,460	54,046	46,458	8,434	248,397
Ukidanje u toku godine	(144,069)	(29,850)	-	(16,967)	(190,886)
Stanje na dan 31.12.2024.	50,563	54,046	92,710	13,860	211,178

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.12. Ostale obaveze

Ostale obaveze Grupe su na dan 31. decembar 2024. godine iznosile 2,097,456 hiljada dinara.

Tabela 22. *Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine*

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	52,275	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	24,779	-
Ostale obaveze prema zaposlenima	1,264	-
Obaveze prema dobavljačima	120,622	-
Obaveze po osnovu lizinga	187,546	-
Obaveze za dividende	2,253	-
Ostale obaveze u stranoj valuti	447,607	-
Ostale obaveze u dinarima	161,634	-
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	944,724	-
Razgraničene obaveze za obračunate rashode	25,267	-
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	129,484	-
Stanje na dan 31. decembra	2,097,456	-

5.13. Kapital Grupe

5.13.1. Struktura kapitala

Sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine, vrednost ukupnog kapitala Grupe iznosi 15,848,117 hiljada dinara.

Tabela 23. *Kapital, stanje na dan 31. decembar 2024. godine*

	31.12.2024.	U hiljadama dinara 31.12.2023.
Aksijski kapital	12,012,516	-
Emisiona premija	168,189	-
	12,180,705	-
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	705,242	-
Rezerve iz dobiti-statutarne	1,445,272	-
Nerealizovani gubici od promene vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(7,784)	-
Rezerve	2,142,730	-
Dobitak	1,524,682	-
Stanje na dan 31. decembra	15,848,117	-

5. BILANS STANJA GRUPE (nastavak)

5.13. Kapital Grupe (nastavak)

5.13.2. Akcijski kapital

ALTA Banka

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 12,012,516 hiljade dinara i u celini se sastoji od 1,189,358 običnih akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2023. godine iznosio je 4,212,124 hiljade dinara i bio je podeljen na 417,042 akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Učešće ALTA PAY Group doo Beograd u ukupnom akcijskom kapitalu Banke iznosi na dan 31. decembra 2024. godine 100% (31. decembra 2023. godine učešće ALTA PAY Group doo Beograd iznosi 100%).

Tabela 24. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine

	2024		U hiljadama dinara 2023	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
ALTA PAY Group doo Beograd	12,012,516	100.00%	4,212,124	100.00%
Stanje na dan 31. decembar	12,012,516	100.00%	4,212,124	100.00%

ALTA Leasing

Ukupan upisani osnovni kapital Društva iznosi 672,675,514.50 RSD.

Struktura kapitala je prikazana u tabeli u nastavku:

Osnivači:	Knjigovodstvena vrednost	u hiljadama RSD
		Učešće %
ALTA Banka a.d. Beograd	672,676	100%
	672,676	100%

6.1. Dinarska i devizna likvidnost Grupe

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Grupe sastoje se od: gotovine u blagajni i sredstava na računima Grupe, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS koju izdvaja matična Banka koji sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine iznose ukupno 62.3 milijardi dinara.

Sekundarnu rezervu likvidnosti čine isključivo pozicije matične Banke: trezorske obveznice ministarstva finansija Republike Srbije, obveznice Republike Irak i investicione jedinice OTP Cash Dinar UCITS fonda. Na kraju 2024. godine, nivo sekundarne rezerve likvidnosti iznosio je 995 miliona dinara.

Tabela 26. Primarne i sekundarne rezerve Grupe, stanje na dan 31. decembar 2024. godine

Opis	u hiljadama dinara	
	31.12.2024.	Učešće
Primarne rezerve:		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	44,782,122	70.8%
Plasmani kod banaka do 7D (money market)	6,606,268	10.4%
Obavezna rezerva u stranoj valuti	4,755,564	7.5%
Viškovi likvidnih sredstava	6,130,000	9.7%
Ukupno primarne rezerve likvidnosti:	62,273,954	98.4%
Sekundarne rezerve:		
REPO plasmani	0	0.0%
Obveznice trezora RS (RSD i EUR)	917,297	1.4%
Obveznice Republike Irak (USD)	77,367	0.1%
Investicione jedinice	249	0.0%
Ukupno sekundarne rezerve likvidnosti:	994,913	1.6%
Stanje na dan	63,268,867	100.0%

7.1. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima

Upravljanje rizicima je ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojim se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje, kontrolu i praćenje, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: okvir za upravljanje rizičnim apetitom, strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Grupa je uspostavila Okvir za upravljanje rizičnim apetitom – Izjava koji je u potpunosti integrisan u proces upravljanja rizicima i koji obezbeđuje da rizični profil Grupe bude u skladu sa unapred definisanom sklonošću Grupe ka rizicima, kao i sa tolerancijom prema rizicima. Sklonošću Grupe ka rizicima smatra se nivo rizika koji Grupa namerava da preuzme radi ostvarivanja poslovne strategije i politika, dok se tolerancijom prema rizicima smatra najviši prihvatljivi nivo rizika za Grupu. Takođe, u sistem upravljanja rizicima integrisan je i Plan oporavka Grupe, kao mehanizam rane identifikacije situacije teškog finansijskog poremećaja u kome Grupa može preduzeti mere, odnosno primeniti definisane opcije oporavka u cilju sprečavanja ulaska u fazu rane intervencije u kojoj aktivno učešće ima regulator ili poboljšanje već pogoršanog finansijskog stanja. Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom Grupa je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika, minimiziranje negativnih efekata na kapital Grupe uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diverzifikacija rizika kojima je Grupa izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća problematičnih kredita (NPL) u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom i pokazatelja neto stabilnih izvora finansiranja iznad nivoa propisanih regulativom. Grupa permanentno prati sve najave i izmene regulatornog okvira, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa novim propisima.

Kroz jasno definisan proces uvođenja novih i značajno izmenjenih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima članice Grupe analiziraju njihov uticaj na buduću izloženost rizicima u cilju optimizacije svojih prihoda i troškova za procenjeni rizik, kao i minimiziranja svih potencijalno mogućih negativnih efekata na finansijski rezultat Grupe.

Politika zaštite od izloženosti kreditnom riziku

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika pribavljajući i prihvatljive instrumente obezbeđenja (kolaterale), kao sekundarne izvore naplate plasmana. U cilju upravljanja kreditnim rizikom, članice Grupe nastoje da posluju sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavljaju odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Članice Grupe ocenjuju kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja. Vrste obezbeđenja potraživanja zavise od procene kreditnog rizika dužnika i utvrđuju se u svakom konkretnom slučaju pojedinačno, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.

Grupa je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.1. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Grupa posebnu pažnju poklanja utrživosti i adekvatnoj proceni kolaterala, u vezi sa čim prilikom procene vrednosti kolaterala angažuje ovlašćene procenitelje, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanju moguću meru, a nepokretnosti, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti osigurane kod osiguravajućeg društva prihvatljivog za pojedinačne članice Grupe, uz polise osiguranja vinkulirane u korist članice Grupe.

Članice Grupe posebnu pažnju posvećuju monitoringu kolaterala i preduzimaju aktivnosti na obezbeđenju novih procena vrednosti, ali i na pribavljanju dodatnih kolaterala, pre svega kod klijenata sa identifikovanim problemima u poslovanju, ali i klijenata kod kojih je pokrivenost izloženosti kolateralima smanjena usled pada vrednosti pribavljenih kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja rizicima članice Grupe sprovode aktivnosti analize kreditnog rizika pri odobrenju plasmana i uspostavljanjem sistema za praćenje, prevenciju i upravljanje lošom aktivom, uključujući i adekvatnu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata, vrši ublažavanje kreditnog rizika kod klijenata navedenog statusa, kao i kroz preuzimanje mera i akcija u cilju zaštite interesa Grupe i sprečavanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije, potrebe daljeg unapređenja procesa upravljanja rizicima, zahteve spoljnog revizora, kao i globalnu ekonomsku situaciju, članice Grupe su tokom 2024. godine izvršile odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima.

Grupa je tokom 2024. godine, kao i u dosadašnjem poslovanju, nastojala da održi kvalitet kreditnog portfolija putem minimiziranja nastajanja novih loših kredita i rešavanja problema klijenata koji su već prepoznati kao problematični.

Nivo obezvređenja za kreditni rizik na kraju 2024. godine u velikoj meri je posledica primene principa opreznosti i konzervativnog pristupa odmeravanja nivoa obezvređenja i scenarija naplate za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, uz redovno preispitivanje izvesnosti naplate problematičnih plasmana i prenosa u vanbilansnu evidenciju u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije.

Grupa primenjuje MSFI 9 standard i u skladu sa navedenim standardom vrši obračun obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Portfolio se diferencira u tri nivoa koji prate status klijenta (nivo 1 – PL klijenti bez identifikovanog pogoršanja kreditnog rizika, nivo 2 – PL klijenti sa identifikovanim pogoršanjem kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja – merenog setom definisanih kriterijuma, nivo 3 – NPL klijenti), uz definisane kriterijume za prelazak klijenata iz viših nivoa u niže. Takođe, u skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa obračunava obezvređenje i za izloženosti prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa).

Realno povećanje obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (bilans uspeha) tokom 2024. godine prouzrokovano je obezvređenjem novoodobrenih plasmana usled rasta kreditne aktivnosti, dominantno u segmentu privrednih klijenata. Povećanje obezvređenja u bilansu uspeha u sektoru stanovništva najvećim delom je posledica obezvređenja nove produkcije stambenih i gotovinskih kredita.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.2. Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti

Grupa je u svom poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika:

- kreditnom i sa njim povezanim rizicima;
- riziku likvidnosti;
- tržišnim rizicima;
- kamatnom riziku u bankarskoj knjizi;
- operativnom riziku;
- riziku ulaganja;
- riziku izloženosti;
- riziku zemlje kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u redovnom poslovanju Grupe.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza dužnika prema Grupi.

Kreditni rizik uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izmirivanju obaveza prema Grupi, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja. Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Grupe u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija članica Grupe, na osnovu koje se omogućuje limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe, uz minimiziranje kapitalnih zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka i u cilju održavanja adekvatnosti kapitala na prihvatljivom nivou. Grupa upravlja kreditnim rizikom na nivou klijenta, grupe povezanih lica i celokupnog kreditnog portfolija. Članice Grupe odobravaju plasmane klijentima (pravnim i fizičkim licima) za koje procenjuju da su kreditno sposobni vršeći analizu, odnosno kvantitativno i/ili kvalitativno merenje i procenu kreditnog rizika i finansijskog stanja dužnika. Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog rejting modela, kao i na primeni regulative Narodne banke Srbije, koja zahteva klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima članice Grupe vrše poređenje sa prethodnim periodima, identifikuju trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prate se pokazatelji kvaliteta aktive (kretanje NPL-a/NPE-a, stepen pokrivenosti NPL-a obezvređenjem i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019. godini, preko 7 godina u 2020. godini i od 2021. godine preko 6 godina. Takođe, uvedeno je i praćenje i izveštavanje o stepenu kreditne zaduženosti fizičkih lica (DTI racio). Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Grupi da proceni potencijalne gubitke, kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme odgovarajuće korektivne mere. S druge strane, članice Grupe ne ulažu u visokorizične plasmane kao što su ulaganja u potencijalno profitabilne projekte, ali s visokim rizikom, u investicione fondove visoko rizičnog portfolija i slično.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nemogućnosti Grupe da izmiruje dospele obaveze, a u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostalih obaveza, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.2. Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti (nastavak)

Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće Grupe u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva ostale pasive. Grupe u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo likvidnih sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti, formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

Rizik likvidnosti ispoljava se i u nemogućnosti Grupe da transformiše pojedine delove aktive u likvidna sredstva u kratkom roku. Grupa vrši analizu rizika izvora finansiranja i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora finansiranja odnosi se na strukturu pasive, odnosno obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Rizik likvidnosti izvora finansiranja zapravo predstavlja rizik da Grupa neće moći da ispuní obaveze usled povlačenja nestabilnih izvora sredstava, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora sredstava. Sa druge strane, tržišni rizik likvidnosti ispoljava se i kroz deficit rezervi likvidnosti i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama. Tokom 2024. godine Grupa je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima i svi pokazatelji rizika likvidnosti bili su iznad definisane tolerancije prema rizicima (limita). Grupa aktivno preduzima preventivne mere u cilju minimiziranja izloženosti riziku likvidnosti.

Tržišni rizici predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena tržišnih varijabli i obuhvataju devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje Grupa obavlja, cenovni rizik pozicija knjige trgovanja i robni rizik kome Grupa trenutno nije izložena.

Grupa je izložena **deviznom riziku** koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promene deviznih kursa, odnosno promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Grupa vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava. Tokom 2024. godine Grupa je bila usklađena sa regulatornim (neto otvorena devizna pozicija na nivou od najviše 20% kapitala Grupe) i interno definisanim limitima deviznog rizika.

Grupa je tokom 2024. godine bila izložena **cenovnom riziku** po osnovu pozicija koje matična Banka poseduje u knjizi trgovanja: FX svop poslova sa drugim ugovornim stranama, državnih dužničkih hartija od vrednosti Republike Srbije i pozicija u investicionim jedinicama. Podređeno lizing društvo nema pozicija raspoređenih u knjigu trgovanja pa nije izloženo cenovnom riziku.

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Grupa na sveobuhvatan način blagovremeno utvrđuje uzroke tekuće i procenjuje faktore buduće izloženosti kamatnom riziku. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive. Upravljanje kamatnim rizikom ima za cilj održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatnih stopa i usklađivanja izvora sa plasmanima prema visini kamatne stope i ročnosti.

Operativni rizik je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.2. Izloženost rizicima sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efektivnosti (nastavak)

sudskih ili vansudskih postupaka. Grupe preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, praćenje ključnih indikatora rizika koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Grupe, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Grupe. U cilju minimiziranja pravnog rizika i uticaja istog na finansijski rezultat, Grupa nastavlja i dalje da unapređuje svoju poslovnu praksu u delu pravovremenog rezervisanja po osnovu tužbenih zahteva protiv Grupe, a u skladu sa procenom budućeg očekivanog gubitka po tom osnovu.

Rizici ulaganja predstavljaju rizike ulaganja Grupe u druga pravna lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije prati se nivo trajnih ulaganja i o tome se izveštavaju organi i odbori Grupe. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Grupa stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

Velika **izloženost Grupe** prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Grupom, jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala Grupe. Tokom 2024. godine Grupa je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima izloženosti.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Izloženost Grupe riziku zemlje je na prihvatljivom nivou.

7.3. Upravljanje kapitalom

Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Grupe.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017. godine usklađen sa Bazel III standardom.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi;

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

- obezbeđenje adekvatnog nivoa kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održanje kapitala na nivou koji omogućava budući razvoj poslovanja.

Regulatorni kapital Grupe predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Grupe i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti i stope kapitalnog zahteva od 15%.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2024. godine iznosi 18.81%. Kapital na 31.12.2024. godine iznosi 13,915,850 hiljada.

Tabela 27. Adekvatnost kapitala

u hiljadama dinara	
Pokazatelji	31.12.2024.
Kapital	13,915,850
Ukupna rizična aktiva	73,996,124
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	18.81%

Tabela 28. Struktura kapitala Grupe na dan 31.12.2024. godine

u hiljadama dinara	
Struktura kapitala Grupe	31.12.2024.
Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	12,012,516
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,189
Gubitak tekućeg perioda	(46,355)
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	1,445,272
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobici	793,630
Nerealizovani gubici	(97,656)
Nematerijalna ulaganja	(359,632)
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)
Osnovni kapital	13,915,850
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital	13,915,850

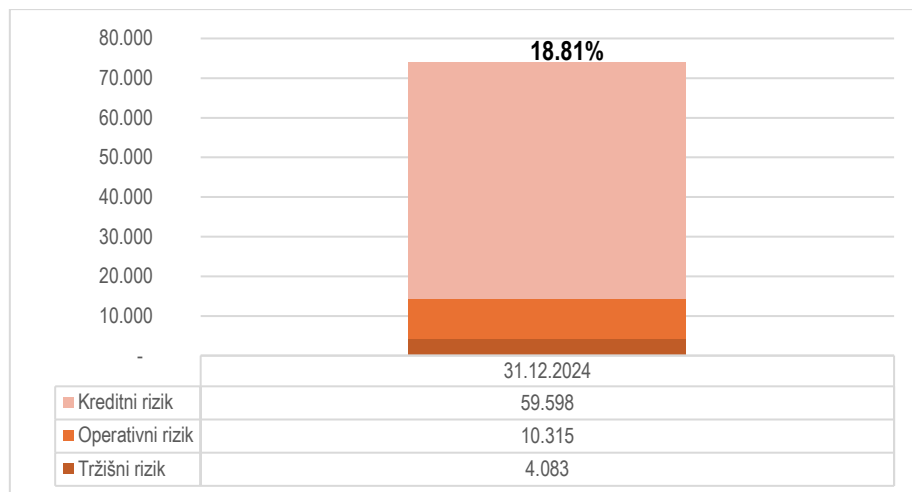
7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela 29. Rizikom ponderisane izloženosti i kapitalni zahtevi na dan 31.12.2024. godine

Pozicija	Iznos	u hiljadama dinara Kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	59,597,940	4,767,835
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	2,141,533	171,323
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	996	80
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	1,940,341	155,227
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	10,315,313	825,225
Ukupna izloženost	73,996,123	5,919,690
Osnovni akcijski kapital	13,915,850	
Osnovni kapital	13,915,850	
Ukupan kapital	13,915,850	
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	18.81%	
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	18.81%	
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	18.81%	

Graf 2. Struktura pokazatelja adekvatnosti kapitala Grupe

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima

7.4.1. Kreditni rizik

Prema stanju na dan 31.12.2024. godine ukupna bruto aktiva koja se klasifikuje iznosi 123 milijarde dinara.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 30. Ukupna izloženost kreditnom riziku

u hiljadama dinara

VRSTA PLASMANA	31.12.2024.	% ukupne aktive
kratkoročni krediti	22,723,753	18.46%
dugoročni krediti	32,606,065	26.51%
dospela potraživanja	1,173,900	0.95%
depoziti kod banaka	1,803,544	1.47%
kamate i naknade	523,494	0.43%
kratkoročne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	826	-
dugoročne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	83,360	0.07%
učešća u kapitalu drugih pravnih lica	177	-
sredstva stečena naplatom potraživanja	123,154	0.10%
kratkoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća - menice	202,771	0.16%
otkup potraživanja - dinari	492,589	0.40%
ostala bilansna aktiva	525,548	0.43%
UKUPNA BILANSNA AKTIVA KOJA SE KLASIFIKUJE	60,237,719	48.98%
plative garancije	2,389,953	1.94%
činidbene garancije	27,387,960	22.27%
obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviri	32,755,958	26.63%
neiskorišćene preuzete obaveze	222,766	0.18%
UKUPNA VANBILANSNA AKTIVA KOJA SE KLASIFIKUJE	62,756,637	51.02%
UKUPNO	122,994,356	100.00%

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 54.1% učešća, zatim slede kratkoročni krediti sa 37.7% i depoziti kod banaka sa 3%.

U okviru vanbilansnih stavki Grupe koje se klasifikuju, najznačajniji deo odnosi se na obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze (54.4%). Činidbene garancije učestvuju sa 45.5% u portfoliju vanbilansnih izloženosti Grupe, a plative garancije sa 4% sa stanjem na dan 31.12.2024. godine.

Tabela 31. Kvalitet klasifikovane aktive na nivou Grupe

u hiljadama dinara

Aktiva koja se klasifikuje	31.12.2024.
A	26,950,373
B	51,376,607
V	40,059,325
G	3,857,467
D	750,585
UKUPNO	122,994,356

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

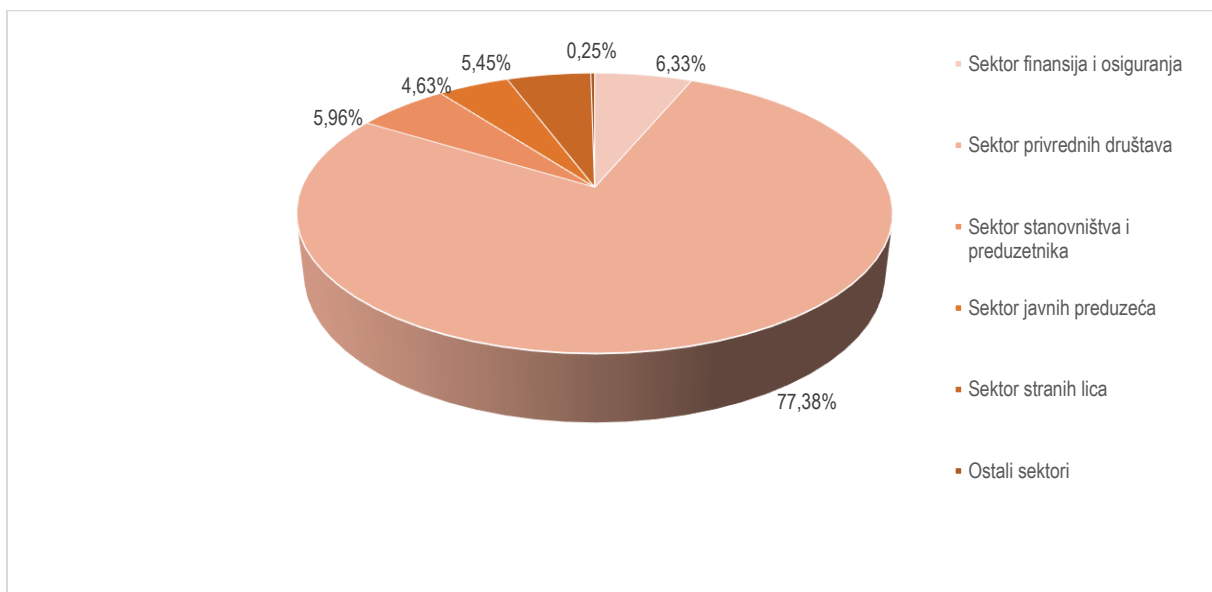
7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.1. Kreditni rizik (nastavak)

U strukturi bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje, plasmani niskog rizika (A i B kategorija) učestvuju sa 63.7%, dok učešće plasmana srednjeg nivoa rizika (V kategorija) iznosi 32.6%, a plasmana povišenog rizika (G i D kategorija) iznosi 3.7%.

Sektorska struktura ukazuje na značajnu koncentraciju plasmana Grupe u sektoru privrednih društava na koga se odnosi tri četvrtine izloženosti (75.4% ukupnog portfolija Grupe). Značajno učešće prisutno je i kod plasmana u sektoru finansija i osiguranja na koji se odnosi 6.3% izloženosti. Pored navedenih sektora, učešće u ukupnoj izloženosti imaju još i sektor stanovništva i preduzetnika sa 5.9%, sektor stranih lica sa 5.4% i sektor javnih preduzeća sa 4.6%. Ostali sektori su sa zanemarljivo malim učešćem u aktivnostima Grupe.

Graf 3: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.2. Rizik likvidnosti

Grupa u svom poslovanju poštuje osnovne principe upravljanja likvidnošću, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrše Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor, u okviru svojih nadležnosti, kao i ostale nadležne organizacione jedinice, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Grupa:

- vrši diversifikaciju valutne i ročne strukture izvora sredstava;
- formira i održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koji imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Plan poslovanja u slučaju nastupanja krize likvidnosti.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje faktora rizika koji mogu dovesti do nastanka rizika likvidnosti, a podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda: GAP analize, racio analize, stres testa.

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, kroz definisanje sklonosti i tolerancije prema ovom riziku, kao i sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, uz blagovremeno preduzimanje mera za umanj enje rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za ublažavanje. Kontrola rizika likvidnosti se sprovodi na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, uključujući i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu. Pored usklađivanja sa eksterno definisanim limitom pokazatelja likvidnosti, Grupa usklađuje svoje poslovanje i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Grupa takođe, usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR) i pokazateljem neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR), a koje održava zbirno u svim valutama na nivou

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

koji nije niži od 100% u skladu sa regulatornim limitom prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti banke Narodne banke Srbije.

U cilju zaštite od rizika likvidnosti Grupa je definisala i toleranciju (limit) merenu na nivou od najmanje 115% za oba pomenuta pokazatelja. Na dan 31.12.2024. godine vrednost pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznosila je zbirno po svim valutama 165%, odnosno za pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja zbirno za sve valute 196%, što je iznad regulatorno i interno definisanog nivoa. Zaštitni sloj likvidnosti na dan 31.12.2024. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe¹ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa².

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR) se izračunava za poslednji radni dan u tromesečju kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje.

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Grupa koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 32. Interni indikatori likvidnosti za 31.12.2024. godine

Pokazatelji	31.12.2024
(Racio GAP likvidnosti do 1 godine + CBC) / Ukupne obaveze	33.20%
(Racio ukupan GAP likvidnosti + CBC) / Ukupne obaveze	(28.34%)
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupni prilivi	54.99%
Pokazatelj promptne likvidnosti (PPL) 0-7 dana	31.26%
Pokazatelj likvidnih sredstava (PLS) 0-90 dana	31.33%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza (VOB)	20.53%
Koncentracija depozita najvećeg deponenta	7.67%
Koncentracija depozita 3 najveća deponenta	12.76%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / odnosno 90 dana, korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije, i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja, ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize, i likvidne aktive dospeća do 90 dana, korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

Pregled ročne strukture aktive i pasive (GAP likvidnosti) podrazumeva grupisanje bilansnih i vanbilansnih pozicija po vremenskim segmentima prema ugovorenom datumu dospeća, tj. očekivanom vremenu za generisanje

¹ Zaštitni sloj likvidnosti – iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

² Stres je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti Grupe usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, a koji mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

novčanog toka koji se može javiti u vidu priliva ili odliva. Prilikom izrade GAP analize sagledava se celokupna aktiva, pasiva i vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalni odliv sredstava.

Grupa prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Grupe i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Grupa kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Grupe veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Grupe, pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajni odlivi sredstava.

Grupa redovno testira Plan poslovanja u slučaju nastupanja krize likvidnosti i proverava period opstanka i solventnost Grupe, dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

7.4.3. Tržišni rizici

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Grupe koje nastaju usled promena tržišnih varijabli (kretanja cena na tržištu) i obuhvataju devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje Grupa obavlja, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti u knjizi trgovanja i robni rizik.

Grupa je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja/isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja. Sa stanjem na dan 31.12.2024. godine jedino je matična Banka imala pozicije razvrstane u knjigu trgovanja, dok podređeno lizing društvo nije bilo izloženo cenovnom riziku.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizicima vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke, kao i drugi nadležni odbori i organizacione jedinice, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovim rizicima.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.3. Tržišni rizici

7.4.3.1. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital Grupe. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Grupe na dan 31.12.2024. godine iznosi 1,940,341 hiljada dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 13.94%.

7.4.3.2. Cenovni rizik

Grupa je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja koje poseduje matična Banka. Na dan 31.12.2024. godine u knjizi trgovanja matična Banka je imala dinarske obveznice Republike Srbije, investicione jedinice otvorenog investicionog fonda OTP Cash Dinar i svop ugovore sa Stonex Group Inc. i Intesa Sanpaolo spa.

Tabela 33. Struktura knjige trgovanja Grupe

u hiljadama dinara	
Pozicija (fer vrednost)/Datum	31.12.2024
HoV RS	804,410
Investicione jedinice	249
FX Swap	(21,547)
KNJIGA TRGOVANJA	783,112

7.4.4. Kamatni rizik

Grupa upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (*repricing risk*) – izloženost usled neusklađenosti rokova do dospeća (za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom), odnosno do perioda ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom) za kamatno osetljive pozicije iz bankarske knjige i vanbilansa;
- rizik krive prinosa (*yield curve risk*) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (*basis risk*) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (*optionality risk*) – kome je izložena iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine, ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, kao i na ekonomsku vrednost Grupe, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.4. Kamatni rizik (nastavak)

kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažodno, Grupa upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Grupa posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala i na neto kamatne prihode.

Grupa procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Ekonomska vrednost kapitala;
- Stres test.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Grupe, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Grupe. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacione jedinice nadležne za unutrašnju reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja. Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Grupe o upravljanju kamatnim rizikom.

Tabela 34. GAP kamatnog rizika

	u hiljadama dinara				
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno kamatno osetljivo
Kamatno osetljiva aktiva	36,397,054	22,100,435	4,390,680	11,422,384	74,310,553
Kamatno osetljiva pasiva	59,409,658	13,215,609	11,014,954	2,010,455	85,650,676
Kamatni GAP	(23,012,604)	8,884,826	(6,624,274)	9,411,929	(11,340,123)

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.4. Kamatni rizik (nastavak)

Značajan deo obaveza Grupe čine transakcioni depoziti i depoziti bez ugovorenog roka dospeća koji se u kamatnom gepu prikazuju u prvoj ročnoj korpi (do jednog meseca), što zajedno sa opštim trendom kretanja kamatnih stopa na domaćem i međunarodnom bankarskom tržištu utiče da se formira negativni kamatni gep u korpama kraćih ročnosti (do jedne godine).

Tabela 35. Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala:

Pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala	Limit	31.12.2024
EVE na dan	max 10%	4.77%
NII na dan	max (10%)	3.98%

7.4.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Grupa događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrednih subjekata, trgovina i prodaja, brokerski poslovi s fizičkim licima, bankarski poslovi s privrednim društvima, bankarski poslovi s fizičkim licima, platni promet, usluge za račun klijenata i upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Grupe koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o operativnim gubicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Matična Banka na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakoj organizacionoj jedinici matične Banke imenovani su zaposleni zaduženi i odgovorni za identifikaciju i evidentiranje događaja operativnog rizika, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizaciona jedinica matične Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje Upravnog odbora, Izvršnog odbora i Odbora za reviziju o operativnim rizicima.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.5. Operativni rizik (nastavak)

Grupa meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Grupasprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelji na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Grupa upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudskih grešaka i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Grupe.

Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih jedinica u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mera za poboljšanje.

Grupa ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom kroz unapređenje prethodno uočenih propusta u radu. Grupa preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi pojedinačnih članica Grupe.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Grupa je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice pojedinačnih članica Grupe u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Članice Grupe procenjuju rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem članica Grupe, a na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana.

Grupa je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa u Banci, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja (*BCP– Business Continuity Plan*), a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja. Grupa je usvojila Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Grupe u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Grupe.

7.4.6. Rizici ulaganja

Rizici ulaganja Grupe predstavljaju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Grupa stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.6. Rizici ulaganja (nastavak)

investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

Ukupna trajna ulaganja Grupe (ulaganja u osnovna sredstva, investicione nekretnine i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 31.12.2024. godine iznose neto 2,255,100 hiljada dinara i predstavljaju 16.21% kapitala Grupe.

Tabela 36. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	31.12.2024.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja Grupe u kapitalu	16.21%	Max 60%
Ulaganje u lica van finansijskog sektora	0.01%	Max 10%

7.4.7. Rizik izloženosti

Velika izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Grupom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Grupe.

U svom poslovanju Grupa vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Grupe;
- zbir svih velikih izloženosti Grupe ne sme preći 400% kapitala Grupe.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Grupom.

Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Grupom, kretala se u okviru propisanih limita tokom 2024. godine. Grupa na dan 31.12.2024. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Grupe.

7.4.8. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

7.4. Analiza izloženosti glavnim rizicima (nastavak)

7.4.8. Rizik zemlje (nastavak)

- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Grupa upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Grupa vrši određivanjem kategorije interne klasifikacije zemlje dužnika, a na osnovu nezahтеvanih dugoročnih kreditnih rejtinga rejting agencije Moody's Investor Service Ltd i utvrđivanjem limita izloženosti kao procenta od kapitala Grupe u zavisnosti od kategorije eksternog kreditnog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Grupa vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

Plasmani Grupe koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Grupi očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Grupe bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

Grupa je u svojim plasmanima na 31.12.2024. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Italija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Austrija, Rusija i Hrvatska. Sva izloženost riziku zemlje potiče od plasmana matične Banke, dok podređeno lizing društvo nije imalo izloženosti prema drugim zemljama osim u Republici Srbiji. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige.

U ukupnim plasmanima Grupe, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 6,426,980 hiljada dinara u bruto iznosu, od čega se 38.09% odnosi na Italiju, 28.75% na Bosnu i Hercegovinu i 14.03% na Crnu Goru.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE

8.1. Usklađenost poslovanja

Osnovni cilj funkcije kontrole usklađenosti poslovanja jeste da se identifikovani rizici usklađenosti prate i procenjuju, kako bi se organima upravljanja pružilo nezavisno i objektivno mišljenje o rizicima usklađenosti poslovanja i dale preporuke o potrebi usklađenosti poslovanja, a time pružila pomoć u ostvarivanju poslovne politike Grupe.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja uspostavlja, primenjuje i održava odgovarajuće mehanizme i procese sa ciljem da:

- identifikuje relevantne i važeće zakone, pravila, propise, kodekse ponašanje i standarde dobre prakse sa kojima Grupa, odnosno članica Grupe treba da uskladi svoje poslovanje (usklađivanje sa zakonima, propisima i standardima);
- identifikuje, procenjuje, upravlja i prati rizike usklađenosti poslovanja (identifikacija, procena i smanjenje rizika usklađenosti kroz politike, procedure i uputstva);
- obezbedi promociju svesti i kulture usklađenosti poslovanja širom Grupe, odnosno članice Grupe (obuka i edukacija);
- sprovodi periodične kontrole usklađenosti internih akata sa važećim zakonima, pravilima, propisima i standardima uz davanje preporuka/saveta o merama koje treba preduzeti da bi se obezbedila usklađenost (upravljanje pojedinačnim slučajevima neusklađenosti);
- izveštava organe upravljanja o usklađenosti poslovanja (izveštavanje).

Kontrola usklađenosti poslovanja je u delokrugu posebne organizacione jedinice koja je odgovorna za identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, a koji može nastati kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje pojedinačnih članica Grupe.

Organizaciona jedinica zadužena za sprovođenje kontrole usklađenosti poslovanja postupa u skladu sa Programom praćenja usklađenosti poslovanja, koji sadrži metodologiju rada, način provere usklađenosti poslovanja, planirane aktivnosti, plan obuke zaposlenih i način i rokove izrade izveštaja. U cilju implementacije Programa, konkretne aktivnosti za svaku godinu se definišu Godišnjim Planom aktivnosti sa Planom obuka, koji predstavljaju sastavni deo Programa praćenja usklađenosti poslovanja. Aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja obuhvataju aktivnosti kontrole usklađenosti poslovanja i poslove Lica sa zaštitu podatka o ličnosti.

U toku 2024. godine sprovedene su planirane aktivnosti i planirane obuke zaposlenih u skladu sa Planom aktivnosti i Planom obuka za 2024. godinu (praćenje regulatornog okvira i blagovremeno informisanje organizacionih jedinica i zaposlenih o donetim zakonima i drugim propisima relevantnim za poslovanje, kontrola usklađenosti internih akata, upravljanje prigovorima klijenata, ažuriranje rokovnika eksternog izveštavanja, sagledavanje marketinškog materijala pre objavljivanja, davanje obrazloženog mišljenja na predloge za poveravanje, uvođenje novih proizvoda i izmene tarife naknada za platne usluge i drugo). U skladu sa Planom, sprovedene su obuke zaposlenih na sledeće teme: Sprečavanje prevara i borba protiv korupcije, Prigovori, Izmene i dopune Zakona o platnim uslugama, Nacrt Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, Način sprovođenja video-identifikacije – Odluka NBS o uslovima i načinu utvrđivanja i provere identiteta fizičkog lica korišćenjem sredstava elektronske komunikacije, Zaštita podataka o ličnosti, Prigovori – za potrebe Digital origination aplikacije, Zaštita podataka o ličnosti – za potrebe Digital origination aplikacije, Zaštita konkurencije.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.1. Usklađenost poslovanja (nastavak)

Tokom 2024. godine, upravljanju prigovorima klijenata se pristupalo sa dužnom pažnjom, u skladu sa internim procedurama i važećim propisima, u cilju prepoznavanja rizika koji mogu imati značajan uticaj na poslovanje Grupe. Svi odgovori na prigovore klijenata poslani su u propisanim rokovima, vodeći računa o interesima klijenata.

Aktivnosti Lica za zaštitu podataka o ličnosti u toku 2024. godine odvijale su se prema Planu aktivnosti. Lice za zaštitu podataka o ličnosti kontinuirano je davalo svoje mišljenje i preporuke za usklađivanje procesa i dokumenata sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, postupalo po zahtevima fizičkih lica u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti, izrađivalo Ugovore o obradi podataka o ličnosti i sprovodilo obuke zaposlenih na temu zaštite podataka o ličnosti.

8.2. Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizici usklađenosti se redovno identifikuju, procenjuju, prate i kontrolišu, a najmanje jednom godišnje, prema postojećoj metodologiji, procenjuju se glavni rizici usklađenosti poslovanja i predlažu planovi za upravljanje tim rizicima, o čemu se sastavlja poseban godišnji izveštaj. Godišnji izveštaj o glavnim rizicima usklađenosti poslovanja za 2024. godinu, usvojen je od strane Izvršnog odbora i dostavljen Odboru za reviziju i Upravnom odboru. Na osnovu procenjenih rizika usklađenosti poslovanje, a u skladu sa Programom praćenja usklađenosti poslovanja, izrađen je Godišnji plan aktivnosti i plan obuka za 2025. godinu koji je usvojen od strane Upravnog odbora.

Izveštaj o glavnim rizicima usklađenosti poslovanja i planovima za njihovo upravljanje ima za cilj da se identifikovani rizici prate i procenjuju, odnosno da se njima efikasno upravlja kako bi se uticaj tih rizika na poslovanje Grupe sveo na najmanju moguću meru. Glavni rizici poslovanja koji se identifikuju, kontinuirano procenjuju, prate i kontrolišu su rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

8.3. Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma

Osnovni cilj funkcije Sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma jeste identifikacija, praćenje i upravljanje rizicima koji mogu da nastanu kao posledica propuštanja usklađenosti poslovanja sa propisima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Procedura unutrašnjih kontrola sprovođenja Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma (Zakon) primenjuje se u postupku unutrašnje kontrole primene radnji i mera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i kontrole primene internih akata, koju sprovode zaposleni organizacione jedinice nadležne za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma članice Grupe.

Procedurom se uređuje način i postupak sprovođenja unutrašnje kontrole primene Zakona i podzakonskih akata, a unutrašnja revizija je nadležna i odgovorna da proveri usklađenost procedura članica Grupe i naloži ažuriranje istih na način da budu adekvatne za izvršenje obaveza iz Zakona i drugih propisa u vezi sa SPN/FT.

Proveru usklađenosti sistema i procedura za primenu Zakona, kao i primene tih procedura, svaka članica Grupa je dužna da sprovodi jednom godišnje, a najkasnije jednom u 18 meseci kao i svaki put kad dođe do promene u poslovnim procesima članice Grupe, najkasnije do dana uvođenja te promene u poslovnu ponudu.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.3. Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma (nastavak)

Zaposleni nadležni za kontrolu primene Zakona odgovorni su za sprovođenje unutrašnje kontrole.

Postupak kontrole odvija se kroz sledeće aktivnosti:

- definisanje kontrolnih tačaka i izradu kontrolnog plana;
- izvođenje kontrola definisanih kontrolnim planom;
- izveštavanje o rezultatima sprovedenih kontrola.

Kontrolni plan na nivou članica Grupe izrađuje se na godišnjem nivou, najkasnije do 31.12. tekuće za narednu godinu i usvaja se od strane Izvršnog odbora članice Grupe. U slučaju potrebe, plan je moguće revidirati, takođe uz pribavljene saglasnosti Izvršnog odbora članica Grupe. Kontrolni plan najmanje mora da obuhvati predviđeni broj redovnih kontrola na godišnjem nivou, organizacione delove u kojima će se sprovoditi, predmet i oblasti poslovanja koje će biti predmet kontrole uz okvirni period vršenja kontrole odnosno podelu po kvartalima u kojima će se vršiti. Kontrolne tačke bliže određuju samu kontrolu i definišu se neposredno pre sprovođenja i najmanje moraju obuhvatiti tip kontrolisane dokumentacije, broj kontrolnih uzoraka i period za koji se traže.

Unutrašnja kontrola primene zakona, podzakonskih akata, procedura i drugih akata članica Grupe u vezi SPN/FT, vrši se u vidu planiranih i namenskih kontrola koje se obavljaju po potrebi.

Unutrašnja kontrola poslova otkrivanja i SPN/FT obuhvata, naročito sagledavanje rizika od pranja novca i finansiranja terorizma – rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe odnosno članica Grupe, usled korišćenja članica Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa, transakcije, usluge ili proizvoda članica Grupe) u svrhu pranja novca i/ili finansiranja terorizma. Rizik od PN/FT nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađenosti poslovanja članica Grupe sa Zakonom, propisima i unutrašnjim aktima, kojima se uređuje SPN/FT, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti unutrašnjih akata članica Grupe sa Zakonom u vezi sa SPN/FT.

8.4. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informaciono- komunikacioni sistem Grupe obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije za donošenje poslovnih odluka, čime se obezbeđuje sigurno i stabilno poslovanje i sprovođenje strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

U skladu sa Strategijom razvoja informacionog sistema Grupe planirana su kontinuirana unapređenja informacionog sistema odnosno serverske, arhivske, informaciono komunikacione i softverske platforme kao i digitalizacija poslovanja uvođenjem digitalnih platformi i servisa.

Sektor informaciono komunikacionih tehnologija kontinuirano prati i kontroliše postojeće kapacitete i performanse i vrši obezbeđenje potrebnih hardverskih i komunikacionih resursa za podršku poslovanju Grupe. U skladu sa zahtevima o uključenju novih korisnika informacionog sistema, internih ili eksternih pružalaca usluga, obezbeđuju se potrebni kapaciteti (komunikaciona oprema, mreža, veze i sl.), vrši se redovno održavanje komunikacionih uređaja, testiranje veza i protoka i obezbeđenje neophodnih komunikacija i opreme na primarnoj i DR lokaciji.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.4. Informaciono-komunikaciona tehnologija (nastavak)

U skladu sa zakonskim i drugim zahtevima, za potrebe upravljanja rizicima, praćenja klijenata, kontrole usklađenosti poslovanja Grupe, izveštavanja i podrška razvoju novih proizvoda kontinuirano se vrši održavanje, razvoj i implementacija aplikativnog softvera.

U toku izveštajnog perioda realizovani su svi projekti i unapređenja značajni za redovno održavanje resursa informacionog sistema koji obezbeđuju podršku bankarskom poslovanju a koji se odnose na unapređenje informaciono komunikacione infrastrukture, bezbednosti i unapređenje Core sistema i razvoj i implementaciju novih aplikativnih rešenja i to:

- Obezbeđena je informaciono - komunikaciona infrastruktura i svi potrebni resursi za rad svih novih ekspozitura, što uključuje sledeće IT aktivnosti : nabavka, instalacija i podešavanje opreme (računari, štampači, svičevi, ruteri) za rad, uspostavljanje komunikacije, obezbeđenje telefonije i ostalih veza);
- Za potrebe razvoja Grupe i povećanja kapaciteta storage uređaja koji služe za čuvanje i smeštaj podataka implementiran je novi EMC Storage uređaj na primarnoj i DR lokaciji;
- Sa ciljem povećanja bezbednosti implementiran je napredni sigurnosni alat F5 Web Application Firewall koji štiti web aplikacije od različitih pretnji i DDoS napada;
- Unapređeno je virtuelno okruženje – Implementirani i instalirani su novih host serveri za Vmware okruženje na primarnoj lokaciji DR lokaciji;
- Unapređena je serverska infrastruktura – izvršen je upgrade Windows servera na Microsoft podržane verzije, upgrade ostalih Microsoft sistemskih aplikacija, security improvement, ActiveDirectory i kroz implementaciju hardeninig standarda (povećanje sigurnosti) je unapređen ActiveDirectory okruženja Grupe;
- Unapređeno je rešenje za kopije podataka (backup sistem) – implementiran je novi TapeLibrary sistem;
- Izvršena zamena komunikacione opreme i implementirani su novi distributivni switch-evi;
- Implementiran je Malware information service (MISP) i izvršena je integracija sa rešenjem za praćenje i monitoring korisnika u informacionom sistemu (SIEM rešenje) u cilju poboljšanja bezbednosti sistema Grupe;
- Implementiran je sistem za kontrolu i bezbednost baza podataka - Imperva Database security sistem;
- Unapređena je Microsoft365 security infrastruktura implementacijom odnosno primenom Defender, Intune, Purview Audit-eDiscovery;
- Završen je projekat primene tehničkog rešenja MS Office 365 E5 sa DLP (Data Loss Protection) funkcionalnostima za klasifikaciju Internih i eksternih dokumenta koji se koriste u bankarskom poslovanju - na osnovu donetih i definisanih pravila koja su usklađena sa GDPR regulativom, pratećim zakonima i Internim aktima vrši se postavljanje bezbednosnih polisa kako bi informacioni sistem automatski vršio kontrolu i proveru dokumentacije koja se razmenjuje kroz informacioni sistem a da pri tome ne ugrozi normalnu razmenu dokumenata i informacija;
- Unapređena je infrastruktura za podršku kartičnom sistemu – implementirana je nova verzija OTHA aplikacije preko koje se vrši razmena poruka za platne kartice;
- Uspostavljena lokalna infrastruktura za potrebe hosting-a novog mBanking rešenja;
- Uspostavljena je informaciono - komunikaciona infrastruktura za rad jednog novog podređenog Društva ALTA Leasing doo Beograd kao za novo otvoreno brokersko odeljenje Banke;

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.4. Informaciono-komunikaciona tehnologija (nastavak)

- Kontinuirano se vrši podrška bankarskom poslovanju kroz uvođenje projekta Digital Origination – ovim projektom se uspostavlja digitalna platforma za digitalizaciju i automatizaciju u procesu plasiranja bankarskih proizvoda za fizička i pravna lica. Projekat u uključuje potpunu automatizaciju otvaranja računa fizičkih lica i plasiranje gotovinskih i potrošačkih kredita na POS lokacijama, u ekspoziturama Banke i na kanalima elektronskog bankarstva. Proizvodi će biti dostupni postojećim i budućim klijentima Banke uz mogućnost identifikacije klijenta putem video identifikacije. Za realizaciju projekta je uspostavljena posebna infrastruktura, implementiran je softver koji se povezuje sa Core aplikacijama i backend konektorima i pripremljena oprema neophodna za implementaciju na POS lokacijama. U okviru ovog projekta se priprema infrastruktura za digitalno potpisivanje dokumentacije klijenata i smeštanje iste u eArhivu. U produkciji su sledeći servisi : potrošački i gotovinski krediti, web kanal sa video identifikacijom, merchant kanal, potpisivanje dokumentacije na tablet uređajima;
- U toku je projekat implementacije rešenja za eMenice i korišćenje jedinstvene baze elektronskih menica CReM – pripremljena je serverska infrastruktura, implementiran je softver koji su isporučili vendori elektronskog bankarstva - uspostavljena je komunikacija sa Centralnim registrom e-Menice. Projekat će obezbediti novu uslugu klijentima elektronskog bankarstva za pravna i fizička lica i unaprediti dosadašnji način poslovanja i rada sa papirnim menicama i pratećom meničnom dokumentacijom;
- Implementiran je softver za sprečavanje pranja novca koji uključuje obezbeđivanje neophodne infrastrukture, analizu, pripremu podataka, povezivanje sa Core sistemom, implementaciju softvera, testiranje i puštanje u produkciju, a u toku su aktivnosti na implementaciji dodatnih funkcionalnosti;
- Završena je implementacija novog kontakt centra u cloud-u – novi kontakt centar će omogućiti dostupnost i podršku klijentima Banke, neprekidno svih sedam dana u nedelji;
- U toku je projekat implementacije rešenja za praćenje i upravljanje ponašanjem klijenata - CRM rešenje SELECTA - na produkciji su postavljeni sledeći moduli: 360 pogled, kampanje, CX, ChatBot-Weaver, matičenje klijenata fizičkih lica sa otvaranjem računa u filijalama, integracija sa kontakt centrom, prigovori faza 1, a u toku je implementacija i dodatnih funkcionalnosti;
- Kontinuirano se unapređuju aplikacije u okviru Core banking sistema: Treasury, BankaP, KDP, GK i Osnovna sredstva, DevPP i Dinarski PP i CMS, Automatske obrade i aplikacije koje se koriste za rad sa stanovništvom;
- U toku je implementacija novog softverskog rešenja za obavljanje faktoring poslova;
- U toku je implementacija aplikativnog rešenja za data warehouse (DWH), sistema za izveštavanje i struktuiranje podataka Banke;
- Nabavka i implementacija novog Core sistema Gemikro za ALTA Leasing doo Beogra-specijalizovano programsko rešenje za poslovanje lizing kuća.

Uspostavljen je niz politika, procedura i uputstava koji su neophodni za upravljanje informacionim sistemom Grupe kao i za praćenje, monitoring i kontinuirano unapređenje informacionog sistema. Sva akta za koja je nadležan Sektor informaciono komunikacionih tehnologija su ažurirana i preispitana u toku godine. Najvažnija akta za organizaciju i upravljanje informaciono komunikacionim sistemom su Politike sigurnosti opšte i posebne, Procedure za Otvaranje, izmenu i zatvaranje i reviziju korisničkih naloga, Testiranje aplikacija, Upravljanje promenama i upravljanje incidentima. Upravljanje IT rizicima se vrši u skladu sa Procedurom za upravljanje rizicima u informacionom sistemu. Na osnovu analize rizika definisan je plan tretmana informacionih rizika za 2024. godinu.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Grupe zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u procesima kojima se bave Banka i Lizing. U tom smislu Grupa permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Grupe;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja, ekspozitura i drugih organizacionih jedinica.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka i lizing kompanija, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

8.6. Korporativna odgovornost prema društvu

Kao aktivna članica Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija matična Banka, je posvećena primeni deset principa Globalnog dogovora Ujedinjenih Nacija. U skladu sa Izveštajem o napretku (originalno: *Communication on progress – COP*) je u obavezi da na godišnjem nivou:

- podnese izjavu izvršnog direktora u elektronskoj formi putem koje se nedvosmisleno iskazuje podrška inicijativama Globalnog dogovora UN; i
- dostavi popunjen multidimenzionalni upitnik za Izveštaj o napretku.

Reč je o upitniku koji se sastoji od pet nezavisnih sekcija sa akcentom na sledeće oblasti: ljudska prava, radni standardi, životna sredina, antikorupcija i sistem korporativnog upravljanja po prethodno navedenim stavkama. Upitnik kreira dodatnu vrednost za svoje članove tako što:

- 1) izgrađuje poverenje kroz iskazivanje njihove posvećenosti korporativnoj održivosti, primeni Deset principa i Ciljeva održivog razvoja;
- 2) meri i prikazuje ostvareni napredak u primeni Deset principa, na dosledan i uniforman način;
- 3) omogućava sticanje uvida, učenje i kontinuirano unapređenje učinka;
- 4) pruža mogućnost da se uporedi dostignuti nivo napretka sa ostalim članicama (tzv. „benchmark“) uz slobodan pristup podacima o korporativnoj održivosti ostalih učesnika.

U okviru svake sekcije, matična Banka opisuje procese i politike/procedure koji nedvosmisleno ukazuju na: stepen posvećenosti i napretka u prethodnom periodu na planu preventivnog delovanja i zaštite od negativnog uticaja na životnu sredinu; ključne indikatore ostvarenih performansi; kao i izveštajne mehanizme i linije komunikacije koje oslikavaju pouke iz prošlosti i predloge za buduće akcije. U predviđenom roku (najkasnije do 31. jula 2024. godine), matična Banka je ispunila svoju obavezu u pogledu dostavljanja ažuriranog upitnika sa podacima za prethodni izveštajni period koji pokriva vremensko razdoblje između 01.01. i 31.12.2023. godine. Dana 05. aprila 2024. godine matična Banka je zvanično obnovila status aktivnog člana Globalnog dogovora Ujedinjenih Nacija za narednu godinu.

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.6. Korporativna odgovornost prema društvu (nastavak)

Svesna svoje uloge i pozicije na tržištu, Grupa posebnu pažnju pridaje balansiranom razvoju ekoloških (E), društvenih (S) i ekonomskih (G) aspekata poslovanja istovremeno doprinoseći opštoj dobrobiti zajednice. Dodatno, Grupa svoje poslovanje kontinuirano prilagođava proklamovanim ciljevima održivog razvoja (*Sustainable Development Goals* – SDG) u svim definisanim oblastima opravdavajući svoj status društveno odgovornog subjekta.

U prethodnom periodu, matična Banka je realizovala veći broj akcija donacija u različitim oblastima, poput:

- *sporta* (renoviranje postojećih košarkaških terena na teritoriji opštine Novi Beograd);
- *obrazovanja* (donacija za akreditaciju studijskog programa poslovne informatike na Visokoj školi strukovnih studija za obrazovanje vaspitača i trenera iz Subotice; donacija za poboljšanje uslova rada i nabavku novih nastavnih sredstava za rad u osnovnoj školi „Ljubomir Acimović“ iz Obrenovca);
- *zdravstva* (doniranje klimatskih uređaja za KBC Zemun; donacija za opremanje i čišćenje prostora u kojem borave štićenici Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine – Zvečanska);
- *ostalog humanitarnog rada* (donacija socijalno ugroženim grupama na teritoriji Srbije, sa posebnim fokusom na najmlađe sa područja Kosova i Metohije; donacija hramu Rođenja Presvete Bogorodice u Zemunu) i dr.

Uspostavljena organizaciona kultura koja se oslanja na principe društveno odgovornog poslovanja predstavlja osnove na kojima Grupa zasniva svoju ulogu u okruženju koje počiva na pluralizmu, poštovanju različitosti polova i mišljenja, uz promociju slobodnog izražavanja po svim pitanjima. Dugoročna tendencija Grupe jeste da sve vrednosti koje se promovišu društveno odgovornim ponašanjem postanu istovremeno vrednosti ne samo zaposlenih (kao vrlo značajnog resursa) nego i vrednosti eksternih stejkholdera kreirajući istovremeno širi socio-ekonomski kontekst. Iz perspektive Grupe ekonomski rast se ne može smatrati celovitim ukoliko nije na adekvatan način praćen društveno odgovornim odnosom prema zajednici, koji na kraju rezultira u višem nivou civilizacijskog razvoja. Kao Grupa zalažemo se da nacionalna mreža Globalnog dogovora podstiče dijalog/partnerstva između različitih subjekata javnog, poslovnog i nevladinog sektora koji doprinose promovisanju principa društveno odgovornog poslovanja i Agende UN 2030.

8.7. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Grupa je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

Grupa je opredeljena da pri realizaciji svojih poslovnih aktivnosti vodi brigu o uticajima na životnu sredinu i da neprekidno unapređuje sistem menadžmenta zaštite životne sredine u skladu sa zahtevima trenutno važećeg standarda ISO 14001. Iako neizvesna geopolitička situacija utiče na poslovne odluke članica Grupe i usporavanje realizacije ciljeva „zelene agende“, Grupa ostaje fokusirana na unapređenje korporativne društvene odgovornosti na sledeći način: Grupa je spremna da aktivno pruži podršku svim klijentima koji pokazuju inicijativu za prelazak na čiste izvore energije i značajno doprinesu smanjenju emisije štetnih gasova u procesu realizacije svojih tranzicionih planova. Aktivnim učešćem na stručnim simpozijumima posvećenim temama zelene ekonomije i dekarbonizacije Grupa iskazuje svoju opredeljenost ka ostvarivanju ciljeva održivog razvoja na dugi rok posmatrano i pružanju potpore opšte proklamovanim ciljevima da Evropa postane prvi klimatsko neutralni kontinent. Takođe, matična Banka aktivno učestvuje u projektu izrade nacionalnog Upitnika u oblasti ESG rizika (*Environmental, Social & Governance*), iniciranom od strane Udruženja banaka Srbije, kao i u projektu kreiranja smernica i jačanju

8. OSTALE AKTIVNOSTI GRUPE (nastavak)

8.7. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine (nastavak)

kapaciteta za efikasno upravljanje ESG rizicima u kojem nemerljivu podršku pruža ekspertiza predstavnika Međunarodne Finansijske Korporacije (*International Finance Corporation - IFC*). Kao vidljivi rezultati se izdvajaju: učešće matične Banke u istraživanju bankarskog sektora o praksi ESG i održivog finansiranja, izrađivanje Smernica za jačanje kapaciteta za primenu ESG politika i održivog finansiranja, edukacija na globalnom nivou i uključivanje većeg broja institucija ka realizaciji ovog kompleksnog cilja.

8.8. Otkup sopstvenih akcija

Nije bilo otkupa sopstvenih akcija u toku 2024. godine.

8.9. Ogranci

Grupa nema ogranke u smislu Zakona o privrednim društvima.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

9.1. Kodeks korporativnog upravljanja

U skladu sa standardima dobrog korporativnog upravljanja, pravila, načela i osnovni principi poslovanja Banke i podređenog Društva ALTA Leasing doo definisani su opštim aktom Banke „Kodeksom korporativnog upravljanja“, koji je objavljen na intranet portalu Banke.

Pravila korporativnog upravljanja implementirana kroz interna akta Banke odnose se i na podređeno Društvo ALTA Leasing doo Beograd i svi zaposleni u Grupi nastoje da u samoj primeni istih ne postoje odstupanja.

Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su principi korporativne prakse prema kojima se, u poslovanju, ponašaju i pridržavaju nosioci korporativnog upravljanja Grupe. Cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u oblasti korporativnog upravljanja, ravnopravan uticaj svih zainteresovanih strana, postojećih i potencijalnih akcionara, zaposlenih, klijenata, organa Upravljanja Grupe, države i dr. Konačan cilj je obezbeđenje dugoročnog i održivog razvoja Grupe.

Podređeno Društvo ALTA Leasing doo Beograd je potpisalo Ugovor o poveravanju poslovnih aktivnosti o pružanju usluga upravljanja ljudskim resursima. Podređeno privredno Društvo ALTA Leasing doo Beograd je organizovalo svoja korporativna upravljanja u skladu sa pravilima Matičnog Društva.

9.2. Organi upravljanja i njihovi odbori

ALTA Banka

Banka u svom radu primenjuje odredbe Zakona o bankama i podzakonskih akata Narodne banke Srbije. Pored navedenog, Banka je internim aktima uspostavila adekvatno upravljanje i obezbedila transparentnost procesa odlučivanja organa upravljanja i drugih donosilaca odluka.

Unutrašnja organizacija Banke, kroz uspostavljenu organizacionu strukturu u 2021. godini, kojom su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške, funkcionalno i organizaciono odvojene od preuzimanja rizika, sa jasno utvrđenom podelom poslova, nadležnosti i dužnosti, sprečava sukob interesa.

Organizacija Banke i način upravljanja Bankom uređeni su, u skladu sa Zakonom o bankama, na sledeći način:

- Skupština Banke;
- Upravni odbor;
- Izvršni odbor,
- Odbor za praćenje poslovanja Banke (u daljem tekstu: Odbor za reviziju);
- Kreditni odbor i
- Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO odbor).

Nadležnosti i delokrug rada navedenih organa, kao i odgovornost definisani su Zakonom o bankama i opštim aktom Banke, Statutom.

Skupštinu banke čine akcionari Banke. Skupština donosi odluke na sednicama, na kojima akcionari svoje pravo glasa mogu ostvariti neposredno ili preko ovlašćenih predstavnika. Način rada i postupak odlučivanja uređen je Statutom i Poslovníkom o radu. Banka je u 2024. godini održala ukupno 7 sednica Skupštine i to jednu redovnu i šest vanrednih sednica.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.2. Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)

ALTA Banka

Upravni odbor Banke čini pet članova, uključujući i predsjednika. Mandat članova Upravnog odbora je četiri godine. Minimalan broj članova Upravnog odbora definisan je Zakonom o bankama i Statutom. Najmanje 1/3 članova Upravnog odbora moraju biti lica nezavisna od Banke, a takođe najmanje tri člana moraju imati odgovarajuće iskustvo u oblasti finansija. Članovi Upravnog odbora nisu zaposleni Banke. Članove Upravnog odbora Banke bira i razrešava Skupština Banke, uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije. U postupku davanja saglasnosti za

imenovanja člana Upravnog odbora Narodna banka Srbije naročito ceni poslovnu reputaciju predloženog lica i odgovarajuće kvalifikacije koje se odnose na obrazovanje predloženog lica. Način rada i druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora uređena su Poslovnikom o radu. Tokom 2024. godine Upravni odbor je održao ukupno 50 sednica od čega je uz lično prisustvo članova održano 11 redovnih sednica, 6 vanrednih, dok je pisanim izjašnjavanjem održano 33 sednica.

Na dan 31.12.2024. godine sastav Upravnog odbora je sledeći:

- Dr Davor Macura, predsednik Upravnog odbora, predstavnik akcionara ALTA PAY;
- Jelena Pantović, nezavisni član;
- Prof. dr Aleksandar Živković, nezavisni član;
- Nebojša Stojanović, nezavisni član i
- Vladimir Miladinović, nezavisni član.

Odbor za reviziju, u skladu sa Zakonom o bankama i Statutom u svom sastavu ima tri člana, uključujući i predsjednika. Nije bilo izmena u sastavu ovog Odbora. Nadležnosti Odbora za reviziju utvrđene su Zakonom o bankama i Statutom Banke, dok je način rada uređen Poslovnikom o radu. Osnovna funkcija Odbora za reviziju je da pomaže Upravnom odboru u nadzoru nad radom Izvršnog odbora Banke i zaposlenih. Odbor za reviziju je u 2024. godini održao ukupno 17 sednica (1 pisana, 4 vanredne, i 12 redovnih), tj. sastajao se jednom mesečno, što je u skladu sa Zakonom o bankama, utvrđenom dinamikom i redovno je izveštavao Upravni odbor o sprovedenim aktivnostima.

Na dan 31.12.2024. godine sastav Odbora za reviziju je sledeći:

- Jelena Pantović, predsednik Odbora za reviziju i član Upravnog odbora;
- Prof. dr Aleksandar Živković, član Odbora za reviziju i
- Sanja Jevtović, član Odbora za reviziju.

Sastav Izvršnog odbora Banke čini pet članova, uključujući i predsednicu. Minimalan broj članova Izvršnog odbora definisan je Zakonom o bankama i Statutom. Članove Izvršnog odbora imenuje i razrešava Upravni odbor i na postupak imenovanja i razrešenja članova Izvršnog odbora shodno se primenjuju odredbe Zakona o bankama koje se odnose na imenovanje i razrešenje članova Upravnog odbora. Način rada i druga pitanja u vezi sa radom Izvršnog odbora uređena su Poslovnikom o radu. Izvršni odbor Banke je u 2024. godini održao ukupno 174 sednice od čega 54 pisane, 21 vanredna i 99 redovnih sednica.

Na dan 31.12.2024. godine sastav Izvršnog odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica Izvršnog obora;
- Tatjana Kuljak, član Izvršnog odbora;
- Nikola Krdžić, član Izvršnog odbora;

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.2. Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)

ALTA Banka

- Sanja Tanasijević – Krstić, član Izvršnog odbora;
- Milan Vičentić, član Izvršnog odbora.

U skladu sa Statutom Banke Kreditni odbor Banke čini najmanje pet članova, uključujući i predsjednika. Članove Kreditnog odbora imenuje i razrešava Upravni odbor Banke. U 2024. godini Kreditni odbor je održao ukupno 121

sednicu od čega je uz lično prisustvo članova Kreditnog odbora održano 98 redovnih i 4 vanredne sednice, dok je pisanim izjašnjavanjem održano 19 sednica.

Na dan 31.12.2024. godine sastav Kreditnog odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica Kreditnog odbora;
- Tatjana Kuljak, član Kreditnog odbora;
- Milan Vičentić, član Kreditnog odbora;
- Tanja Knežević, član Kreditnog odbora i
- Nenad Lukić, član Kreditnog odbora.

ALCO odbor u prvoj polovini 2024. godine u svom sastavu je brojao 5 članova. Minimalan broj članova ALCO odbora definisan je Statutom, kao i mandat članova ALCO odbora koji iznosi četiri godine. Tokom trećeg kvartala 2024. godine došlo je do izmena u sastavu ALCO odbora i od tada ALCO odbor broji 6 članova. Nadležnosti ALCO odbora utvrđene su Zakonom o bankama i Statutom, dok je način rada uređen Poslovnikom o radu. Osnovna funkcija ALCO odbora je da prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture bilansnih obaveza i vanbilansnih stavki i predlaže mere za upravljanje deviznim rizikom, kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti. U toku 2024. godine održano je ukupno 44 sednice ALCO odbora od koga su: 12 redovnih, 31 pisana i 1 vanredna.

Na dan 31.12.2024. godine sastav ALCO odbora je sledeći:

- Dr Una Sikimić, predsednica ALCO odbora;
- Tatjana Kuljak, član ALCO odbora;
- Milan Vičentić, član ALCO odbora;
- Tanja Knežević, član ALCO odbora;
- Dragana Nikolić, član ALCO odbora i
- Zora Todorović, član ALCO odbora.

Članovi organa upravljanja imaju potrebna znanja, sposobnosti i stručna iskustva neophodna za uspešno obavljanje poslova iz njegovog delokruga.

Banka ima uspostavljen efikasan sistem unutrašnjih kontrole upravljanja rizicima kojima je izložena u svom poslovanju, koji se sastoji od:

- Funkcije upravljanja rizicima;
- Odeljenja unutrašnje revizije;
- Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja i
- Odeljenja sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.2. Organi upravljanja i njihovi odbori (nastavak)

ALTA Leasing

Na dan 31.12.2024. godine Upravni odbor ALTA Leasing doo čine tri člana:

Dr Davor Macura – predsjednik,
Vladimir Glišović – član,
Dušan Milosavljević – član.

Skupštinu članova društva čini predstavnik osnivača ALTA Banka a.d. Beograd

Na dan 31.12.2024. godine Izvršni odbor Društva čine dva člana:

Ratko Petrović – predsjednik,
Gordana Vukša-Urošević – član.

Organi Društva su Skupština, Upravni i Izvršni odbor.

Ograničenje u zastupanju supotpisom je u smislu prilikom zaključivanja pravnih poslova i pri preuzimanju drugih pravnih radnji u ime i za račun davaoca lizinga, član izvršnog odbora davaoca lizinga dužan je da obezbedi potpis Predsednika izvršnog odbora.

Alta Leasing (Društvo) je organizovano po funkcionalnom principu. Poslovi Društva obavljaju se u okviru organizacionih jedinica u Centrali Društva, na način da se u okviru jedne organizacione jedinice obavljaju pojedine vrste istih ili srodnih međusobno povezanih poslova.

Organizacionom strukturom Društva utvrđena je jasna podela poslova i dužnosti zaposlenih, odnosno utvrđene su unutrašnje kontrole kojima se sprečava sukob interesa i obezbeđuje adekvatno upravljanje rizicima kojima je Društvo u svom poslovanju izloženo.

9.3. Informacije o ponudama za preuzimanje

U toku 2024. godine Banka, kao matično lice, je stekla 100% vlasništvo u Vantage Leasing DOO, zaključivanjem Okvirnog ugovora o regulisanju međusobnih obaveza povodom kupovine udela od 19.04.2024. godine.

Investicije u kapital zavisnog društva Vantage Leasing DOO iznosile su 273.764.935 dinara.

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Osnovni elementi sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja uspostavljeni su kroz:

- rad odbora osnovanih u skladu sa Zakonom o bankama (Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za reviziju)
- uspostavljene sisteme internih kontrola (funkcija upravljanja rizicima, funkcija usklađenosti poslovanja i funkcija unutrašnje revizije) i
- odgovarajuće strategije, politike i druga akta usvojena na nivou Grupe u cilju obezbeđivanja adekvatnog finansijskog izveštavanja.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

U cilju uspostavljanja adekvatnog sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja, u skladu sa Zakonom o bankama i Statutom Banke i Društva (Grupe):

Upravni odbor ALTA banke, pored ostalog:

- usvaja predlog poslovne politike i strategije Banke i podnosi ih Skupštini Banke na usvajanje;
- usvaja strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke;
- uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola u Banci i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću;
- usvaja program i plan unutrašnje revizije Banke i metodologiju njenog rada;
- razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, kao i izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke;
- usvaja tromesečne i godišnje izveštaje poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima i skupštini Banke podnosi usvojeni finansijski izveštaj na konačno usvajanje i
- donosi poslovne o svom radu i radu Odbora za reviziju, kreditnog odbora, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Upravni odbor ALTA Lizinga (Društva), pored ostalog:

- saziva sednice Skupštine;
- priprema predlog odluka za Skupštinu i odgovoran je za sprovođenje tih odluka;
- predlaže Skupštini usvajanje i sprovođenje poslovne politike Društva;
- imenuje i razrešava članove Izvršnog odbora (osim prvih članova koje imenuje Skupština), obim njihovih ovlašćenja i ograničenja i utvrđuje naknade za njihov rad odnosno načela za utvrđivanje te naknade.
- nadzire rad Izvršnog odbora;
- usvaja tromesečne i godišnje izveštaje Izvršnog odbora o poslovanju i podnosi Skupštini usvojeni godišnji izveštaj na konačno usvajanje;
- obaveštava Narodnu banku Srbije i druge nadležne organe o utvrđenim nepravilnostima;
- usvaja organizacionu strukturu;
- utvrđuje iznose do kojih Izvršni odbor može odlučivati o plasmanima i zaduživanju i odlučuje o plasmanima i zaduživanju preko tih iznosa;
- usvaja plan i program interne revizije;
- uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola;
- vrši nadzor nad zakonitošću poslovanja Društva;
- utvrđuje sistem za upravljanje rizicima;
- donosi odluke o poveravanju poslova iz člana 13i stav 6 i člana 13j stav 5 Zakona o lizingu;
- predlaže Skupštini eksternog revizora i razmatra izveštaje eksterne i interne revizije;
- najmanje jednom godišnje podnosi izveštaj Skupštini o poslovanju Društva i sprovedenom nadzoru nad radom Izvršnog odbora;
- prikuplja informacije ili daje nalog za inspekciju, finansijskih izveštaja kompanije koje su u vezi sa poslovnom aktivnošću; ili podnosi zahtev za kontrolu usklađenosti finansijskih izveštaja kompanije sa zakonskim propisima i odlukom o osnivanju;
- zahteva i pribavlja od Izvršnog odbora neograničeni pristup podacima ili izveštajima o Društvu i/ili njegovom poslovanju;
- daje saglasnost na sledeće predloge koje donosi Izvršni odbor:

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

- (i) predlog učešća Društva u kapitalu drugih privrednih društava, uključujući i sva otuđenja takvih učešća Društva u kapitalu;
- (ii) predlog osnivanja i zatvaranja ogranaka (uključujući i ogranke u inostranstvu), organizacionih jedinica ili predstavništava Društva;
- (iii) predlog organizacione strukture Društva;
- (iv) predlog izmena Osnivačkog akta i Statuta;
- (v) predlog opštih uslova poslovanja kao i njihove izmene i dopune;
- (vi) predlog povećanja i smanjenja osnovnog kapitala;
- (vii) predlog emisije obveznica;
- (viii) predlog koji se odnosi na ulaganje, otuđenje ili sticanje imovine ili osnovnog sredstva u vrednosti iznad EUR 250.000 po transakciji, i sva dodatna sticanja ili otuđenja imovine kada limit od EUR 500.000 po poslovnoj godini bude dostignut, ukoliko takve poslove Društvo obavlja izvan redovnog poslovanja;
- (ix) predlog koji se odnosi na sticanje, stavljanje tereta, ugovore o zakupu ili prodaju nekretnina ili dela nekretnina Društva, ukoliko takve poslove Društvo obavlja izvan redovnog poslovanja;
- donosi odluke o drugim pitanjima koja spadaju u delokrug ovlašćenja i nadležnosti Upravnog odbora, na osnovu zakonskih odredaba, Statuta ili Osnivačkog akta.
- vrši druge poslove i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa Zakonom, Zakonom o lizingu, Statutom i osnivačkim aktom

Izvršni odbor nema pravo da sklopi poslove iz spiska pod „Daje saglasnost na sledeće predloge koje donosi Izvršni odbor“ u prethodnom stavu bez prethodne saglasnosti Upravnog odbora.

Izvršni odbor ALTA Banke, pored ostalog:

- predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke;
- sprovodi poslovnu politiku i strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka;
- sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima;
- analizira sistem upravljanja rizicima i izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i
- podnosi Upravnom odboru Banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i uspeha Banke.

Izvršni odbor ALTA Lizinga (Društva), pored ostalog:

- sprovodi odluke Skupštine i Upravnog odbora;
- obezbeđuje zakonitost rada Društva;
- odlučuje o plasmanima i zaduživanju Društva do iznosa koji utvrdi Upravni odbor;
- predlaže upravnom odboru opšte uslove poslovanja Društva, kao i njihove izmene i dopune;
- identifikuje i meri rizike kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju, sprovodi principe i procedure upravljanja rizikom koje odobri Upravni odbor;
- sprovodi procedure nadzora nad poslovanjem, redovno ih procenjuje i po potrebi unapređuje u skladu sa poslovnom politikom Društva;

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

- obaveštava Upravni odbor o svim postupanjima koja nisu u skladu sa propisima i drugim aktima Društva;
- podnosi Upravnom odboru tromesečne i godišnje izveštaje o svom poslovanju, bilanse stanja i bilanse uspeha Društva;
- odlučuje o pitanjima koja nisu u delokrugu Skupštine i Upravnog odbora;
- vodi i upravlja operativnim poslovanjem Društva;
- izrada i sprovođenje godišnjih i dugoročnih planova poslovanja, finansijskih planova i strateških planova Društva u skladu sa zakonskim propisima, Osnivačkim aktom i ovim Statutom;
- korišćenje prava i ispunjavanje obaveza poslodavca uključujući i sprovođenje kolektivnog ugovora;
- izrada i predaja Upravnom odboru na odobrenje akata iz člana 17. tačka 19;
- vođenje računovodstvenih knjiga Društva i evidencije u skladu sa zakonskim propisima;
- primena Smernica Grupe i predočavanje Skupštini najmanje jednom godišnje pismene informacije o stanju primene Smernica Grupe;
- davanje i povlačenje ograničenog punomoćja u skladu sa članom „izrada i sprovođenje godišnjih i dugoročnih planova poslovanja, finansijskih planova i strateških planova Društva u skladu sa zakonskim propisima, Osnivačkim aktom i ovim Statutom“;
- predlaganje lica koje treba imenovati kao punomoćnike od strane Skupštine;
- dostavljanje Skupštini svih informacija odnosno dokumentacije na zahtev iste;
- odgovara za uredno vođenje poslovnih knjiga Društva.
- odgovara za tačnost finansijskih izveštaja Društva.
- obavezan je da vodi evidenciju o svim donetim odlukama skupštine, u koju svaki član društva može izvršiti uvid tokom radnog vremena društva;
- dostavljanje Upravnom odboru svih ostalih dodatnih podataka ili dokumentacije koje Upravni odbor može tražiti;
- odlučuje o ulaganju, otuđenju ili sticanju imovine ili osnovnog sredstva u vrednosti do EUR 250.000 po transakciji, i sva dodatna sticanja ili otuđenja imovine do limita od EUR 500.000 po poslovnoj godini, ukoliko takve poslove Društvo obavlja izvan redovnog poslovanja.
- vrši druge poslove i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa Zakonom, Zakonom lizingu i Statutom.

Odbor za praćenje poslovanja ALTA banke (Odbor za reviziju), pored ostalog:

- analizira godišnje izveštaje i druge finansijske izveštaje Banke koji se Upravnom odboru Banke podnose na usvajanje i razmatranje;
- analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru banke podnose na usvajanje;
- analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola i
- razmatra, sa spoljnim revizorom Banke, godišnje revizije finansijskih izveštaja Banke.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

Sistem unutrašnjih kontrola

Grupa je uspostavila tri nivoa odbrane, koji se sastoje od:

- **Poslovne linije** - čine prvu liniju odbrane, predlažući poslovne odluke u okviru definisanih internih politika i ovlašćenja, i time preuzimaju odgovornost za preuzete rizike.
- **Upravljanje rizicima i usklađenost poslovanja** - obuhvataju drugu liniju odbrane, definišući pravila o rizičnom apetitu / profilu, strategiji za rizike, praćenju i upravljanju rizicima. Pored toga, to uključuje analizu i suodlučivanje o rizicima koje predlaže poslovni deo, a time i preuzimanje odgovornosti za analizu i preuzete rizike. Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja vrši nadzor nad specifičnim rizicima usklađenosti sa zakonima i pozitivnim propisima (rizik od sankcija regulatornih tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik), a bavi se i proverom usklađenosti internih akata unutar organizacije. Organizaconi deo nadležan za uspostavljanje sistema za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranje terorizma (Odeljenje sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma) se fokusira na identifikovanje i procenu rizika od pranja novca i finansiranje terorizma, definisanje strategije i uspostavljanje sistema za praćenje i upravljanje rizicima, kao i kontrolu njegove efikasnosti.
- **Unutrašnja revizija** - predstavlja treću liniju odbrane. Osnovni zadaci Odeljenja unutrašnje revizije su da Upravnom odboru pruži nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, da obavlja savetodavnu aktivnost usmerenu na unapređenje postojećeg sistema unutrašnjih kontrola i poslovanja Grupe i da Upravnom odboru Grupe pruža pomoć u ostvarivanju njegovih ciljeva, primenjujući sistematičan, disciplinovan i dokumentovan pristup vrednovanju i unapređenju postojećeg načina upravljanja rizicima, kontrole i rukovođenja procesima.
Napomena: podređeno privredno društvo Grupe, ALTA Leasing doo potpisalo je Ugovor o poveravanju poslovnih aktivnosti interne revizije sa Alta bankom, pa će se kontrola vršiti u skladu sa pravilima Zakona o Internoj reviziji i proveravati poslovni procesi i predlagati aktivnosti izmena ako bude bilo potrebe za istim.

Grupa je uspostavila odgovarajući sistem unutrašnjih kontrola na način koji omogućava kontinuirano praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju.

Sistem unutrašnjih kontrola sastoji se, naročito, od:

- Funkcije upravljanja rizicima,
- Funkcije usklađenosti poslovanja i
- Funkcije unutrašnje revizije.

U skladu sa Zakonom o bankama i Zakonom za finansijske institucije, Grupa je organizovala posebnu organizacionu celinu za upravljanje rizicima u cilju identifikacije, merenja i procene rizika kojima je izložena u svom poslovanju odnosno u cilju upravljanja rizicima kojima je izložena. Aktivnosti upravljanja rizicima su funkcionalno i organizaciono odvojene od redovnih poslovnih aktivnosti Grupe.

U okviru funkcije upravljanja rizicima u Grupi su formirana dva sektora i to: Sektor upravljanja rizicima i Sektor analize kreditnog rizika. U sklopu redovnih aktivnosti na nivou ova dva sektora sačinjavaju se odgovorajuće strategije, politike, metodologije, procedure, uputstva i druga dokumenata.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

Sistem unutrašnjih kontrola (nastavak)

Napomena: podređeno privremeno Društvo Alta Leasing doo Beograd ima u svojoj organizacionoj strukturi formiran sektor Analize i upravljanja rizicima, koje donosi interne akte iz oblasti upravljanja rizicima usklađene sa dokumentima matičnog Društva.

Funkcija usklađenosti poslovanja u Grupi obavlja se u posebnoj organizacionoj jedinici. Rukovodioca ove organizacione jedinice, u skladu sa Zakonom o bankama, postavlja i razrešava Upravni odbor Banke. Funkcija usklađenosti poslovanja vrši identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja i upravlja tim rizikom koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Rizik usklađenosti poslovanja na nivu Grupe nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka i drugih finansijskih institucija.

Rukovodilac i zaposleni u organizacionoj jedinici koja je nadležna za kontrolu usklađenosti poslovanja su nezavisni u svom radu i obavljaju isključivo poslove koji su zakonskim i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije dodeljeni u nadležnost organizacionog dela za kontrolu usklađenosti poslovanja.

U skladu sa zakonskom regulativom, najmanje jednom godišnje identifikuju se i procenjuju glavni rizici usklađenosti i predlažu planove upravljanja tim rizicima o čemu se sačinjava izveštaj koji se nakon usvajanja od strane Izvršnog odbora Banke dostavlja na razmatranje Upravnom odboru Banke. O utvrđenim propustima utvrđenim u postupcima kontrole usklađenosti internih akata obaveštava se Izvršni odbor Banke i Odbor za reviziju.

U skladu sa zakonskom regulativom, sačinjava se Program praćenja usklađenosti poslovanja, koji ima za cilj obezbeđenje efikasnog sprovođenja funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i koji sadrži metodologiju rada, način provere usklađenosti poslovanja, planirane aktivnosti, plan obuke zaposlenih i način i rokove izrade izveštaja, u cilju obezbeđenja usklađenosti poslovanja Grupe sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Funkciju unutrašnje revizije obavlja Odeljenje unutrašnje revizije koje je formirano u skladu sa Zakonom o bankama. Odeljenje unutrašnje revizije je nezavisno u svom radu što mu omogućava Zakon o bankama, odnosno uspostavljena organizaciona struktura u Banci, tako da Odeljenje unutrašnje revizije za svoj rad odgovara direktno Upravnom odboru. U skladu sa Zakonom o bankama, rukovodioca Odeljenja unutrašnje revizije na dužnost bira odnosno sa iste razrešava Upravni odbor. Rukovodilac Odeljenja unutrašnje revizije ima pravo da se direktno obrati Upravnom odboru kada god je to potrebno. Rukovodilac Odeljenja unutrašnje revizije izrađuje program unutrašnje revizije i utvrđuje metodologiju njenog rada, a o svom radu podnosi izveštaje Odboru za praćenje poslovanja (Odboru za reviziju) i Upravnom odboru. Odeljenje unutrašnje revizije ne može obavljati druge poslove iz delatnosti poslovanja Grupe, osim poslova koji se odnose na vršenje unutrašnje revizije. Zaposleni ovog Odeljenja imaju pravo uvida u sva dokumenta Grupe i bez ograničenja vrše nadzor nad poslovanjem Grupe, a sve u skladu sa važećom regulativom.

Napomena: podređeno privredno Društvo Alta Leasing doo Beograd ima u svojoj organizacionoj strukturi formirano odeljenje Pravnih poslova i usklađenosti poslovanja u okviru koga se sprovode aktivnosti praćenja usklađenosti poslovanja i sprečavanja pranja novca usklađeno sa internim aktima matičnog Društva.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

Smanjenje rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja – Računovodstvene politike Grupe i pravilnik o računovodstvu Grupe

U skladu sa članom 50. Zakonom o bankama, Banka vodi poslovne knjige i računovodstvenu evidenciju i priprema godišnje finansijske izveštaje, koji istinito i objektivno odražavaju njeno poslovanje i finansijsko stanje. Sadržaj i oblik finansijskih izveštaja utvrđeni su Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i drugim propisima Narodne banke Srbije. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja banke su dužne da primenjuju međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan njihove primene.

U skladu sa Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, najviše matično društvo je dužno da pri sačinjavanju konsolidovanih finansijskih izveštaja primeni metod pune konsolidacije (ukoliko odgovornost matičnog društva za poslovanje podređenog društva nije ograničena samo na njegov udeo u kapitalu) i da obezbedi da svi članovi bankarske grupe na koje se primenjuje ovaj metod koriste jedinstvene računovodstvene politike.

Računovodstvene politike obuhvataju specifične principe, osnove, konvencije, pravila i prakse koje je Grupa usvojila za evidentiranje poslovnih događaja, za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Cilj računovodstvenih politika jeste da konsolidovani finansijski izveštaji objektivno i na pošten način prikazuju imovinski položaj, uspešnost poslovanja i promenu finansijskog položaja Grupe.

Računovodstvene politike se odnose na priznavanje i procenjivanje (vrednovanje) sredstava, obaveza i kapitala kao i na utvrđivanje rezultata poslovanja i iskazivanje ovih pozicija u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Računovodstvene politike Grupe su sastavljene u skladu sa:

- zahtevima i smernicama Međunarodnih računovodstvenih standarda odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu MRS/MSFI);
- definicijama i kriterijumima za priznavanje i merenje imovine, obaveza, prihoda i rashoda koji su predviđeni Okvirom MRS;
- zakonskim propisima kao i,
- prihvaćenom praksom.

Smanjenje rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja – upravljanje operativnim rizikom

Pod „upravljanjem operativnim rizicima“ podrazumevamo identifikovanje, merenje odnosno ocenjivanje, savlađivanje i praćenje rizika, uključujući izveštavanje o operativnim rizicima kojima je Grupa izložena ili kojima bi mogla biti izložena.

Politika upravljanje operativnim rizicima uređuje način organizovanja procesa upravljanja operativnim rizicima sa podelom odgovornosti zaposlenih, način procene rizičnog profila, uspostavljanje sistema limita za operativni rizik i postupanje u slučaju prekoračenja definisanih limita, način praćenja i kontrole operativnog rizika, principe funkcionisanja sistema internih kontrola, procenu internih kapitalnih zahteva za operativni rizik, okvir i učestalost stres testiranja i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova u Banci.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.4. Opis osnovnih elemenata sistema unutrašnjih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja (nastavak)

Smanjenje rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja – upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

Grupa upravlja operativnim rizikom na način da se minimizira negativan uticaj neadekvatnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema, sudskih ili vansudskih postupaka u vezi sa poslovanjem Banke (obligacioni odnosi, radni odnosi, i slično) ili spoljnih događaja na finansijski rezultat i kapital Banke.

Cilj Politike je postavljanje okvira za upravljanje operativnim rizikom, definisanje načina identifikacije, merenja i praćenja kako bi se ograničio obim potencijalnih gubitaka i verovatnoća njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv sa gledišta finansijske štete, a posredno, i sa gledišta ugleda Banke. Za postizanje ovog cilja, Politika i njoj podređeni dokumenti, uspostavljaju konzistentan pristup upravljanju operativnim rizicima.

Sistem upravljanja operativnim rizikom obezbeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa definisanom sklonošću Banke ka rizicima, kao i tolerancijom prema rizicima.

U cilju identifikacije i upravljanja operativnim rizikom, Grupa implementira praksu i informacioni sistem čiji je cilj efektivan monitoring i kontroling kvaliteta identifikovanih operativnih rizika. Identifikovanje događaja operativnog rizika podrazumeva mapiranje vrsta operativnih rizika kojima Grupa može biti izložena u svom radu, odnosno formiranje matrice koja identifikuje događaje koji predstavljaju izvore operativnog rizika.

Grupa u cilju identifikovanja operativnih rizika razvija metodologiju ključnih indikatora rizika. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu organizacije. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju promenu u verovatnoći ili učestalosti u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i zaštiti izloženosti tako što se Grupa proaktivno suočava sa događajem rizika pre nego što se on desi.

Identifikacija i merenje operativnog rizika se sprovodi kroz praćenje i evidentiranje svih internih i eksternih događaja, procesa i poslovnih funkcija, kao dela poslovnog ciklusa proizvoda koje Grupa nudi, koji mogu imati negativan uticaj na poslovanje Banke i njen finansijski rezultat. Identifikacija i ocena operativnih rizika se izvodi u slučajevima uvođenja novih procesa, proizvoda ili sistema u Banci, kao i u slučaju pojave novih velikih štetnih događaja i/ili uočenih rizika (ad_hoc identifikacije). Svi incidenti operativnog rizika (kvantifikovani i događaji koji mogu da dovedu do gubitka/dobitka po osnovu operativnih rizika, a koje je teško ili nemoguće kvantifikovati), evidentiraju se u jedinstvenu bazu podataka, koja sadrži sve potrebne podatke o datom incidentu.

Postupkom praćenja operativnog rizika Grupa definiše pravila u vezi sa odgovornošću, učestalošću i izveštavanjem o sprovođenju usvojenih mera za umanjenje operativnih rizika.

Izveštavanje o operativnom riziku Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju operativnim rizikom. Grupa je uspostavila sistem izveštavanja putem adekvatnog informacionog sistema koji podržava upravljanje operativnim rizikom. Adekvatno uspostavljen i kontrolisan informacioni sistem Banke, kao i kontrola unosa podataka je omogućio nesmetano funkcionisanje Banke u pogledu finansijskog izveštavanja regulatornih institucija.

U Banci nije bilo kašnjenja u finansijskom izveštavanju regulatornih institucija ni finansijskih posledica po poslovni rezultat Banke.

9. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE (nastavak)

9.5. Opis politike raznolikosti

Grupa, kao poslodavac, primarno se rukovodi osnovnim načelima prava i sloboda garantovanih Ustavom Republike Srbije. Ovom Politikom, navedeni principi se dosledno sprovode kroz interna akta Grupe, s ciljem stvaranja radnog okruženja koje prepoznaje, uvažava i aktivno prihvata različitosti. Time se podstiče stvaranje poslovnih prednosti, maksimalna realizacija potencijala svih zaposlenih, njihova ravnopravnost i osiguravanje jednakih mogućnosti za napredovanje.

Razvoj zasnovan na ljudskim pravima ne podrazumeva samo ekonomski prosperitet, već i osnaživanje i osposobljavanje onih kojima su uskraćena osnovna prava. Pravo na razvoj predstavlja ključni okvir za unapređenje ljudskih kapaciteta i društvenih potencijala, omogućavajući punu primenu ljudskih prava u svim segmentima zajednice.

Grupa, kao društveno odgovorna institucija s dinamičnim razvojnim konceptom, upravljanje ljudskim resursima usmerava ka promociji zdravog i etičkog poslovanja. Samo takvo okruženje može doprineti integralnoj primeni ljudskih prava i poštovanju različitosti u svim aspektima politike zapošljavanja i profesionalnog razvoja.

Načela Politike raznolikosti primenjuju se i pri izboru kandidata za organe upravljanja, uz afirmaciju jednakih mogućnosti za sve, uz poštovanje specifičnih zahteva Grupe. Kandidati za upravljačke pozicije moraju ispunjavati uslove propisane od strane Narodne banke Srbije (NBS), koja daje saglasnost na njihov izbor.

Grupa se ponosi činjenicom da od 88 sistematizovanih rukovodećih pozicija, 51 zauzimaju žene, što odražava njenu posvećenost rodnoj ravnopravnosti i jednakim šansama.

Obrazovanje ima ključnu ulogu u promociji osnovnih demokratskih vrednosti, poštovanju ljudskih prava i vladavine prava, kao i u prevenciji njihovog kršenja. Grupa posebno podstiče preventivne aktivnosti u oblasti zaštite ljudskih prava, čime aktivno doprinosi kreiranju zdrave poslovne klime i podsticanju pozitivne konkurencije među društveno odgovornim subjektima. Ovakav pristup osigurava da ekonomski razvoj ide ruku pod ruku sa poštovanjem socijalnih i etičkih vrednosti.

Grupa teži stvaranju okruženja u kojem svaki zaposleni oseća pripadnost i ima jednake mogućnosti za profesionalni rast i razvoj.

Kako su navedeni strateški ciljevi zasnovani na analizama eksternog okruženja, njihova realizacija zavisi i od drugih privrednih subjekata, kao i od ekonomskih, tehnoloških i drugih faktora koji utiču na poslovne odluke. Zbog toga će strategija biti predmet kontinuirane analize, a u slučaju značajnih odstupanja od planiranih uslova poslovanja, biće korigovana na godišnjem nivou.

10. RAZVOJ GRUPE U NAREDNOM PERIODU

ALTA Banka

Banka planira da svoje strateške ciljeve u narednom periodu realizuje kroz nastavak tržišnog pozicioniranja, rast prihoda i kontrolu troškova, digitalizaciju i razvoj prodajne mreže, kao i jačanje ALTA brenda.

Prateći razvoj novih trendova u bankarstvu, Banka je preduzela korake kako bi ubrzala svoj razvoj i kroz digitalnu transformaciju i digitalizaciju svog poslovanja u svim segmentima unapredila svoje poslovanje i privukla što veći broj klijenata i plasirala im što jednostavnije i dostupnije proizvode.

Digitalna transformacija podrazumeva i stalni proces promene načina poslovanja uz pomoć softverskih alata koji pomažu zaposlenima da svoje poslove obavljaju efikasnije i efektivnije.

Digitalna transformacija i razvoj poslovne mreže biće glavni pokretač investicija u osnovna sredstva i nematerijalnu imovinu u narednom periodu.

ALTA Leasing

Osnovne vrednosti ili načela kojima se ALTA Leasing (u nastavku teksta: Društvo) rukovodi u svom poslovanju su odgovornost i transparentnost prema klijentima, zaposlenima, poslovnim partnerima i životnoj sredini u kojoj obavlja delatnost, poštenje i profesionalizam koji se ogledaju kroz profesionalan odnos prema radu i visok nivo poslovne i profesionalne etike, poštovanje različitosti, ostvarenje performansi kroz zalaganje da se kvalitet usluga koje Društvo teži da podigne na viši nivo saradnju i timski rad, učenje i brzo reagovanje kako bi zahtevi, pitanja naših klijenata, promene uslova u kojima Društvo posluje na jedan jasan i transparentan način predložili klijentima.

Ključni cilj za naredni period je pronalaženje optimalne ravnoteže između obima poslova, troškova, rizika i profitabilnosti, ali i učvršćivanje saradnje sa najboljim klijentima i dilerima.

Društvo ostaje fokusirano na rast portfolija, kao i na održavanje njegovog kvaliteta. Planiran je nastavak i proširenje saradnje sa postojećim dobrim klijentima, ali i akvizicija novih.

Program kontrole troškova je kontinuiran proces, kao i proces prevencije rizika u procesu odobravanja plasmana.

Društvo će i nadalje obraćati posebnu pažnju na poboljšanje kvaliteta usluga i zadovoljstva klijenata, a kroz dalje unapređenje procesa i povećanje efikasnosti poslovanja.

11. POSLOVANJE GRUPE U ČETVRTOM KVARTALU 2024. GODINE

Tabela 37. Uporedni pregled ostvarenog rezultata i Plana poslovanja za 31.12.2024. godine

Pozicija	u hiljadama dinara		
	u periodu od 01. januara do 31. decembra		
	31.12.2024.	Plan 2024	Realizacija
Prihodi od kamata	4,392,761	3,457,021	127%
Rashodi od kamata	(1,712,345)	(712,986)	240%
Neto prihod po osnovu kamata	2,680,416	2,744,035	98%
Prihodi od naknada i provizija	4,010,107	2,936,144	137%
Rashodi naknada i provizija	(1,336,332)	(602,206)	222%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	2,673,775	2,333,938	115%
Neto rezultat po osnovu trgovanja finansijskim instrumentima	56,446	(10,000)	-564%
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	10,627	(120,000)	-9%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(446,739)	(863,248)	52%
Ostali poslovni rezultat	103,729	11,192	927%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1,295,599)	(1,412,576)	92%
Troškovi amortizacije	(140,976)	(229,928)	61%
Ostali rashodi	(1,832,111)	(1,102,512)	166%
Dobitak pre oporezivanja	1,809,568	1,350,902	134%
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	4,519	-	
Porez na dobitak	298,081	202,635	147%
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	1,516,006	1,148,267	132%

11. POSLOVANJE GRUPE U ČETVRTOM KVARTALU 2024. GODINE (nastavak)

Tabela 38. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2024. godine

	31.12.2024.			u hiljadama dinara			
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto	Realizacija
Aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	55,670,168	2,482	55,667,686	26,016,635	616	26,016,019	214%
Potraživanja po osnovu derivata	1,320	-	1,320	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	1,001,948	6,209	995,739	996,422	2,879	993,543	100%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9,966,363	26,923	9,939,440	18,097,482	12,716	18,084,767	55%
Kredit i potraživanja od komitenata	52,577,660	1,229,123	51,348,537	35,053,164	2,852,888	32,200,276	159%
Investicije u zavisna društva	114	-	114	234,514	-	234,514	0%
Nematerijalna imovina	475,358	115,726	359,632	890,628	144,708	745,919	48%
Nekretnine, postrojenja i oprema	2,726,123	602,090	2,124,033	2,541,265	639,156	1,902,108	112%
Investicione nekretnine	129,952	-	129,952	241,694	-	241,694	54%
Odložena poreska sredstva	891	-	891	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	930,384	167,188	763,196	653,392	11,956	641,436	119%
Ukupno aktiva	123,480,281	2,149,741	121,330,540	84,725,196	3,664,920	81,060,276	150%
Pasiva							
Obaveze po osnovu derivata	26,002	-	26,002	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finans. organizacijama i centralnoj banci	6,608,891	-	6,608,891	2,611,338	-	2,611,338	253%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	96,274,367	-	96,274,367	67,307,155	-	67,307,155	143%
Rezervisanja	211,178	-	211,178	256,374	-	256,374	82%
Tekuće poreske obaveze	152,124	-	152,124	202,635	-	202,635	75%
Odložene poreske obaveze	112,405	-	112,405	119,706	-	119,706	94%
Ostale obaveze	2,097,456	-	2,097,456	602,059	-	602,059	348%
Ukupno obaveze	105,482,423	-	105,482,423	71,099,266	-	71,099,266	148%
Kapital	15,848,117	-	15,848,117	9,961,010	-	9,961,010	159%
Ukupno pasiva	121,330,540	-	121,330,540	81,060,276	-	81,060,276	150%

12. DOGAĐAJI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u konsolidovanim bilansima.

Svetomir Otašević

Zamenik direktora sektora
računovodstva i izveštavanja

Dr. Una Sikimić

Predsednica Izvršnog odbora

Tatjana Kuljak

Član Izvršnog odbora

**KONSOLIDOVANI NEFINANSIJSKI
IZVEŠTAJ ZA 2024. GODINU u okviru
KONSOLIDOVANOG GODIŠNJEG
IZVEŠTAJA O POSLOVANJU**

UVOD

Konsolidovani nefinansijski izveštaj ALTA banke a.d. Beograd, kao matičnog pravnog lica i sledećih povezanih pravnih lica, nad kojim ALTA banka a.d. Beograd ima kontrolu (u daljem tekstu: Grupa):

- ALTA Leasing doo Beograd i
- Za dečje srce

obuhvata period od 01. januara do 31.12. 2024. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i sadrži informacije neophodne za razumevanje razvoja, rezultata poslovanja, položaja Grupe, kao i rezultate svojih aktivnosti koji se odnose na zaštitu životne sredine, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem i slično.

1. OSNOVNI PODACI O GRUPI

1.1 Osnivanje i delatnost

ALTA banka a.d. Beograd

ALTA banka a.d. Beograd osnovana je 26. juna 1979. godine kao Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. (u daljem tekstu "Banka"), u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenkoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke u JUBMES banka a.d., Beograd.

Dana 22.09.2023. godine, rešenjem APR-a broj BD 84229/2023 od 22.09.2023. godine upisana je odluka o povlačenju akcija sa regulisanog tržišta, na osnovu skupštinske odluke o isključenju akcija izdavaoca sa tržišta berze broj 16082/23 od 11.09.2023. godine.

Prinudnim otkupom akcija jedini akcionar Alta Banke je ALTA PAY Group doo Beograd, sa vlasništvom od 100%.

1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (NASTAVAK)

1.1 Osnivanje i delatnost (nastavak)

Dana 30. januara 2020. godine Skupština Banke je usvojila naknadne izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut, kojim je promenjen naziv banke tako da sada glasi ALTA banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila saglasnost od Narodne banke Srbije.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Banku predstavlja i zastupa Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

11.07.2024 godine Banka je stekla vlasništvo u kapitalu od 100% u Vantage leasing d.o.o. Beograd koje sada posluje pod nazivom ALTA Leasing d.o.o. Beograd.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala 504 zaposlena (31. decembar 2023.: 279 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

ALTA Leasing a.d. Beograd

Društvo je osnovano Odlukom o osnivanju od 21. aprila 2003. godine od strane stranog pravnog lica „VB Leasing International Holding“ GmbH iz Beča, Austrija.

Osnivanje Društva je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem IX-Fi-4623/03 dana 23. aprila 2004. godine. Registrovani i do tada upisani i uplaćeni kapital iznosio je 5,000.00 USD.

Dana 7. juna 2004. godine izvršena je dokapitalizacija od strane inicijalnog osnivača i pristupanje društvu „Volksbank“ a.d., Beograd. Struktura kapitala nakon dokapitalizacije je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč – 51%, a „Volksbank“ a.d., Beograd – 49%.

Tokom narednih godina, izvršeno je uvećanje osnovnog kapitala u više navrata tako da je odnos između članova Društva ostao nepromenjen. Društvo je upisano u Registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre Republike Srbije Rešenjem broj BD 1518/2005 od 9. februara 2005. godine.

Ugovorom o kupoprodaji i prenosu udela između osnivača od 29. septembra 2011. godine izvršena je kupoprodaja i prenos udela na način što je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, otkupio 49% udela „Volksbank“ a.d., Beograd u Društvu, čime je „VB Leasing International Holding“ GmbH, Beč, postao vlasnik 100% udela. Ova promena osnivača, kapitala i udela registrovana je u Agenciji za privredne registre, rešenjem br. BD 129007/2011 od 18. oktobra 2011. godine.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 25266/2019 od 14.03.2019. godine došlo je do promene poslovnog imena pa je umesto dotadašnjeg, „VB Leasing doo Beograd“, upisano novo poslovno ime „Vantage Leasing doo Beograd“.

Rešenjem Agencije za privredne registre br BD 64355-2024 od 26.07.2024 usvaja se promena poslovnog imena pa se briše Vantage Leasing doo Beograd, a upisuje se u punom obliku: Privredno društvo za finansijski lizing Alta Leasing doo Beograd, u skraćenom obliku Alta Leasing doo Beograd.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 61072/2024 od 17.07.2024 usvaja se registraciona prijava za promenu upisuje se nova adresa Društva Bulevar Zorana Đinđića 121.

1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (NASTAVAK)

1.1 Osnivanje i delatnost (nastavak)

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 64104/2024 od 25.07.2024 godine briše se APS Quattro Holding S.a.r.l., adresa Adolphe Fischer 7, Luksemburg, upisan kapital je 438,539,514.50 RSD što čini udeo od 100% upisuje se ALTA BANKA AD BEOGRAD na adresi Bulevar Zorana Đinđića 121, Beograd, Srbija, Matični br. 07074433 sa 100% vlasničkim udelom.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 67358/2024 od 12.08.2024 evidentiraju se izmene novčanog kapitala Društva, osnivač ALTA Banka vrši dokapitalizaciju u iznosu od 234,136 hiljada RSD pa novoupisani i uplaćeni kapital Društva na 31.12.2024 iznosi 672,675,514 RSD.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 67358/2024 od 12.08.2024 izvršilo su se izmene briše se office@vantageleasing.rs upisuje se info@altaleasing.rs; briše se internet adresa www.vantageleasing.rs upisuje se nova internet adresa www.altaeleasing.rs, briše se prokurista Stephan Mag. Wagner.

Osnovna delatnost Društva je 6491 – Finansijski lizing.

Sedište Društva je u Beogradu, Novi Beograd, Bulevar Zorana Đinđića 121. Matični broj Društva je 17481495, a Poreski identifikacioni broj (PIB) je 102843789.

Društvo ima 16 zaposlenih na dan 31. decembra 2024. godine (31. decembra 2023.: 3 zaposlenih).

1.2 Misija i Vizija i korporativne vrednosti

Banka je i dalje na usluzi svojim klijentima, ne samo kroz usmerenost na klijente, već i predviđanje njihovih potreba, u ulozi finansijskog savetnika od poverenja, sa vizijom "Banka po meri čoveka".

Imamo izraženu motivaciju i posvećenost da našim klijentima pružimo izvrsno iskustvo i izuzetnost utiska, što je i moguće, jer je ključni faktor briga i investiranje u ljudske resurse i potencijal našeg tima.

Kontinuiran rast, kao pouzdan savetnik i partner naših klijenata kroz njihovo dugoročno finansijsko putovanje, trudeći se da budemo inovativni, uvek dostupni eksperti, zahvalni na lojalnosti klijenata.

Korporativne vrednosti su u potpunosti usaglašene sa onim što ALTA Banka jeste: inovativna – uvek korak ispred potreba klijenata, vredna poverenja – pouzdan partner za dugoročno putovanje, agilna – ne stoji u mestu, već se stalno i brzo razvija, odgovorna – prema klijentima, saradnicima, partnerima i sredini u kojoj živimo i efikasna – jednostavnim procedurama do brzih rešenja.

1.3 Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Banke definisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Ovim internim aktom utvrđen je način i obim u kome se funkcije, ovlašćenja i odgovornosti delegiraju, kontrolišu i koordiniraju, kao i kako se informacije prenose između različitih organizacionih nivoa.

Utvrđena organizaciona struktura Banke obezbeđuje usklađenost sa obaveznim zakonskim i regulatornim uslovima, transparentnost procesa odlučivanja, kao i efikasno sprovođenje odgovarajućih odluka.

Organizacione promene zahtevaju odobrenje Izvršnog odbora, a zatim i finalnu saglasnost Upravnog odbora Banke, koji je nadležan za utvrđivanje unutrašnje organizacije.

1.4 Akcionarska struktura

Banka se nalazi 100% u vlasništvu ALTA PAY GROUP doo Beograd.

ALTA PAY GROUP doo Beograd je društvo registrovano kao institucija elektronskog novca, sa registarskim brojem 625 u Registru institucija elektronskog novca kod Narodne banke Srbije.

1. OSNOVNI PODACI O GRUPI (NASTAVAK)

1.4 Akcionarska struktura (nastavak)

Društvo kao institucija elektronskog novca, pored izdavanja elektronskog novca, ima dozvolu za pružanje sledećih platnih usluga iz člana 4. Zakona o platnim uslugama (Sl.Glasnik RS br. 139/2014, 44/2018 i 64/2024):

1. usluge koje omogućavaju uplatu gotovog novca na platni račun, kao i sve usluge koje su potrebne za otvaranje, vođenje i gašenje tog računa;
2. usluge koje omogućavaju isplatu gotovog novca s platnog računa, kao i sve usluge koje su potrebne za otvaranje, vođenje i gašenje tog računa;
3. usluge prenosa novčanih sredstava s platnog računa, odnosno na platni račun, uključujući:
 - transferom odobrenja,
 - direktnim zaduženjem, uključujući jednokratno direktno zaduženje,
 - korišćenjem platne kartice ili sličnog sredstva;
4. usluge izvršavanja platnih transakcija kod kojih su novčana sredstva obezbeđena kreditom odobrenim korisniku platnih usluga, i to:
 - transferom odobrenja,
 - direktnim zaduženjem, uključujući jednokratno direktno zaduženje,
 - korišćenjem platne kartice ili sličnog sredstva;

Društvo kao institucija elektronskog novca na početku pružanja platne usluge odobravanja kredita neće odobravati kredite korišćenjem platne kartice.

5. usluge izdavanja platnih instrumenata i/ili prihvatanja ovih instrumenata na osnovu kojeg pružalac platnih usluga primaocu plaćanja omogućava izvršavanje platnih transakcija koje inicira platac upotrebom određenog platnog instrumenta;

6. usluge izvršavanja novčane doznake kod koje pružalac platnih usluga prima platiočeva novčana sredstva bez otvaranja platnog računa za platioca ili primaoca plaćanja, isključivo radi stavljanja tih sredstava na raspolaganje primaocu plaćanja ili radi prenosa tih sredstava primaočevom pružaocu platnih usluga, koji ih stavlja na raspolaganje primaocu plaćanja.

Društvo kao institucija elektronskog novca će vršiti realizaciju novčanih doznaka unutar Republike Srbije.

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST

2.1 Održivo poslovanje

Održivo poslovanje razumemo kao odgovorno korporativno delovanje s ciljem postizanja dugoročnih, ekonomski pozitivnih rezultata uzimajući u obzir ključne društvene i ekološke aspekte. Ovo shvatanje duboko je ukorenjeno u osnovnim vrednostima Banke.

Spajamo finansijski uspeh s društvenom odgovornošću, uz inkorporiranje održivosti kao fiksnog dela našeg poslovanja koju praktikujemo kao integralnu odgovornost liderstva na tržištu, uzimajući ključne aspekte održivosti u obzir u našim poslovnim aktivnostima.

Trudimo se da profesionalno i efikasno primenjujemo naše vrednosti i kompetencije u cilju podrške održivom razvoju, kako u našoj Banci tako i u društvu.

Fokusirani smo na oblasti i aktivnosti koje imaju značajan uticaj na ekonomiju, životnu sredinu i ljude, uključujući pitanje ljudskih prava. To zahteva od nas kontinuirano uvećanje pozitivnih uticaja naših poslovnih aktivnosti, uz

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.1 Održivo poslovanje (nastavak)

istovremeno smanjenje negativnih aspekata i razvoj načina za njihovo merenje i proveru. Na taj način težimo povećanju dugoročne vrednosti naše kompanije, uz istovremeno aktivan doprinos održivom razvoju društva.

ESG se zasniva na tri stuba koji su ključni u smislu uticaja poslovanja Banke na:

1. životnu sredinu (E komponenta - *Environmental*)
2. ljude (S komponenta – *Social*) i
3. korporativno upravljanje (G komponenta – *Governance*)

U okviru ESG, Banka ne potencira isključivo postizanje sopstvenih ciljeva, već akcenat stavlja i na način na koji se proklamovani ciljevi ostvaruju.

Inicijative Banke se posmatraju na tri različita nivoa: u okviru načina na koji posluje kao organizacija; u interakciji Banke sa klijentima i poslovnim partnerima i kroz uticaj Banke na okruženje.

Kroz tri stuba ESG, Banka je obuhvatila sve opšte poznate ciljeve održivog razvoja koji su sadržani u tzv. „*triple bottom line*“, tj. 3P (*People, Planet & Profit*) principu a koji podrazumeva balansirano ostvarivanje ekoloških, društvenih i korporativnih ciljeva.

Ne zanemarujući nijednu od komponenti ESG, Plan Banke u okviru **E segmenta** jeste finansiranja projekata održivog razvoja kroz aktivno učešće u Vladinim i EU programima, koji imaju za cilj smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu.

Banka će aktivno razmatrati finansiranje projekata koji doprinose realizaciji Zelene Agende na nivou Republike Srbije kroz samostalno finansiranje, sufinansiranje sa drugim kreditorima ili lokalnom samoupravom, odnosno, kroz zelene kreditne linije podržane od strane međunarodnih finansijskih institucija (poput: EBRD, EIB, IFC i dr.).

U pogledu realizacije ciljeva obuhvaćenih **S komponentom** Banka će se fokusirati na: implementaciju inicijativa koje podržavaju prijateljsko radno okruženje; brigu o razvoju zaposlenih; razvijanje inkluzivne organizacione kulture i promociju raznolikosti; podršku klijentima u razvoju njihovog poslovanja kroz nove usluge i digitalizaciju procesa; nastavak sprovođenja pokroviteljskih aktivnosti u oblasti kulture i sl..

U oblasti korporativnog upravljanja (**G segment**) Banka će nastojati da se komunikacija sa svim zainteresovanim stranama odvija na jasan, razumljiv i transparentan način. Istovremeno, Banka značajnu pažnju posvećuje ravnomernoj zastupljenosti polova u upravljačkoj strukturi.

Aktivno praćenje svih trendova u ESG oblasti uz fokusirani monitoring na promene u regulatornom nivou koje se očekuju u srednjem roku.

Banka je zadržala status aktivnog člana **Globalnog dogovora Ujedinjenih Nacija (UN)** uz pružanje kontinuirane podrške Deset principa i ciljeva održivog razvoja UN i dijaloga/partnerstva između različitih subjekata javnog, poslovnog i nevladinog sektora koji doprinose promovisanju principa društveno odgovornog poslovanja.

Banka svoje poslovanje kontinuirano prilagođava i primenjuje usvojene ciljeve održivog razvoja (*Sustainable Development Goals – SDG*) u svim definisanim oblastima opravdavajući status društveno odgovornog subjekta, koji uzima aktivno učešće u unapređenju postojećih i promovisanju humanijih uslova života za buduće generacije ostvarajući ciljeve međugeneracijske pravde.

Banka je uzela aktivno učešće u projektima: izrade nacionalnog Upitnika o ESG rizicima (*Environmental, Social and Governance*) kao i kreiranju smernica u pogledu jačanja kapaciteta banaka za efikasno upravljanje ESG rizicima, pod pokroviteljstvom Udruženja banaka Srbije uz aktivnu saradnju sa predstavnicima IFC grupacije u okviru Svetske banke.

Uspostavljena je organizaciona kultura koja se oslanja na principe društvenog odgovornog poslovanja i koja posebnu pažnju pridaje balansiranom razvoju ekoloških, društvenih i ekonomskih aspekata poslovanja istovremeno doprinoseći opštoj dobrobiti zajednice. *Kao budući ostvariv cilj Banke ističe se proaktivni pristup u procesu*

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.1 Održivo poslovanje (nastavak)

upravljanja ESG rizicima i podsticanje zelenog ponašanja zaposlenih kroz primenu zelenih praksi u svom poslovanju.

Primeri zelenog ponašanja zaposlenih na radnom mestu u cilju “ozelenjavanja” organizacije su:

- Eliminisanje i/ili minimiziranje upotrebe papira;
- Dolazak na posao trotinetom/biciklom/pešice;
- Zajednički prevoz zaposlenih koji dolaze automobilom na posao, a žive blizu/usput jedni drugih;
- Isključivanje računara kada nije u upotrebi;
- Isključivanje klima uređaja barem 30 minuta pre kraja radnog vremena;
- Rad pod prirodnim svetlom dokle god je to moguće;
- Korišćenje staklenih čaša ili šolja umesto plastičnih čaša;
- Konzumiranje prirodne umesto rashlađene vode za piće (smanjena potrošnja električne energije);
- Korišćenje stepenica umesto lifta i sl.

2.2 Korporativno upravljanje

Banka posebnu pažnju posvećuje odgovornom i transparentnom poslovanju u cilju očuvanja i jačanja poverenja i razumevanja od strane vlasnika, klijenata i drugih zainteresovanih strana.

Posebna pažnja se posvećuje unapređenju korporativnog upravljanja, koje se odnosi na pravila i prakse koje se koriste za upravljanje i praćenje banke, a određuju ga regulatori i vlasnik.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Banka ima i odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Upravljanje i kontrola u banci koja je svesna odgovornosti, kvalifikovana, transparentna i usmerena na dugoročno povećanje vrednosti su ciljevi dobrog korporativnog upravljanja, efikasna saradnja zasnovana na poverenju između različitih organa kompanije, zaštita interesa vlasnika, kao i otvorena i transparentna komunikacija su glavne smernice za nas u stvaranju savremenog korporativnog upravljanja.

Korporativno upravljanje u Banci se zasniva na različitim zakonskim odredbama, kao i na odredbama koje regulišu njene poslovne aktivnosti, kako internim, tako i eksternim. Polazeći od zakonske regulative, Banka je definisala interna pravila i pravilnike. Kao izraz posvećenosti Banke održivom korporativnom upravljanju i posledičnoj društvenoj odgovornosti i odgovornosti u pogledu zaštite životne sredine.

Takođe, Banka se značajno trudi da sprovodi odgovorno i transparentno poslovanje kako bi ojačala i održala poverenje svih zainteresovanih strana. Otvorenost i transparentnost u komunikaciji sa vlasnikom, članovima Upravnog i Izvršnog odbora, klijentima, zaposlenima i zainteresovanim stranama su od velikog značaja za Banku. Na internet sajtu Banke mogu se naći važne informacije o Banci, poslovnim aktivnostima, poslovnim uspesima, izveštajima, važna saopštenja i slično.

Poslovanje Banke se zasniva na principima efikasnog i odgovornog rukovodstva, koje je u potpunosti usaglašeno sa zakonskim principima.

2.3 Kodeks profesionalnog ponašanja

Kodeks profesionalnog ponašanja oblikuje temelje korporativne kulture koja obuhvata duh integriteta. Kodeks se zasniva na korporativnim vrednostima i etičkim principima i ima za cilj da obezbedi da ponašanje u poslovanju i etičkim pitanjima bude u skladu sa visokim standardima.

Profesionalnost, efikasnost, integritet, etičnost, transparentnost i doslednost su načela koja su sastavni deo bančine korporativne kulture.

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.3 Kodeks profesionalnog ponašanja (nastavak)

Razumevanje naših klijenata uz saradnju, poverenje, dinamičnost i inovativnost čine osnov naših vrednosti, na osnovu kojih definišemo korporativni identitet naše Banke.

Kodeks predstavlja dopunu odredaba utvrđenih Zakonom o bankama, Zakonom o privrednim društvima, drugim zakonima, propisima i internim aktima Banke i treba da doprinese očuvanju reputacije Banke kao tržišno respektabilne i društveno odgovorne institucije, uspešnoj realizaciji definisanih ciljeva poslovanja, odono održavanju i uvećavanju finansijskog potencijala Banke.

Banka posluje u skladu sa važećim zakonima, pravilima i propisima. Svi zaposleni su upoznati sa regulatornim zahtevima koji važe za njihove zadatke i u obavezi su da redovno i sa dužnom pažnjom pohađaju sve obavezne treninge/obuke.

2.4 Borba protiv korupcije i mita u cilju usklađenosti poslovanja

U svrhu sprečavanja i borbe protiv rizika od korupcije i mita, pokrenute su značajne mere u celom svetu. Mito i/ili korupcija su krivična dela koja se procesuiraju na međunarodnom nivou, ciljano, i u privatnom i u javnom sektoru. Mere za borbu protiv svih oblika korupcije imaju za cilj sprovođenje važećih međunarodnih i lokalnih zakona. One zahtevaju opšti pristup koji uključuje više zainteresovanih strana sa jakim privatnim i javnim partnerstvima, uključujući saradnju i podršku finansijskih institucija.

Banka preuzima odgovornost za sprečavanje i borbu protiv korupcije i mita uspostavljanjem skupa pravila, koja su u skladu sa međunarodnim standardima.

Uspostavljene procedure za sprečavanje korupcije, između ostalog, objašnjavaju odgovornosti zaposlenih u Banci, navode dostupne interne resurse, ističu rizike i upozorenja na koja treba obratiti pažnju, kako bi se otkrili i ublažili rizici od korupcije i mita. Banka pruža različite resurse za pomoć i podršku svojim zaposlenima za rešavanje sumnjivih situacija i izbegavanje negativnih posledica.

Na taj način cela Banka, rukovodstvo i zaposleni snažno podržavaju program borbe protiv korupcije i mita i posvećeni su poštovanju propisa utvrđenih Kodeksom profesionalnog ponašanja ka oi drugim internim aktima Banke.

U cilju što uspešnijeg suzbijanja korupcije i mita Banka, između ostalog, preuzima sledeće radnje:

- upravljanje izvršenim delima korupcije ili drugim slučajevima kod kojih postoji sumnja da je zaposleni u Banci izvršio radnju koja se može smatrati koruptivnim delom, što povlači odgovarajuće mere za ublažavanje posledica;
- obavezne obuke za sve zaposlene Banke kao bi se obezbedilo podizanje svesti o pravilima i propisima u vezi sa borbom protiv korupcije i mita i slično.

Banka nije odgovorna za postupke svojih klijenata, ali isto tako ne može pomagati svojim klijentima u vršenju nelegalnih poslovnih aktivnosti. U skladu sa navedenim, mere koje se sprovode u cilju sprečavanja nelegalnih poslovnih aktivnosti od strane klijenata u osnovi odgovaraju merama koje je Banka dužna da sprovodi u cilju sprečavanja pranja novca.

Postoje različiti faktori koji označavaju povećan rizik od korupcije. Takvi indikatori sadrže:

- aktivnosti u zemljama sa visokim stepenom korupcije koje su iz tog razloga klasifikovane kao visoko rizične,
- aktivnosti u osetljivim industrijama;
- obavljanje bankarskog poslovanja sa sledećim karakteristikama:
- gotovinske transakcije u većem iznosu;

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.4 Borba protiv korupcije i mita u cilju usklađenosti poslovanja (nastavak)

- neuobičajeni transferi sredstava na računima (primer: transakcije preko stranih država i off-shore računa bez logičnog razloga);
- netransparentne vlasničke strukture (off-shore kompanije);
- poslovne transakcije sa domaćim i stranim politički eksponiranim osobama;
- poslovne transakcije preko trećih lica (agenata);
- kompanije koje su na crnoj listi i slično.

U pogledu koruptivnih radnji klijenata Banke, obavezno je poštovanje pravila da će bilo koje nezakonito korišćenje bankarskih usluga za koruptivne ili druge kriminalne radnje opravdati sumnju u pranje novca koje za sobom povlači obavezu da se obavesti Uprava za sprečavanje pranja novca.

Sukobi interesa u vezi sa sprečavanjem korupcije i mita su važni i u slučaju kada su lični interesi zaposlenih Banke u sukobu sa interesima Banke i/ili kada su interesi Banke u koliziji sa interesima njenih klijenata. Zaposleni treba da obezbede da njihovi lični interesi ne budu u sukobu sa njihovim dužnostima u odnosu na Banku ili njene klijente. Situacije sukoba interesa u kojima zaposleni ima sukobljene interese ili vlastite interese mogu nastupiti iz ličnih odnosa između zaposlenih i klijenata, predstavnika poslovnih partnera ili drugih zaposlenih. Potencijalni sukobi interesa mogu nastati u vezi sa poklonima, dodelom ugovora i transakcijama sa finansijskim instrumentima.

Banka u toku godine sprovodi obuke i testiranje zaposlenih kako bi ih edukovala u cilju smanjenja mogućnosti rizika od korupcije i mita. Preko 90% zaposlenih je prošlo u toku godine proveru znanja putem digitalnih kanala iz oblasti usklađenosti poslovanja.

2.5 Usklađenost sa poreskim propisima

Banka je poreski obveznik i uredno izmiruje svoje obaveze. Banka u potpunosti poštuje sve poreske propise.

Zaposleni u Banci se trude da svi poslovi budu usklađeni sa poreskim propisima. Ukoliko poreske obaveze nisu obračunate i prijavljene u punom iznosu i plaćene na vreme, to može prouzrokovati značajne finansijske i reputacione rizike. U slučaju da Banka ne obračuna ili ne prijavi puni iznos poreskih obaveza, ili plati poreske obaveze sa zakašnjenjem, biće u obavezi da plati kaznu za neusaglašenost sa poreskim propisima kao i zateznu kamatu za neblagovremeno izvršenje poreskih obaveza. Takođe, u slučaju namernog kršenja poreskih propisa, odgovorne osobe mogu biti i zakonski odgovorne.

Poreske obaveze uslovljavaju određeni poreski rizik odnosno neizvesnost u pogledu tumačenja određenih transakcija sa poreskog stanovišta. Ove situacije se najčešće mogu javiti usled kompleksnosti ekonomskih pitanja uključenih u poreski sistem.

Pri uvođenju novih proizvoda i usluga, Banka se trudi da obezbedi usaglašenost sa svim relevantnim poreskim propisima. U cilju minimiziranja ove vrste rizika, Banka ažurnim praćenjem regulative iz oblasti poreza nastoji da smanji greške i propuste koji mogu nastati usled različitih tumačenja, dok internim aktima nastoji da se smanje moguće operativne greške iz oblasti poreza. Cilj Banke je da sve poreske obaveze izmiri na vreme, u tačnom iznosu i sa kompletnom dokumentacijom.

Nadzor na relevantnim poreskim oblastima se sprovodi kroz sistem internih kontrola, kao i od strane eksternog revizora. Takođe, u situaciji kada se Banka suočava sa kompleksnim pitanjem iz oblasti poreza, angažuju se i eksterni eksperti iz ove oblasti u cilju pribavljanja relevantnih mišljenja i tumačenja.

Značajne poreske teme i projekti se prezentuju predsedniku Izvršnog odbora ili celom Izvršnom odboru u cilju obaveštavanja i/ili dobijanja odobrenja. Preko Udruženja banka Srbije se podstiče intenzivniji dijalog sa nadležnim poreskim vlastima u cilju razvijanja saradnje koja se bazira na partnerskim odnosima.

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.6 Uključivanje interesnih grupa u poslovne aktivnosti

Aktivnosti Banke utiču na interese različitih grupa i pojedinaca. Stejkholderi su ljudi ili grupe ljudi koji imaju legitiman interes u Banci kroz njene direktne ili indirektne poslovne aktivnosti (zaposleni, klijenti, vlasnik, poslovni partneri). Održivo poslovanje je moguće samo ako se angažujemo u otvorenom i konstruktivnom dijalogu sa našim stejkholderima i tražimo i pronalazimo zajednička rešenja. Trudimo se da prepoznamo potrebe naših stejkholdera i delujemo u okviru naših nadležnosti. U skladu s tim, dvosmeran i konstruktivan dijalog sa stejkholderima je jako važan.

2.7 Aktivnosti kojima Banka podržava ciljeve održivog razvoja

U nastavku su neke od aktivnosti kojima Banka podržava ciljeve održivog razvoja:

- Pristupačnost ekspozitura;
- Pružanje finansijskih usluga osetljivim grupama kroz razvoj posebnih proizvoda, tržišno prisustvo i prilagođavanje ekspozitura;
- Doprinos lokalnoj zajednici;
- Širok asortiman proizvoda banke dostupnih svima;
- Pružanje jasnih i transparentnih informacija o proizvodima;
- Razvoj i usavršavanje proizvoda i digitalnih usluga;
- Sprovođenje mera zaštite na radu;
- Program dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja (besplatni sistematski pregledi za zaposlene);
- Politika i procedura zapošljavanja daje mogućnost zapošljavanja svima koji ispunjavaju kriterijume;
- Reciklaža, upravljanje otpadom i energijom;
- Donacije;
- Usklađenost poslovanja sa merodavnim zakonskim i drugim propisima standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini itd.

2.9 Zadovoljstvo klijenata

Zaštita i sigurnost podataka klijenata

Sveobuhvatna zaštita podataka kojima raspolaže ALTA banka, posebno podaci o pojedincima (klijentima ili zaposlenima), predstavlja ne samo integralni deo poslovnih aktivnosti banke, već segment koji se nalazi u fokusu sa najvišim stepenom posvećenosti. Zbog toga, bezbednost ima najveći prioritet u poslovanju Banke, a podacima klijenata, zaposlenih i poslovnih partnera rukuje se sa najvećom pažnjom. Podaci klijenata su zaštićeni skupom tehničkih i organizacionih mera i principa kao što je need-to-know princip u poslovnim procesima, enkripcija podataka tokom prenosa ili skladištenja, pristup podacima i zapisi o pristupu podacima, kao i four-eyes princip.

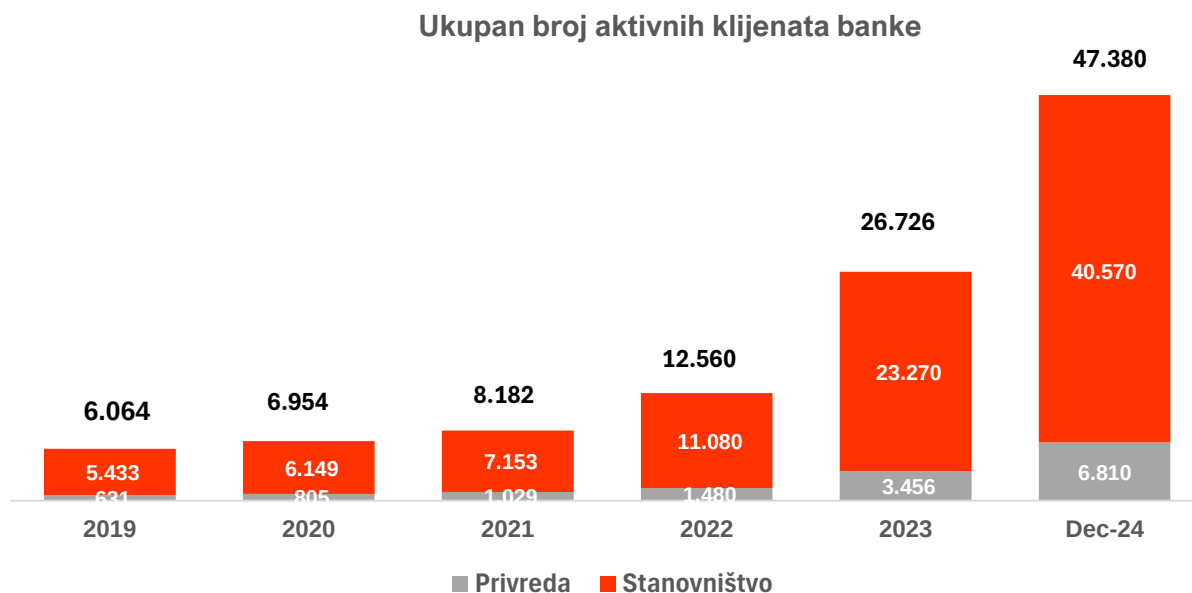
Merenje zadovoljstva klijenata

Banka na redovnoj osnovi sprovodi ankete o zadovoljstvu klijenata, kako bi na osnovu povratnih informacija podizala nivo usluge. Jedan od osnovnih ciljeva Banke je pružanje izuzetnog i prepoznatljivog nivoa usluge korisnicima njenih proizvoda. Konstatan rast klijentske baze (klijenata pravnih i fizičkih lica) pokazuje da klijenti

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)

prepoznaju ALTA Banku kao partnera od poverenja. U odnosu na 2023 godinu banka je gotovo duplirala nivo aktivnih klijenata. Prema internoj definiciji aktivni klijenti su klijenti (fizička i pravna lica) koji su imali bar jednu klijentski iniciranu transakciju u prethodnih 12 meseci. Iz priloženog grafika se može videti da je porast ukupnog broja klijenata u 2024. godini 77%. Ako odvojeno posmatramo privredu i fizička lica možemo videti da je broj aktivnih klijenata fizičkih lica porastao 74%, a pravnih lica 97% u posmatranom periodu.

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)

Nagrade u 2024. godini

Na osnovu izuzetnih rezultata ostvarenih u toku 2024. godine, uzimajući u obzir rast aktive, depozita, kreditnog portfolija i broja zaposlenih, Privredna komora Beograda dodelila je ALTA Banci nagradu za najbrže rastuću banku na tržištu Republike Srbije.

U osnovi ambiciozno postavljenih ciljeva ALTA banke leže značajne investicije, uključujući ulaganje u najsavremenije tehnologije, digitalne proizvode, poboljšanje kvaliteta usluga, širenje mreže ekspozitura, razvoj znanja i veština zaposlenih, kao i široku primenu ESG standarda u poslovanju – sa vizijom: banka po meri čoveka.

Rešavanje prigovora klijenata

ALTA Banka je u skladu sa lokalnim propisima koji uređuju zaštitu korisnika finansijskih uspostavila funkciju upravljanja prigovorima klijenata unutar Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja. Odgovornost za pridržavanje ovim standardima imaju zaposleni u svim segmentima banke, a posebno zaposleni u Odeljenju kontrole usklađenosti poslovanja. Lica koja su ovlašćena za postupanje po prigovorima su zaposleni u Odeljenju kontrole usklađenosti poslovanja i Rukovodilac Odeljenja kontrole usklađenosti poslovanja.

Izveštaji o prigovorima klijenata pripremaju se i dostavljaju na redovnoj osnovi Narodnoj banci Srbije i Izvršnom odboru banke.

2. ODRŽIVO POSLOVANJE I KORPORATIVNA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

2.9 Zadovoljstvo klijenata (nastavak)

Ogovoran pristup u prodaji i marketingu bankarskih proizvoda

Banka prilikom oglašavanja i marketinga njenih proizvoda primenjuje stroge smernice kako bi klijentima pružila sveobuhvatne, lako razumljivih informacija i zaštite od gubitaka, kako bi se izbegla dovđenje klijenata u zabludu pružajući im netačne ili zavaravajuće informacije. Poslovanje ALTA banke a usklađeno je sa regulatornim okvirom koji je definisan Zakonom o zaštiti konkurencije. U skladu sa ovim zakonom, svi novi proizvodi i usluge, reklamni materijali, reklamne poruke i marketinške kampanje koje prate nove proizvode i usluge prema definiciji regulatora, kao i izmene na postojećim proizvodima i uslugama, procenjuju se iz perspektive relevantnih rizika i prijavljuju lokalnom regulatornom telu pre implementacije.

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA

Način na koji se pristupa odnosu za zaposlenima je od izuzetne važnosti. Kao dogovoran poslodavac, posvećeni smo pružanju fer i podržavajućeg okruženja za sve naše zaposlene. Verujemo da je fer odnos ključan za uspeh kompanije i zadovoljstvo svakog pojedinca. Kroz naše politike zapošljavanja, pravedne procese nagrađivanja i promocije, kao i redovnu komunikaciju i otvorenu saradnju, nastojimo da svaki zaposleni oseća poštovanje i pravednost u svakom aspektu svog radnog iskustva. Uz to, kontinuirano radimo na unapređenju radnih uslova, obuka i razvoja, kako bismo omogućili svakom zaposlenom da ostvari svoj puni potencijal. Ovim temama se bavimo ciljano i na dugoročan način.

Hibridni radni model, fleksibilno radno vreme, autonomija i samo-organizovanost unutar timova, gde to priroda posla dopušta, predstavljaju bitne elemente koji zadovoljavaju potrebu zaposlenih za fleksibilnošću. S druge strane, jaku potrebu za socijalizacijom i osećajem zajedništva i pripadnosti kod zaposlenih zadovoljavamo održavanjem sastanaka uživo, kao i kroz brojne događaje, radionice i team building aktivnosti. Našim zaposlenima pružamo široki spektar mogućnosti za lični i profesionalni razvoj, u vidu pohađanja različitih seminara, eksternih treninga, stručnih konferencija.

3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura

ALTA Banka

ALTA Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala 504 ukupno zaposlena (31. decembar 2023.: 279 zaposlenih).

U prilogu je dat tabelarni prikaz sa strukturom zaposlenih po poslovnim jedinicama na dan 31.12.2024. godine. Ukupno 15 poslovnih jedinica - jedna centralna poslovna jedinica i 14 filijala raspoređenih u 9 gradova (Beograd, Novi Sad, Vršac, Subotica, Niš, Stara Pazova, Novi Pazar, Lučani i Čačak). U ekspoziturama je radilo 188 zaposlenih, dok je u centrali bilo 316.

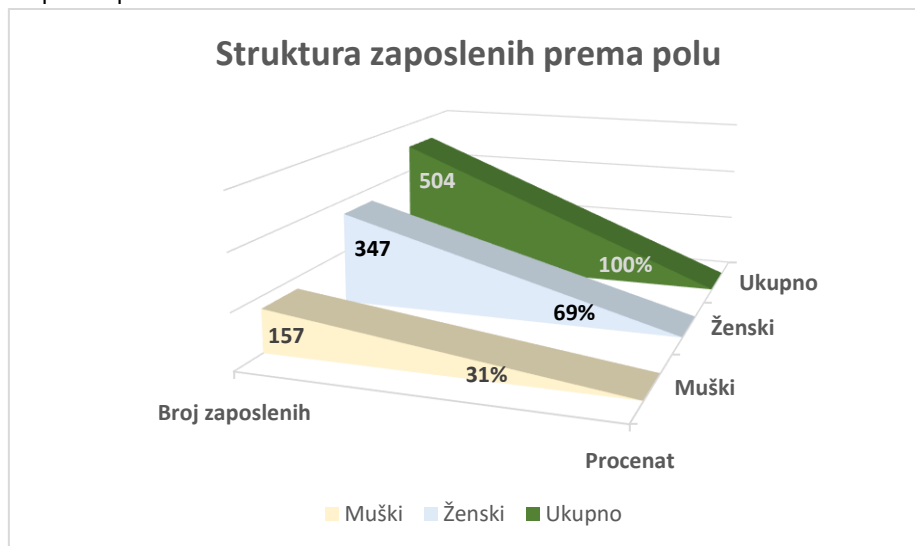
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

Poslovna jedinica	Adresa	Broj zaposlenih
Centrala Beograd	Novi Beograd, Bulevar Zorana Đinđića 121	316
Filijala	Novi Beograd, Bulevar Zorana Đinđića 121	49
Filijala	Lučani, Jugoslovenske armije	5
Filijala	Beograd, Zemun, Ugrinovačka 212	7
Filijala	Novi Sad, Bulevar oslobođenja 81	19
Filijala	Vršac, Dositejeva 8a	6
Filijala	Beograd, Bulevar Vudroa Vilsona 12	13
Filijala	Subotica, Trg Republike 6	11
Filijala	Niš, Vožda Karađorđa 2	16
Filijala	Beograd, Južni bulevar 78	14
Filijala	Stara Pazova, Ćirila i Metodija 3	7
Filijala	Novi Pazar, Šabana Koče 71	9
Filijala	Beograd, Terazije 31	12
Filijala	Beograd, Hercegovačka 19	12
Filijala	Čačak, Bate Jankovića 56	8

Napomena: Ekspozitura Čačak je zvanično otvorena 06.01.2025. godine, ali smo u toku decembra 2024. imali nove zaposlene na ovoj organizacionoj jedinici.

Struktura zaposlenih prema polu na dan 31.12.2024.

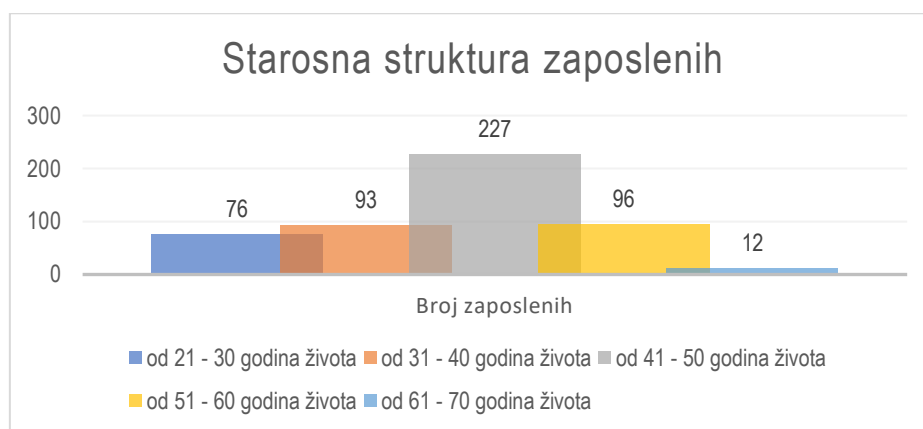

Od ukupnog broja zaposlenih (ukupno 504) žene čine 69% (ukupno 347), a muškarci 31% (ukupno 157).
 Starosna struktura zaposlenih:

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

Starosna struktura	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
od 21 - 30 godina života	76	15%	18	11%	58	17%
od 31 - 40 godina života	93	18%	28	18%	65	19%
od 41 - 50 godina života	227	45%	80	51%	147	42%
od 51 - 60 godina života	96	19%	27	17%	69	20%
od 61 - 70 godina života	12	2%	4	3%	8	2%

Na osnovu pregleda starosne strukture zaposlenih na dan 31.12.2024. možemo zaključiti da najveći procenat 45% zaposlenih pripada starosnom uzrastu 41-50 godina, 33% zaposlenih je ispod starosne granice od 40 godina, dok

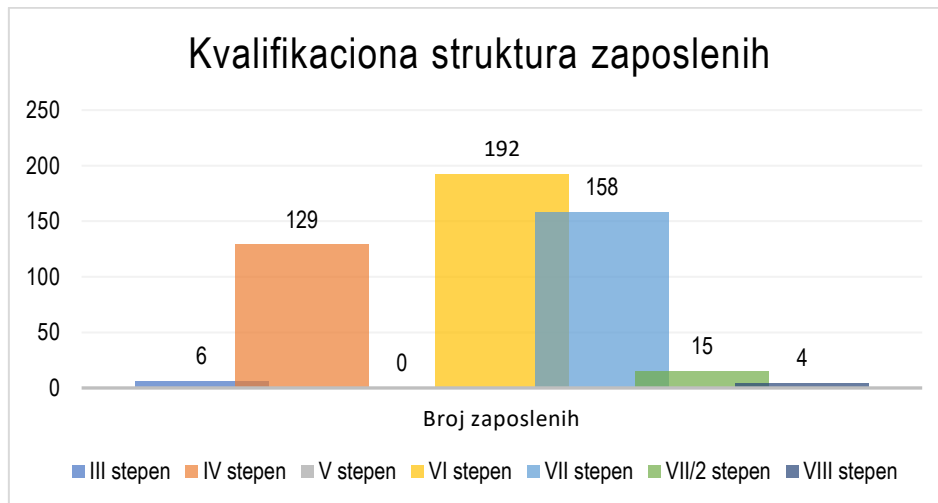
je 21% zaposlenih starije od 50 godina. Ukoliko u analizu uključimo i podatak o polu zaposlenih videćemo da je nešto veće učešće populacije starije od 40 godina kod muškog pola (71%) u poređenju sa ženskim polom (64%). U ukupnom broju zaposlenih starijih od 40 godina odnos muške i ženske polulacije zaposlenih je 33% prema 67%.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u ALTA Banci

Nivo kvalifikacije	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
III stepen	6	1%	3	2%	3	1%
IV stepen	129	26%	40	25%	89	26%
V stepen	0	0%	0	0%	0	0%
VI stepen	192	38%	55	35%	137	39%
VII stepen	158	31%	52	33%	106	31%
VII/2 stepen	15	3%	5	3%	10	3%
VIII stepen	4	1%	2	1%	2	1%

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

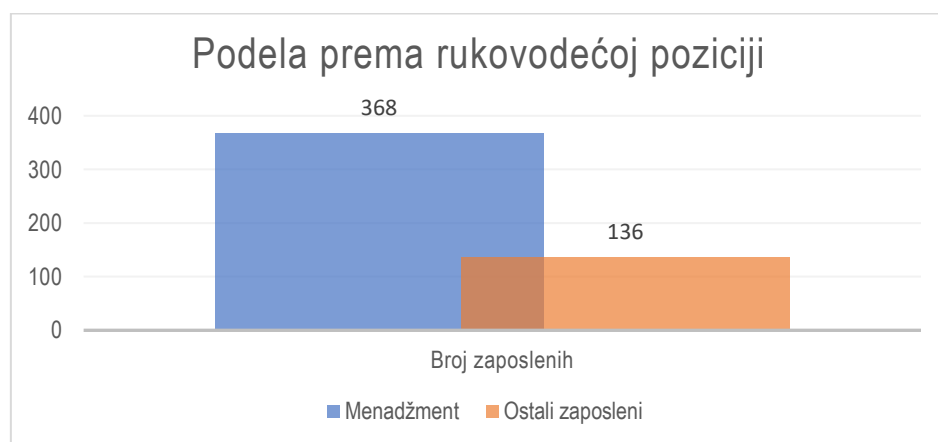
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

U pregledu zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi možemo videti da 69% (350 zaposlenih) ima višu i visoku stručnu spremu, dok srednju stručnu spremu ima ukupno 26% zaposlenih (129 zaposlenih). Ista procentualna struktura je kada posmatramo kvalifikacije prema polu, s tim što je apsolutan broj žena u navedenim grupama nivoa kvalifikacije veći u skladu sa polnom strukturom zaposlenih.

Struktura zaposlenih prema rukovodećoj poziciji:

Podela	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
Menadžment	368	73%	101	64%	267	77%
Ostali zaposleni	136	27%	56	36%	80	23%

Od 504 zaposlenih u Banci, 73% se nalazi na rukovodećim pozicijama, dok ostali zaposleni čine 27% ukupnog broja zaposlenih. Posmatrajući po polu 27% menadžera je muškog pola, a 73% ženskog.

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

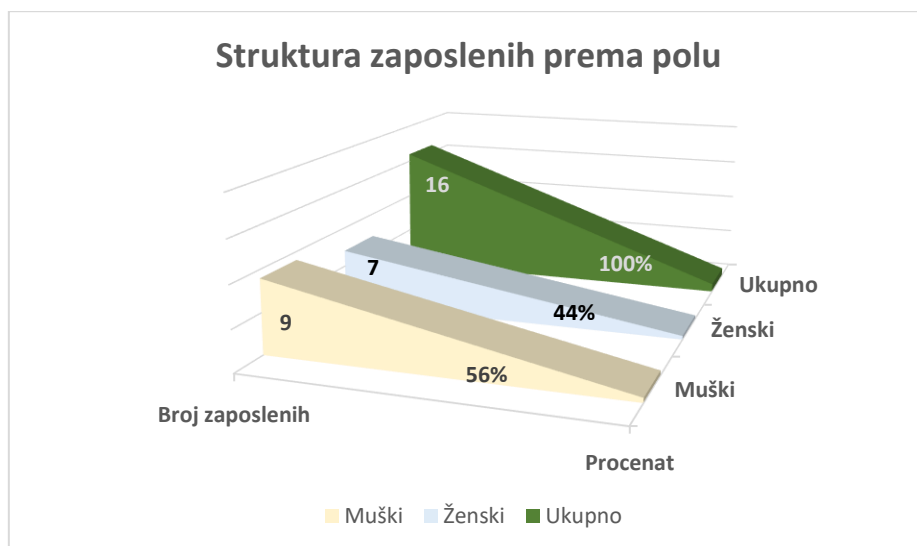
3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

ALTA Leasing

ALTA Leasing je na dan 31. decembra 2024. godine imala 16 ukupno zaposlenih (31. decembar 2023.: 3 zaposlena).

U prilogu je dat tabelarni prikaz sa strukturom zaposlenih prema polu. U ukupnom broju zaposlenih muškarci učestvuju sa 56%, a žene sa 44%. Plan je da se u narednom periodu ujednači polna struktura zaposlenih.

Pol	Broj zaposlenih	Procenat
Ženski	7	44%
Muški	9	56%
Ukupno	16	100%

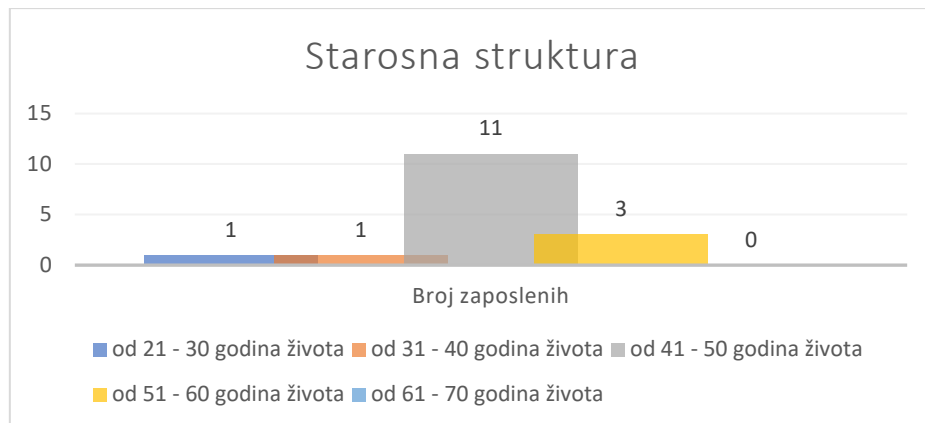

Pregled zaposlenih po starosnoj strukturi pokazuje da je najveći broj zaposlenih u starosnoj grupi 41-50 godina života (ukupno 11). Ista struktura je kad starosnu strukturu posmatramo prema polu (muškarci 67%, a žene 71%).

Starosna struktura	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
od 21 - 30 godina života	1	6%	0	0%	1	14%
od 31 - 40 godina života	1	6%	0	0%	1	14%
od 41 - 50 godina života	11	69%	6	67%	5	71%
od 51 - 60 godina života	3	19%	3	33%	0	0%
od 61 - 70 godina života	0	0%	0	0%	0	0%

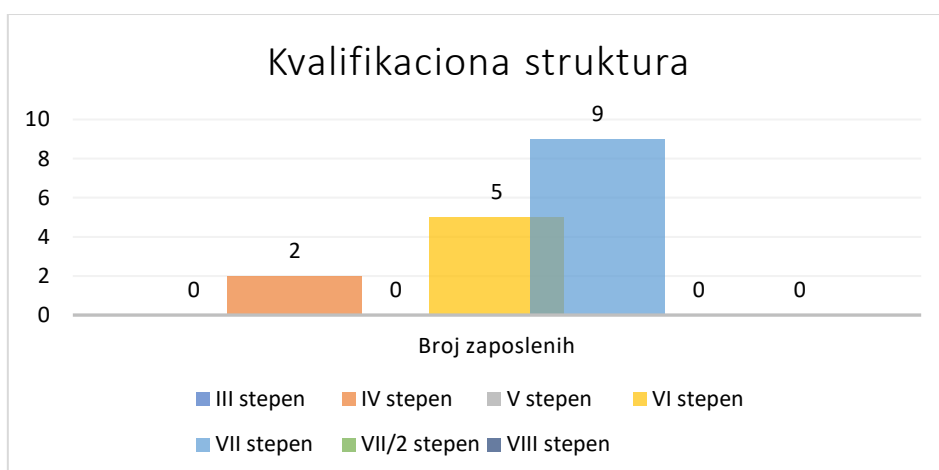
3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

Procentualno najveći broj zaposlenih ima VII stepen stručne spreme 56%, odnosno 9 od ukupno 16 zaposlenih.

Nivo kvalifikacije	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
III stepen	0	0%	0	0%	0	0%
IV stepen	2	13%	2	22%	0	0%
V stepen	0	0%	0	0%	0	0%
VI stepen	5	31%	1	11%	4	57%
VII stepen	9	56%	6	67%	3	43%
VII/2 stepen	0	0%	0	0%	0	0%
VIII stepen	0	0%	0	0%	0	0%

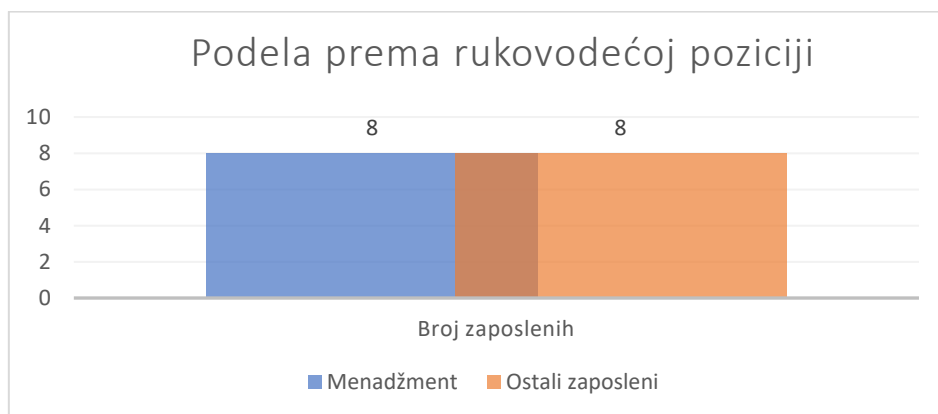

Na dan 31.12.2024. godine od ukupno 16 zaposlenih u Alta Leasing-u polovinu je činio menadžment. Na 75% menadžerskih pozicija su se nalazili muškarci, a na 25% žene.

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.1 Pregled broja zaposlenih po poslovnim jedinicama i njihova struktura (nastavak)

Podela	Ukupno		Muški		Ženski	
	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat	Broj zaposlenih	Procenat
Menadžment	8	50%	6	67%	2	29%
Ostali zaposleni	8	50%	3	33%	5	71%

3.2 Podaci o razvoju zaposlenih - obuke

Banka je posvećena stvaranju inspirativnog i podsticajnog radnog okruženja u kojem zadovoljni zaposleni doprinose pozitivnoj atmosferi i timskom duhu. Kontinuirano učenje i stručno usavršavanje ključni su stubovi našeg pristupa razvoju zaposlenih, jer verujemo da osnaženi pojedinci grade snažne timove i uspešnu organizaciju.

Usvajanje novih znanja i veština omogućava zaposlenima da se prilagođavaju dinamičnim promenama i aktivno učestvuju u oblikovanju organizacione kulture. Pružanjem prilika za lični i profesionalni razvoj, dugoročno zadržavamo talente, jačamo njihovu motivaciju i povezujemo njihove ciljeve sa strateškim ciljevima Banke.

Svesni da su naši zaposleni naša najveća vrednost, kontinuirano ulažemo u njihovu edukaciju, unapređenje veština i razvoj talenata. Kroz podršku, podsticaj i zajednički rad, gradimo okruženje u kojem zadovoljni zaposleni doprinose uspehu Banke, stvarajući inspirativno i harmonično radno okruženje.

Unapređenje znanja zaposlenih vrši se kroz standardne stručne obuke (u zemlji i inostranstvu), kao i preko elektronskih platformi.

Od standardnih obuka održanih u toku 2024. godine izdvajamo sledeće:

- Obuka zaposlenih za obavljanje poslova gotovog novca
- Ovlašćeni zastupnici u osigranju
- Potvrde o položenim upoznavanje sa zastitnim elementima NBS

U istom periodu održane su standardne obuke na e-platfomi:

Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

- Zaštita konkurencije
- Zaštita podataka o ličnosti
- Provera znanja o informacionoj bezbednosti
- Plan kontinuiteta poslovanja
- Rodna ravnopravnost

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.2 Podaci o razvoju zaposlenih – obuke (nastavak)

- Plan kontinuiteta poslovanja
- Uvođenje novih proizvoda i modifikacija postojećih proizvoda
- Operativni rizici – značaj, regulativa i baza podataka

Tokom proteklog perioda, naši zaposleni su imali priliku da učestvuju u različitim obukama koje prevazilaze standardne programe, fokusirajući se ne samo na stručno usavršavanje, već i na lični razvoj. Kroz ove treninge, dodatno su unapredili svoje kompetencije, stekli nova znanja i veštine koje će im pomoći u svakodnevnom radu i profesionalnom napredovanju. Spisak obuka, seminara u nastavku:

- Detekcija laganja za interne revizore, interne istražitelje i stručnjake za sigurnost
- Vodeći proveravač/proveravač za sisteme bezbednošću informacija prema ISO/IEC 27001:2022
- Pravni poslovi u bankama trendovi
- Veštine rukovođenja
- Naknada troškova zaposlenima, licima angazovanim van radnog odnosa, poslovnim partnerima i drugim fizičkim licima
- Cash flow – Planiranje i upravljanje novčanim tokom
- Tipologija pranja novca
- Modeliranje kreditnog rizika
- Komunikacijom do cilja
- Majstorstvo izgradnje i vođenja timova,
- Upravljanje konfliktima
- Samorukovođenje
- Povratna informacija (feedback) i građenje odnosa
- Veštine vladanja sobom
- Efikasno vođenje projekata
- Uvod u poresko/računovodstvenu forenziku
- Akademija Superiornih veština prodaje
- Garancija kao instrument obezbeđenja u domaćoj i međunarodnoj praksi
- Ekskluzivni liderski trening: Zadržite pravac u vreme bure

3.3 Evaluacija rada zaposlenih

Proces evaluacije rada zaposlenih ključan je za praćenje učinka, prepoznavanje talenata i identifikaciju oblasti za unapređenje. U bankarskom sektoru, naročito u okviru ljudskih resursa, evaluacija se sprovodi kroz strukturiran i objektivan pristup koji osigurava transparentnost i pravičnost u proceni zaposlenih.

Prikupljanje relevantnih podataka predstavlja osnovu za objektivnu procenu zaposlenih. Podaci mogu biti:

- Kvantitativni – ostvareni rezultati, produktivnost, kvalitet rada.
- Kvalitativni – ponašanje, saradnja, inovativnost.

Nakon prikupljanja podataka, vrši se procena kroz sledeće metode:

- Evaluacija od strane neposrednog rukovodioca – menadžri daju stručnu ocenu učinka svojih zaposlenih.
- Feedback
- Self assesment

Formalni sastanak između zaposlenog i menadžra uključuje:

- Diskusiju o ostvarenim rezultatima.
- Analizu snaga i oblasti za poboljšanje.

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.3 Evaluacija rada zaposlenih (nastavak)

- Postavljanje planova za dalji razvoj i unapređenje.
- Na osnovu evaluacije definišu se dalje aktivnosti:
- Identifikacija potreba za obukom i profesionalnim razvojem.
- Povezivanje rezultata evaluacije sa sistemom nagrađivanja i napredovanja zaposlenih.
- Evaluacija nije jednokratan proces, već zahteva kontinuirano praćenje:
- Implementacija dogovorenih akcija i praćenje napretka zaposlenih.
- Prilagođavanje ciljeva i strategija prema rezultatima evaluacije.

Efikan sistem evaluacije rada zaposlenih doprinosi unapređenju performansi, profesionalnom razvoju i motivaciji zaposlenih. Implementacija strukturiranog i objektivnog pristupa osigurava pravednost i omogućava prepoznavanje talenata i pravovremeno reagovanje na eventualne izazove.

3.4 Zdravlje i sigurnost

Pravilno usklađivanje profesionalnog i privatnog života doprinosi većoj produktivnosti, smanjenju stresa i opštem zadovoljstvu zaposlenih, što je osnovni motiv a ciljevi su:

1. Povećanje produktivnosti jer zaposleni koji imaju dobar balans između posla i privatnog života su motivisaniji i fokusiraniji.
2. Poboljšava zdravlje, svesni smo da su fizičko i mentalno zdravlje direktno povezani sa time koliko uspešno balansiramo obaveze i slobodno vreme.
3. Podsticanje lojalnost zaposlenih jer nam je važno da održimo nisku stopu fluktuacije zaposlenih i bolju radnu atmosferu.

Kao poslodavac doprinosimo boljem balansu kroz:

- Podsticanje kulture rada koja poštuje privatni život zaposlenih.
- Omogućavanje fleksibilnog radnog vremena.
- Pružanje programa podrške za mentalno zdravlje.

I tokom 2024. godine, Banka je nastavila da pruža zaposlenima fleksibilne uslove rada, omogućavajući im rad od kuće, što doprinosi boljem balansu između poslovnog i privatnog života.

Tokom iste godine, zaposlenima je obezbeđeno privatno zdravstveno osiguranje u saradnji sa Triglav osiguranjem. Polisa privatnog zdravstvenog osiguranja dostupna je zaposlenima tokom cele godine, bez participacije, a postoji i mogućnost osiguranja članova najuže porodice po povoljnijim uslovima.

Dugogodišnja praksa organizovanja sistematskih pregleda za sve zaposlene nastavljena je i u 2024. godini. Svaki zaposleni ima pravo na jedan besplatan sistematski pregled godišnje, čime se omogućava pravovremena prevencija i očuvanje zdravlja.

U slučaju težih bolesti zaposlenih, Kolektivnim ugovorom predviđena je mogućnost da Banka izdvoji i uplati jednokratnu finansijsku pomoć za lečenje.

Za decu naših zaposlenih i nezaboravne uspomene iz detinjstva, organizujemo fotografisanje povodom novogodišnjih praznika.

Zaposleni koji pripadaju ugroženim kategorijama, poput osoba sa invaliditetom i samohranih roditelja, imaju pravo na dodatni dan godišnjeg odmora, u skladu sa važećim Kolektivnim ugovorom. Takođe, zaposleni čija deca polaze u prvi razred osnovne škole imaju pravo na slobodan dan na početku školske godine.

Banka takođe podržava sportske aktivnosti zaposlenih kroz učešće u košarkaškoj Biznis ligi.

3. ODNOS PREMA ZAPOSLENIMA (NASTAVAK)

3.5 Selekcija zaposlenih

Proces selekcije igra ključnu ulogu u angažovanju novih talenata i obezbeđivanju dugoročnog uspeha naše organizacije. Naš pristup je strukturiran, dosledan i transparentan, omogućavajući kandidatima jasno razumevanje koraka selekcije i pružajući objektivnu procenu njihovih veština i potencijala.

U 2024. godini otvorili smo 80 novih pozicija i uspeli da ih 100% popunimo, što potvrđuje efikasnost našeg procesa i atraktivnost naše organizacije za kandidate. Poseban fokus stavljamo na privlačenje i razvoj mladih talenata, uključujući studentsku populaciju, jer verujemo da su oni ključ budućeg rasta i inovacija u banci.

Kako bismo podstakli profesionalni razvoj mladih, uspostavili smo stratešku saradnju sa Ekonomskim fakultetom kroz potpisan memorandum. Kroz ovaj program omogućavamo studentima i diplomcima da steknu praktično iskustvo, razviju ključne veštine i započnu svoju karijeru u našoj banci. Juniorske pozicije i stručne prakse dizajnirane su tako da mladima pruže priliku za učenje i napredovanje, uz jasne puteve razvoja i mogućnost dugoročnog zapošljavanja. Dosadašnja iskustva pokazuju izuzetno visok stepen uspešnosti ovog modela, jer mnogi praktikanti postaju naši stalni zaposleni.

U narednom periodu, dodatno ćemo jačati naš brend poslodavca, stvarajući atraktivno i podsticajno radno okruženje za mlade talente. Naš cilj je da prepoznamo i podržimo ambiciozne pojedince, pružimo im mogućnosti za profesionalni rast i tako osiguramo dugoročnu konkurentnost naše organizacije na tržištu rada.

4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

4.1 Poštovanje ekoloških standarda

Kada je reč o uticaju na životnu sredinu, princip dvostruke materijalnosti podrazumeva razumevanje i uzimanje u obzir uticaja sopstvenih aktivnosti kompanije na životnu sredinu, kao i implikacije ekoloških problema i njihov uticaj na kompaniju.

Banka poštuje sve zakonske propise u pogledu zaštite životne sredine i ekoloških standarda. Usvojen je plan za upravljanje otpadom, Banka je zaključila ugovore sa operaterima za reciklažu papira, PET ambalaže i elektronskog otpada u skladu sa zakonskim propisima.

Banka koristi energetske štedljive klima uređaje, čime smanjuje potrošnju električne energije. Takođe pomoću ugrađenih tajmera kontroliše rad rashladnih uređaja, tako da se hlađenje i grejanje isključuju uveče i tokom vikenda.

Banka je u svim ekspoziturama otvorenim u toku 2024. godine, prilikom adaptacije prostora izvršila ugradnju LED rasvete. U prethodnom periodu u zgradi Direkcije banke je izvršena zamena tradicionalnih osvetljenja sa novim LED sistemima. Imajući u vidu da LED rasveta troši značajno manju količinu energije prilikom korišćenja, generiše veoma malo toplote, ne sadrži toksične materije kao npr. fluo sijalice, 100% se mogu reciklirati, da se njenim korišćenjem emisija CO₂ može da se smanji do trećine, da kao i da sama proizvodnja ovih sijalica koristi manje energije u poređenju sa proizvodnjom tradicionalnih incandescent sijalica, Banka je zamenom sistema rasvete značajno.

U poslednjem kvartalu 2024. godine izvršena je ugradnja solarnih panela na krovu zgrade direkcije Banke. Solarna energija je jedan od najperspektivnijih izvora čiste, obnovljive energije. Upotrebom solarnih panela ne zagađuje se vazduh i voda, ne troši se voda za hlađenje kao u slučaju termoelektrana, smanjuje se zavisnost od fosilnih goriva, ne emituje se CO₂ tokom proizvodnje energije. Paneli su pušteni u rad početkom 2025. godine, tako da se puni efekti ovog ulaganja u smislu uticaja na životnu sredinu mogu očekivati u narednom periodu.

4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE (NASTAVAK)

4.2 IT oprema i elektronski otpad

Korišćenje elektronske oprema vrhunskih performansi jedan je od preduslova za uspešno i sigurno poslovanje banaka. IT odeljenje redovno zamenjuje stare računare i monitore energetski efikasnijom opremom sa Energi Star standardom. U cilju postizanja veće energetske efikasnosti, serveri data centara zamenjeni su serverima sa malom potrošnjom energije. Elektronskim otpadom se upravlja na odgovoran način, u skladu sa zakonskim propisima i planom za upravljanje otpadom.

Uvek kada je moguće oragnizuju se online sastanci preko Teams-a, a sve u cilju smanjenja potrebe za putovanjima kolega. Na ovaj način se smanjuje korišćenje putničkih vozila, potrošnja fosilnih goriva i smanjena emisija CO₂.

Na porostoru ispred zgrade direkcije, postavljen je parking za bicikle, kako bi se zaposleni i klijenti koji dolaze u našu poslovnicu motivisali da koriste ovaj vid prevoza. Imajući u vidu ograničen broj parking mesta za motorna vozila u blizini zgrade.

Planirano je da Banka u toku 2025. obnovi svoj vozni park vozilima koja su u skladu sa najnovijim EURO standardima, kao i određenim brojem hibridnih vozila, kako bi na taj način uticali na smanjenje emisije CO₂ i smanjenje potrošnje fosilnih goriva.

Banka je u toku 2024. godine investirala značajna sredstva u proces digitalizacije usluga, koji pored lakše dostupnosti bankarskih proizvoda i značajne uštede vremena klijentima, doprinosi smanjenju korišćenja prirodnih resursa, pre svega potrošnje papira, redukciji elektrosnog i ostalog otpada koji nastaje prilikom standardnog procesa obrade i realizacije bankarskih usluga.

5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Tabela sa prikazom distribucije sredstava po kategorijama (uključuje objedinjeno sponzorstva i donacije):

Kategorije	Iznos	%
Edukacija i nauka	1,301,545	1%
Sponzorstva konferencija	7,268,732	7%
Kultura	10,488,009	10%
Socijalne aktivnosti	1,842,306	2%
Sport	84,348,007	80%
Ukupno	105,248,599	100%

5.1 Sponzorstvo konferencija

ACI FMA ADRIA

ALTA banka bila je zlatni sponzor prve regionalne ACI FMA ADRIA konferencije o finansijskim tržištima održane od 24. do 26. maja 2024. godine na Bledu. Ova manifestacija okupila je na jednom mestu veliki broj učesnika iz 14 zemalja, sa jedinstvenom prilikom povezivanja i razmene ideja iz različitih oblasti finansijskih usluga.

Dešavanje je bilo u organizaciji srpskog, slovenačkog i hrvatskog ogranka ACI Financial Markets Association (ACI FMA).

5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

5.1 Sponzorstvo konferencija (nastavak)

ACI je vodeće svetsko neprofitno, nepolitičko udruženje stručnjaka za finansijsko tržište, sa ponosnom istorijom doprinosa obrazovanju tržišnih aktera o načelima etičkog ponašanja i unapređenju najbolje tržišne prakse. Srpski ogranak ovog udruženja osnovan je davne 1975. godine. Prisutno u više od 60 zemalja i sa više od 6.500 aktivnih članova, ACI FMA jedno je od najstarijih i najvećih finansijskih udruženja na svetu, koje svojim članovima otvara brojne mogućnosti širom sveta.

ADRIATIC LUXURY SUMMIT

Beograd je bio domaćin prestižnog Adriatic Luxury Summit-a, održanog u novootvorenom hotelu St. Regis, 25-26. novembru 2024. godine. Događaj je okupio lidere i pionire luksuzne industrije iz regiona, Evrope i sveta, na kome su razmenjivali znanja i rezultati istraživanja o trendovima i kretanjima u industriji luksuza, kao i njihovom značaju i uticaju na ekonomije zemalja.

ALTA banka je bila sponzor ovog značajnog događaja, a na uvodnom panelu pod nazivom „Navigacija socio-ekonomskih faktora u širenju luksuzne industrije“ je učestvovala predsednica Izvršnog odbora ALTA banke, dr Una Sikimić. Na panelu je zajedno sa predsednicima osiguravajućih kuća i investicionog fonda, kao predstavnicima ekosistema finansijskih institucija koji pružaju podršku funkcionisanju i razvoju industrije luksuza, govorila o ulogama finansijskih institucija i doprinosu industrija luksuza nacionalnim i globalnim ekonomijama.

BEOGRADSKI EKONOMSKI FORUM:

Učestvovanje na Donatorskoj večeri održanoj u sklopu 24. Beogradskog ekonomskog foruma.

VII SRPSKI DANI OSIGURANJA NA ZLATOBORU:

“Srpski dani osiguranja” su jedan od najvažnijih regionalnih stručnih skupova, koji je u potpunosti posvećen temama u oblasti osiguranja. Uz finansijske stručnjake, skupu su tradicionalno prisustvovali i predstavnici Vlade Republike Srbije i Narodne banke Srbije.

5.2 Donacije za kulturu

ZADUŽBINA ILIJE M. KOLARCA

ALTA banka, pridružila se listi sponzora Zadužbine Ilije M. Kolarca, te će u višegodišnjem periodu podržavati aktivnosti ove kulturne ustanove koja je od fundamentalnog značaja za kulturni život Beograda, ali i cele Srbije. Zadužbina Ilije Kolarca jedna je od najpoznatijih i najznačajnijih kulturnih ustanova i dom mnogih važnih manifestacija. Od osnivanja daleke 1878. pa do danas, svoj rad razvija u okviru četiri centra:

- Centar za muziku
- Centar za predavačku delatnost sa Galerijom
- Centar za nastavu stranih jezika
- Centar za izdavačku delatnost sa Knjižarom „Aleksandar Belić“.

Na daskama njene pozornice nastupali su neki od najpoznatijih domaćih i svetskih muzičkih stvaralaca.

NIŠVILLE JAZZ FESTIVAL

Kroz programe društveno odgovornog poslovanja koje ALTA banka kontinuirano gradi, pokazuje se iskrena posvećenost unapređenju zajednica u kojima Banka posluje. Upravo zbog toga, od velikog značaja je podrška koju ALTA banka već drugu godinu za redom pruža internacionalnom Nišville Jazz Festivalu, kao njegov ponosni

5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

5.1 Sponzorstvo konferencija (nastavak)

sponzor. Festival je održan od 15. do 18. Avgusta 2024. godine na prostoru Platoa niške Tvrđave i potvrdio je status najposećenijeg džeza festivala u jugoistočnoj Evropi koji okuplja najpoznatija imena domaće i svetske džeza scene, ali i publiku iz svih krajeva sveta.

5.3 Donacija novogodišnjih paketića

ALTA banka, u saradnji sa Centrom inkluzivna Srbija i uz podršku Ministarstva za rad, socijalna i boračka pitanja, realizovala je akciju „ALTA za dečje osmehe” sa snažnom porukom ljubavi, inkluzije i solidarnosti, pružajući podršku mališanima smeštenim u ustanovama socijalne zaštite širom Srbije. U okviru ove akcije realizovane su posete ustanova u kojima borave deca različitih uzrasta, s ciljem druženja i donacije novogodišnjih paketića. ALTA banka je podelila novogodišnje paketiće mališanima u:

- Domu za nezbrinutu decu „Vera Radivojević” u Beloj Crkvi
- Domu za decu ometenu u razvoju „Kolevka” u Subotici
- Dečje selo „Dr Milorad Pavlović” u Sremskoj Kamenici
- Ustanova za decu i mlade „Sremčica”
- Dom za decu i omladinu „Vera Blagojević”, Banja Koviljača
- Dom za decu i omladinu „Stanko Paunović” Negotin
- Dom za decu i lica ometena u razvoju „Dr Nikola Šumenković” u Stamnici

U Centru za zaštitu odojčadi, dece i omladine Beograd, „Zvečanska” smo mališane obišli u kontekstu proslave slave Ustanove, Sveti Sava.

5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

5.3 Donacija novogodišnjih paketića (nastavak)

5.4 Pokloni bebama rođenim na Svetski dan štednje

U cilju jačanja finansijske pismenosti u Srbiji, ALTA banka pokrenula je akciju kojom će darivala svako dete u Srbiji rođeno na Svetski dan štednje, 31. 10. 2024. godine, iznosom od 12.000 dinara na oročenom dinarskom štednom računu. Iznos koji banka daruje je oročen, uz primenu tada aktuelnih uslova za dečju štednju. Roditeljima je na raspolaganju mogućnost da u svakom trenutku povećaju iznos štednje i tako obezbede dodatnu sigurnost za svoju decu.

Kako bi pozdravili najmlađe sugrađane, predstavnici ALTA banke su 31.10.2024. godine obišli porodilišta širom Srbije i poklonima obradovali mame i bebe. U Beogradu su obišli porodilišta Narodni front, Dragiša Mišović i porodilište u sklopu Zemunske bolnice. U Subotici, Novom Sadu, Čačku, Užicu i Nišu, direktore ekspozitura dočekali su predstavnici bolnica na čelu sa direktorima i načelnicima, ali najlepša dobrodošlica bile su mame.

5.6 Sponzorstva sportskih aktivnosti i klubova

ALTA banka tokom 2024. godine pružala je podršku mladim sportistima, sportskim klubovima i talentima iz različitih oblasti.

- i. KK Crvena Zvezda
- ii. AKSK Crvena Zvezda
- iii. FK Vojvodina
- iv. Karting klubu Ada
- v. Mladi boraci iz Jiu-Jitsu kluba „Naito” iz Smedereva
- vi. Veslački klub „Galeb“
- vii. Sportske igre mladih

Ove aktivnosti deo su šire vizije ALTA banke da doprinese zdravlju i fizičkoj aktivnosti mladih, kao i promociji sportskih vrednosti i fer-pleja.

5. DRUŠTVENA ODGOVORNOST (NASTAVAK)

5.7 Sportske igre mladih

Od 19. do 24. avgusta 2024. godine, u Splitu se održala ALTA banka Međunarodna završnica 28. sezone Sportskih igara mladih. U pitanju je manifestacija, koja kao najveća sportsko-amaterska manifestacija dece i mladih u Evropi, okupljaju više hiljada dece i mladih iz Srbije i drugih zemalja regiona, pružajući im priliku da se takmiče u različitim sportovima i razvijaju svoje talente.

ALTA banka je bila ponosni Sponzor Završnice Igara.

5.8 Izgradnja sportskih terena

Zahvaljujući donaciji ALTA banke stanovnici blokova 61 i 62 od 01.06.2024 mogu da uživaju u sportu na otvorenom na dva obnovljena košarkaška terena, sa novom opremom. U prisustvu predstavnika Opštine i ALTA banke, svečano su otvorena dva, a najavljena još tri nova terena za košarku na teritoriji Opštine Novi Beograd. Kao društveno odgovorna kompanija, ALTA banka želi da na ovaj način pruži podršku i aktivno učestvuje u uređenju zelenih i sportsko-rekreativnih površina na Novom Beogradu i poboljša kvalitet života stanovnika ovog dela grada. U okviru donacije nabavljene su profesionalne podloge od polipropilenskih ploča, kao i sedam metalnih ramova za koš tablu i prpratna oprema. U narednom periodu blokovi 61, 62, 62c i 63c dobiće ukupno pet košarkaških terena, koji će svim sugrađanima koji u njima žive, ali i deci koja pohađaju obližnje škole, pružiti novi prostor za sportske aktivnosti.

5.9 Fondacija “Za dečje srce”

Humanitarna fondacija “Za dečje srce” osnovana je u decembru 1992. godine. Cilj osnivanja Fondacije je obezbeđivanje neophodnih uslova i sredstava za lečenje dece s urođenim srčanim manama. Pored JUBMES banke, među osnivačima Fondacije su ugledne kompanije Invest-Import, Beograd i Energoprojekt-Hidroinženjering, Beograd.

Zahvaljujući radu Fondacije, koja pruža finansijsku podršku za nabavku uređaja, materijala i opreme, normalizovani su uslovi za obavljanje kardiohirurških intervencija dece – od novorođenčadi do punoletstva.

Tokom 27 godina postojanja i rada Fondacija kontinuirano potvrđuje svoje ciljeve i misiju aktivnostima usmerenim na prikupljanje pomoći radi obezbeđenja kvalitetnijih uslova operativnog lečenja pacijenata sa urođenim srčanim manama – nabavkom nužne medicinske opreme i aparata, pružanjem pomoći u edukaciji kadrova u oblasti dečje kardiohirurgije.

